

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Sectio I. De Ministro ordinario Sacramenti Pœnitentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

DISPUTATIO VIII. DE MINISTRO SACRAMENTI PŒNITENTIÆ.

MINISTER Sacramenti appellatur, qui conficit Sacramentum: adeoque Sacramenti Pœnitentiæ Minister est, qui, auditâ Confessione, & injunctâ Satisfactione, Absolutionem impendit: nam Absolutio ipsa sola est strictè dicta ejus essentia, ut patet ex diëtis præcedenti Disputatione Sect. 2. Concl. 3. & alibi.

1.
Quis mini-
ster Sacra-
menti Pœ-
nitentiæ.

Porro ab auditione Confessionis, dicitur Confessarius, vel, ut Aliqui, Confessionarius; ab impositione Satisfactionis, seu Pœnitentiæ, vocatur Pœnitentiarius; & denique à prolatione sententiæ, dum absolvit, nominatur Judex animæ. Et quoniam non est auctor principalis gratiæ, sed agit auctoritate Dei, dicitur propriè Minister.

Placuit autem novam instituere Disputationem de Ministro Sacramenti Pœnitentiæ, propter varia ac molestissima, quæ à DD. Catholicis solent de eo pertractari, tum circa illius potestatem, tum circa modum & obligationem in administrando.

Dicemus itaque primò de Ministro tum in communi, tum in particulari. Deinde de modo, quo exercere debet suum munus, & consequenter de obligationibus & præceptis, quæ ad eum pertinent. Sit itaque

SECTIO PRIMA.

De Ministro ordinario Sacramenti Pœnitentia.

2. Quid iurisdictionis ordinaria & delegata.

Iurisdictionis alia ordinaria, alia delegata. Ordinaria, quæ alligatur alicui muneris seu officio. Ex quo patet, quid sit iurisdictionis delegata, scilicet, quæ non est annexa alicui muneris seu officio, sed immediatè habetur ab homine; ex commissione utique illius, qui iurisdictionem ordinariam habet.

Utraque exprimitur leg. More 5. ff. de Iurisdictione: More majorum ita comparatum est, ut is demùm iurisdictionem mandare possit, qui eam suo iure (ecce iurisdictionis ordinaria) non alieno beneficio (ecce iurisdictionis delegata) habet.

Quis minister ordinarius & delegatus Sacram. Pœnit.

Nunc si à me quæritur, quis sit minister ordinarius Sacramenti Pœnitentiæ. Respondeo; qui habet iurisdictionem ordinariam, id est, qui absolvit suo iure, seu ex vi officii; delegatus autem, qui absolvit alieno beneficio, seu ex commissione ministri ordinarii. De Ministro ordinario hæc Sectione, de Ministro delegato Sectione sequenti.

Ut autem exordiar ab eo, quod magis certum, & de quo nefas est dubitare, Dico primò:

CONCLUSIO I.

Solus Sacerdos ex institutione Christi est Minister Sacramenti Pœnitentiæ.

3. Concl. probatur ex Conc. Trid.

Ita novissimè contra A catholicos Concil. Trident. sess. 14. c. 6. quod sic incipit: Circa Ministerium autem huius Sacramenti, declarat sancta Synodus, falsas esse, & à veritate Evangelii pœnitentis alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos & Sacerdotes, Clericum ministerium perniciosè extendunt; putantes verba illa Domini: Quæcumque alligaveritis super terram, erunt alligata & in cælo; & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in cælo; & Quorum remisistis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: ad omnes Christi fideles indifferenter & promiscue, contra institutionem huius Sacramenti ita fuisse dicta, ut quisvis potestatem habeat remittendi peccata, publica quidem per correptionem, si correptus acquieverit; secreta verò per spontaneam Confessionem cuiuscumque factam.

Matth. 18. v. 18.

Ioan. 20. v. 23.

Eandem veritatem eisdem ferè verbis definitam habes eadem sess. can. 10. si quis

dixerit non solos Sacerdotes esse ministros Absolutionis, sed omnibus & singulis Christi fidelibus esse dictum. Quæcumque ligaveritis super terram &c. quorum verborum virtute quilibet absolute possit, peccata publica quidem per correptionem dimittat, si correptus acquieverit; secreta verò per spontaneam Confessionem; anathema sit.

Jure ergo meritissimo Leo X. Bulla: Exurge Domine, inter cæteros articulos Lutheri, hunc in ordine 12. damnavit: In Sacramento Pœnitentiæ ac remissione culpæ, non plus facit Papa aut Episcopus, quam infimus Sacerdos: immo ubi non est Sacerdos, æque tantum quilibet Christianus, etiamsi mulier, aut puer esset.

Siquidem Trident. loquitur generaliter & absolute, nullam faciens distinctionem inter ministerium ordinarium, & extraordinarium in casu necessitatis, quando deest copia Sacerdotis; ergo generaliter & absolute intelligendum est; nisi aliquid obftet. Similiter Florent. in Decreto Eugenii generaliter & absolute asserit: Minister huius Sacramenti (Pœnitentiæ) est Sacerdos, habens auctoritatem absolvendi vel ordinariam, vel ex commissione Superioris.

Alioquin hæc Concilia dicere debuissent; & indubiè dixissent, Trident. quidem: Non solos Sacerdotes esse ministros ordinarios Absolutionis; Florent. autem, Minister ordinarius huius Sacramenti &c. Uti loquitur Trident. de ministro Sacramenti Confirmationis sess. 7. can. 3. si quis dixerit, sanctæ Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum &c. Et Florent. in Decreto Eugenii: Ordinarius minister (Confirmationis) est Episcopus.

Nonne idem Concilium expressissimis verbis significat, ministrum Baptismi in casu necessitatis, etiam esse laicum & mulierem? Minister, inquit, huius Sacramenti est Sacerdos, cui ex officio competit baptizare. In casu autem necessitatis, non solum Sacerdos vel Diaconus, sed etiam laicus & mulier &c.

Nuspam quoque Trident. insinuat, ministrum Baptismi esse solum Sacerdotem, sed contrarium sufficienter significat sess. 7. can. 4. definiens, Baptismum, qui datur ab hæreticis, esse verum Baptismum: si quis dixerit, Baptismum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. cum intentione faciendi, quod facit Ecclesia, non esse verum Baptismum; anathema sit.

Igitur solus Sacerdos, tam in necessitate, quam extra necessitatem, est minister Sacramenti Pœnitentiæ. Ratio à priori, voluntas

4. Item ex Leone X.

& Concil. Florent.

5. Conc. Florent. & Trident. dicunt, non solum Sacerdotem esse ministrum Baptismi.

6. Concl. probatur ratio, ne à priori.

123 Christi, qui solis Apostolis, & eorum in Sacerdotio successoribus dixit Matth. 18. v. 18. Quicumque alligaveritis &c. Et Ioan. 20. v. 23. Quorum remisseris peccata, remittuntur eis &c. Sicuti dixit solis Apostolis, & eorum in Sacerdotio successoribus Luc. 22. v. 19.

Hoc facite in meam commemorationem.

Nam veluti his verbis instituit Apostolos suos Sacerdotes, & ordinavit, ut ipsi soli, eorumque in Sacerdotio successores, offerrent corpus & sanguinem suum, ita verbis illis Ioan. 20. Quorum remisseris &c. instituit Apostolos suos Iudices, & ordinavit, ut ad ipsos solos, eorumque in Sacerdotio successores, omnia mortalia crimina deferrentur, in quæ Christi fideles cecidissent, quod pro potestate Clavium, remissionis aut retentionis sententiam pronuntiarent.

Planè conveniens erat, ut illi omnes & soli, qui habent potestatem in corpus Christi verum, etiam haberent potestatem in corpus Christi mysticum, id est, in Christi fideles; potestatem, inquam, per quam redderent eos aperta membra, ad suscipiendum verum corpus Christi. Potest (inquit Doctor Subtilis 4. dist. 19. q. 1. n. 6.) in Ecclesia esse una Clavis calum aperiendi; scilicet auctoritas sentiendi particulariter, & non irrevocabiler, alicui calum esse apertum. Congruit etiam istam esse in Ecclesia; & hoc in Sacerdote, ut Hierarchia Ecclesiastica sit ordinata, & ultima reducantur in primum per medium.

Hierarchia autem est medius inter Deum peccatorum, reducendum, & de hoc Bernardus de Consid. lib. 3. cap. 13. Hoc etiam congruit perfectioni causarum secundarum in esse morali, sicut causarum in esse naturali. Deus enim universali ter non negat creaturis causalitatem, quæ potest eis competere, immo & illam communicat, & ad ejus actionem causas secundas assistit. Ex quo ergo in esse gratuito possibile est hominibus habere istam causalitatem reductivam, quæ dicitur Clavis, congruum est, quod hoc supremo in Ecclesia, scilicet Sacerdoti, detur.

Enimverò iudicium hoc gravissimum, & ideo non cuilibet de populo debebat committi; cum neque iudicium læculare cuilibet de populo committatur. Iudicium hoc sacrum, inter Deum utique & peccatorem de æterna animæ salute; quid ni ergo oporteat ministrum habere sacrum? Iudicium hoc magnæ utilitatis & necessitatis, ac proinde non debuit solis Episcopis reservari. Iudicium hoc, uti ad commune bonum Ecclesiæ ordinatum, ita usque ad finem Ecclesiæ permanfurum: & ideo auctoritas iudicandi non solis Apostolis pro seipsis, sed etiam pro eorum successoribus in Sacerdotio, à Christo concessa. Hæ sunt rationes congruentiæ.

Sufficere debet omnibus, tam Catholicis, quam hæreticis, infallibilis Traditio Ecclesiæ, juxta illud celebre dictum: Traditio est, nihil queras amplius. Constat autem hæc Traditio

ex perpetua consuetudine, cujus nullum extat initium, neque in aliquo Concilio, neque in aliquo Pontificis Decreto, quod est signum, esse Traditionem Apostolorum, qui ita sentum verborum Christi intellexerunt, & Ecclesiæ tradiderunt.

Hinc Innoc. III. cap. 10. de Pœnit. & Remiss. Nova quedam nostris sunt auribus immutata, quod Abbatissæ moniales proprias benedixit: ipsarum quoque Confessiones in criminibus audiunt &c. Cum igitur id absolum sit pariter & absurdum: Mandamus; quatenus ne id de cetero fiat, curæ sit firmiter inhibere: Quia licet Beatissima Virgo Maria dignior & excellentior fuerit Apostolis universis, non tamen illi; sed istis Dominus Claves regni calorum commisit.

Accedant testimonia veterum Patrum S. Ambrosii lib. 1. de Pœnit. c. 2. ibi: Certum est Ecclesia utrumque (id est, solvere & ligare) licere; hæret utrumque non licere. Ius enim hoc (solvendi & ligandi) solis permissum Sacerdotibus est. Et Enar. 10. in Psalm. 118. Accipimus; inquit, spiritum s. qui non solum nostra peccata dimittit, sed etiam nos facit Sacerdotes suis aliis peccata dimittere.

S. August. lib. 30. Homil. Homil. 30. c. 11. aliis 4. Iudicet, inquit, seipsum homo in istis (operibus carnis) voluntate, dum potest; & mores convertat in melius, ne diem iam non poterit, etiam præter voluntatem à Domino iudicetur. Et cum in se protulerit severissima medicina, sed tamen medicæ, sententiam, veniat ad Antistites; per quos illi in Ecclesia Claves ministrantur &c. Plura testimonia vide apud Suarium hic disput. 24. sect. 1. n. 4.

Nec obstat; quod scribit Iacob. Apost. in Epist. sua Canonica c. 5. v. 16. Confitemini ergo alterutrum peccata vestra, & orate pro invicem, ut salvemini; quæ ultima verba etiam de laicis veniunt intelligenda; ergo similiter prima verba.

Respondet quippe; verba intelligenda esse juxta materiam subjectam; quia ergo oratio convenit universis hominibus, tam activa, quam passiva, ut sic loquar, non mirum, si hæc verba; Orate pro invicem, ut salvemini, veniant intelligenda etiam de laicis, juxta illud Apostoli 1. Timoth. 2. v. 1. 2. 3. & 4. Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulat. ones, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus: pro Regibus & omnibus, qui in sublimitate sunt, ut quietam & tranquillam vitam agamus, in omni pietate & castitate: hoc enim bonum est & acceptum coram Salvatore nostro Deo; qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.

Ergo etiam illa verba Iacobi: Confitemini alterutrum peccata vestra, veniunt intelligenda etiam de laicis. Resp. Neg. Conseq. si accipiantur de Confessione sacramentali, sed dico, solum intelligenda de illis, qui habebant potestatem absolvendi, nam Confessio sacramentalis

Cap. 10. de Pœnit. & Remiss.

Christus non commisit claves regni calorum B. Virgini M.

Conclaf. probatur testimonijs veterum Patrum. S. Ambrosii.

S. August.

10. Objectio et Epist. Canonica Iacobi Apostoli.

Responsio.

Oratio cogit venit animis hominibus; 1. Tim. 2.

sechs Absolutio activas

123

124

125

7. Ratio con- quæritur.

126

Iudicium sacramen- tale gravissi- mum, sa- crum, va- lide & ne- cessarium.

8. Conclaf. probatur ex Traditione.

mentalis ad finem Absolutionis instituitur; absolue. e autem non convenit univertis hominibus.

11. Quæ non est nudum ministerium vel annuntiandi Evangelium, vel declarandi esse remissa peccata; Conc. Trident.

Neque enim est nudum ministerium, vel annuntiandi Evangelium, vel declarandi esse remissa peccata, ut contra hæreticos declarat & definit Concil. Trident. sess. 14. c. 6. ibi: *Quamvis autem Absolutio sacerdotis, alieni beneficii sit dispensatio, tamen non est solum nudum ministerium, vel annuntiandi Evangelium, vel declarandi remissa esse peccata, sed ad infirmitatem alicuius judicialis, quo ab ipso, velut à iudice, sententia pronuntiat.*

sed octus judicialis.

Et can. 9. *Si quis dixerit, Absolutionem sacramentalem sacerdotis non esse actum judicialem, sed nudum ministerium pronuntiandi & declarandi remissa esse peccata confitenti, modo tantum credat se esse absolutum &c. anathema sit.* Jam autem constat actum judicialem, seu pronuntiationem sententiæ non convenire univertis hominibus, sed illis solis, quibus à Deo, vel Republica, specialiter fuerit concessa potestas iudicandi.

12. Nequit ostendi, ubi Christus laicis specialiter concesserit potestatem iudicandi.

Ostendant ergo hæretici, ubi Christus specialiter concesserit hominibus laicis, vel etiam Ecclesiasticis non Sacerdotibus, potestatem pronuntiandi sententiam remissionis aut retentionis peccatorum, & dicam, verba Iacobi Apostoli sicut posteriora, ita & priora generaliter esse de omnibus hominibus intelligenda.

Cum autem id ostendere non possint, dicant nobiscum, intelligi debere priora verba de solis Sacerdotibus, de quibus immediate ante dixerat Iacob. Apost. versu scilicet 14. & 15. *Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini; & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus: & si in peccatis sit, remittentur ei.*

13. Scotus explicat illa verba Iacobi. Confitemini alterutrum, de Confessione generalis.

Dixi signanter: *Si accipiantur de Confessione sacramentali; quia, juxta Scotum 4. dist. 17. q. 1. n. 16. Dicendo; Confitemini alterutrum, non magis dicit, Confessionem faciendam esse Sacerdoti, quam alii. Subdit enim: Et orate pro invicem, ut salvemini, ubi nullus diceret ipsum instruisse, nec promulgasse præceptum divinum: sed intellectus eius est, sicut in illo verbo: Confitemini alterutrum, persuasio ad humilitatem, ut scilicet generaliter nos confiteamur apud proximos, peccatores, iuxta illud: Si dixerimus quia peccatum non habemus, nosmetipsos seducimus &c. Ita per secundum persuadet ad charitatem fraternam, ut scilicet per charitatem fraternam subveniamus nobis invicem. Apparet ergo istud non esse de iure divino, promulgato per scripturam Apostolicam. Hæc ille. Ut ostendat ex illo loco Apostoli Iacobi non haberi præceptum Confessionis, utpote qui non loquatur de Confessione sacramentali, sed de generali Confessione ad humilitatem, quæ indubie fieri potest laico.*

Sed nunquid debet? Statim resolvo ex eodem Doctore. Nam cum dixisset n. 21. *Continet hoc præceptum, Cui, quia Sacerdoti, ille enim in Ecclesia habet solus auctoritatem ligandi & solvendi: sic ait n. 27. Si vero quæras, utrum de vi præcepti primi, & de eius explicatione, quantum ad istum articulum, Cui, liceat confiteri laico? Ad quod Magister videtur respondere in littera, quod sic, & auctoritates sunt in Canone de Pœnit. dist. 6. §. Placuit.*

14. Ab Confessione in necessitate debet fieri laico.

Respondet; talis Confessio potest esse materia verecundia, que est una poena debita peccato, & in hoc confitens solvit aliquam poenam, quam solvaret, si confiteretur Sacerdoti: sed quia accusatio ad hoc ex præcepto fit, & non ad aliud, ut sequatur sententia, & locus nullam habet sententiandi auctoritatem in isto foro, sequitur, quod nullum præceptum est de accusando se laico, & forè utilis esset non accusare se illi, si posset æqualem verecundiam habere, apud se recogitanda eadem peccata, & sic aequè puniri.

Et si diceret aliquis, quod necessarium est non confiteri laico, quia nulli licet diffamare se, nec prode peccatum suum occultum, maxime quando ille, cui prodit, non presumitur celator secreti, nec sit melius consilium peccatori, quam ipsemet sibi: forè enim propter consilium requirendum, liceret alicui revelare peccatum suum alicui laico discretiori. Sed nec hoc patet, quia consilium possit inquiri posito casu in universali de aliquo, absque revelatione peccati sui.

15. An liceat confiteri laico.

Igitur secundum Scotum Confessio non tantum non debet fieri laico, sed forè nec potest fieri, propter infamiam confitentis. Verum cum confitens sit dominus suæ famæ, facile talis Confessio posset excusari à peccato, nisi infamia ejus cederet in præjudicium tertii.

Quid igitur (prosequitur Doctor) de malefactoribus damnatis, confitentibus laicis? Respondet, simplicitas excusat eos, ne in hoc peccent, & humilitas eorum est meritoria eis, pro quanto volunt illud, quod pertinet ad Sacramentum Pœnitentiæ supplere, sicut possunt. Sed vno diceret, qui bene sciret, ad quid esset Confessio instituta, nec forè utile foret, nec (sine forè) necessarium, talem Confessionem facere.

Quidquid sit de utilitate hujusmodi Confessionis, quam Scotus dubiam relinquit, communis sententia negat obligationem, & asserit, nullo prorsus casu alteri, quam Sacerdoti, sacramentaliter esse confitendum.

16. Confessio non debet fieri laico.

Ratio patet ex dictis; quia nullo prorsus casu alius, quam Sacerdos, potest sacramentaliter absolvere; jam autem ut Scotus supra dicit: *Accusatio, seu Confessio sacramentalis, ad hoc ex præcepto fit, & non ad aliud, ut sequatur sententia, id est, Absolutio sacramentalis; ergo ubi hæc sequi non potest, illa non est necessaria.*

Probat ex ratione.

Porro

Porro nullo omnino casu posse quempiam non Sacerdotem absolvere sacramentaliter, jam supra probavimus: quia neque ex Scriptura, neque ex Conciliis, neque ex sanctis Patribus constat, alium esse ministrum hujus Sacramenti extra necessitatem, alium in necessitate, alium ordinarium, alium extraordinarium, sicut constat de ministro Baptismi, Confirmationis, & Ordinis.

Cur autem Christus sic voluerit, quis consiliarius ejus fuit? Major indubie est necessitas Baptismi, quam Absolutionis sacramentalis, cum ille parvulis sit necessarius necessitate mediæ strictè dictæ, adeoque conveniens erat, ut quilibet eum posset ministrare.

Deinde ordinarius minister Confirmationis, & Ordinis est solus Episcopus, qui sæpius abesse potest, quam Sacerdos, & ideo major fuit necessitas, constituendi extraordinarium ministrum pro illis Sacramentis simplicem Sacerdotem, quam pro hoc Sacramento laicum, vel Clericum non Sacerdotem. Interim ratio fundamentalis, sicut dixi, institutio Christi, quæ nobis innotescit per Traditionem Apostolicam, & communem consensum Ecclesiæ.

17. Nullo casu non Sacerdos potest absolvere sacramentaliter.

18. Obiectio ex D. Cypriano. Sed, interrogat aliquis, unde constat communis consensus Ecclesiæ? Nonne Cyprianus episc. 13. aliàs l. 3. epist. 17. ait: *si Presbyter repertus non fuerit, & urgente exitu cœperit, apud Diaconum quoque Exomologesin facere delicti sui possint* (loquitur de lapsis, qui libellos à Martyribus acceperant) *ut manu eis in poenitentiam impositâ, veniant ad Dominum cum pace, quam dari Martyres litteris ad nos factis desideraverunt?*

Respondet cum Pamelio in Annotat. ibidem n. 2. Etsi alii perique Auctores videantur vocem *Exomologesinos*, accipere pro omni Confessione peccatorum, sive privatâ, sive publicâ.... sunt tamen, qui existimant, accipi apud Cyprianum pro publicâ.... Quod si verum sit, nihil hic mirum, quod permittat apud Diaconum Exomologesin, & manum ab illo imponi, ut non sit aliud hæc manus impositio, quam à poenis satisfactoriis absolutio, quæ cur Diaconis concedi non possit, non video; præsertim cum etiam hodie usitata sit Archidiaconorum ab excommunicatione absolutio, etiam in solo Diaconatus ordine constituti sint. Nec mirum, quomodo constet ex lib. 8. Constit. Apost. Clementis, auctoritatem excommunicandi habuisse Diaconos, absente Presbytero. Habuerunt igitur illo absente etiam absolvendi ab excommunicatione potestatem, nam ejusdem est absolvere, cujus excommunicare. Hæc ille.

19. Et continuò subjungit: fortassis quomodo Episcopus absens, & Presbyteri multi carceribus inclusi essent, ex privilegio quodam

Diaconis in necessitate permilla est poenitentium reconciliatio; sicut à D. Gregorio Presbyteris aliquando concessam legimus Sacramenti Confirmationis administrationem, quæ solis alioquin Episcopis competit. Hucusque Pamelius.

Rectè quidem, si per reconciliationem poenitentium intelligat reconciliationem in foro Ecclesiæ per absolutionem ab excommunicatione, aut à poenis satisfactoriis, sive satisfactionibus, publicè subeundis; sæcùs verò si intelligat reconciliationem sacramentalem à peccatis; hanc enim non legimus ab aliquo Pontifice concessam Diaconis, sicuti legimus à D. Gregorio aliquando concessam Presbyteris administrationem Sacramenti Confirmationis.

20. Obiectio ex Conc. Triburien. Esto, inquit, non legatur concessa à Pontifice, saltem à Conc. Triburien. legitur concessa, aut saltem supponitur concessa, prout refertur cap. 2. de furtis. *Fures*, (inquit Conc.) *& Latrones, si in furtivo vel depraedando deciduntur, visum est, pro eis non esse orandum. Sed si comprehensi aut vulnerati, Presbytero vel Diacono confessi fuerint, Communionem* (id est, Eucharistiam, secundum Glossam ibidem verb. *Communionem*) *eis non negamus.*

Ubi Glossa verb. *Diacono. In necessitate*, inquit, etiam laico, de *Consecr. Dist. 4. Sanctum est. de poenit. dist. 1. Quem poenitet* *verf. fin. & dist. 6. c. 1. circa princ.* Porro cap. *Sanctum est*, quod hic citat Glossa, est D. August. ad Fortunatum, ubi sic scribit sanctissimus Præsul: *Cum in navi quidam fidelis nullus esset præter unum poenitentem, cœpit imminere naufragium. Erat ibi quidam non immemor salutis suæ, & Sacramenti (Baptismi) vehementissimus flagitator: nec erat aliquis, qui dare posset, nisi poenitens ille. Acceperat enim (Baptismum) sed pro peccato, de quo agebat poenitentiam (publicam) amiserat sanctitatem, sed non amiserat Sacramentum. Nam si hoc amittunt peccantes, cum reconciliantur post poenitentiam, quare non iterum baptizantur? Dedit ergo quod acceperat, & ne periculose vitam finiret, non reconciliatus, perit ab eo ipso, quem baptizaverat, ut eum reconciliaret: & factum est: naufragium evaserunt. Cognitum habes, quod fecerunt. Nemo exiit eorum, qui non pium animum ita crederet, ut consiliis eorum in illo periculo Dominum crederet assuisse. Hactenus August.*

21. Responsio ad S. August. Sed audi, quod sequitur: *Motus enim animus religiosus & simplex ab homine exegit Sacramentum (Baptismi) à Deo ipse (poenitens) impetravit sanctitatem.* A Deo, inquam, poenitens impetravit sanctitatem, quam amiserat, non per reconciliationem sacramentalem, factam à laico, jam baptizato; sed per Contritionem Charitate perfectam: & ideo dicit, *A Deo.* Hinc licet Baptismum, quem dedit poenitens, vocet Sacramentum; minime tamen reconciliationem, quam poenitens accepit

Non possunt sacramentaliter absolvere à peccatis.

20. Obiectio ex Conc. Triburien. cap. 2. de furtis.

& S. Augustino.

21. Responsio ad S. August.

pit à laico; ad summum ergo fuit reconciliatio in foro externo seu Ecclesiæ, de qua loquitur Cyprianus supra.

Præterea subiungit S. Doctor: Quod si forte hoc, quod narravi de his, qui naufragio imminente periclitabantur, non vult aliquis credere (non enim hoc scripturarum divinarum auctoritas, sed incerto auctore fama commendat) non repugnabo: sed interrogabo: si tale aliquid contingat, quid futurum esset? Non enim potest quisquam dicere, relinquendum esse illum, qui morte imminente baptizari desiderat. Quem baptizatum à pœnitente, quisquis non credit contigisse, oportet, ut credat, posse contingere.

Planè oportet; sed nunquid etiam operet credere, pœnitentem imminente morte posse sacramentaliter reconciliari à laico? Hoc ibi August. non dicit, neque verum est. Et sanè verisimilius apparet August. ibi non loqui de reconciliatione sacramentali, sed de reconciliatione in foro Ecclesiæ; erat enim pœnitens publicus, ut colligitur ex illis verbis: sed pro peccato, de quo agebat pœnitentiam, scilicet publicam, ut supra annotavi.

Præterea citat Glossa supra cap. *Quem pœnitent. 88. de Pœnit. dist. 1.* (quod etiam est D. August. lib. de vera & falsa Pœnit. c. 10. si ipse est Auctor, quod Plerique negant) ubi sic scriptum habes: *Tanta vis Confessionis est, ut si deest sacerdos, confiteatur proximo. Sæpè enim contingit, quod pœnitens non potest confiteri coram sacerdote, quem desideranti nec locus, nec tempus offert. Et si ille, cui confitebitur, potestatem solvendi non habet, fit tamen dignus venià ex desiderio sacerdotis, qui socio confitetur turpitudinem criminis. Mundati enim sunt leprosi, dum irent ostendere ora sacerdotibus, antequam ad eos pervenirent. Unde patet Dominum ad cor respicere, dum ex necessitate prohibetur ad sacerdotes pervenire.*

Prorsus respicit Dominus ad cor contritum, videlicet Charitate perfectâ, per quam Contritionem reconciliatur homo Deo, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur, ut docet Trident. sess. 14. cap. 4. Ad hanc autem Contritionem juvare potest tum exercitium humilitatis, quale potest esse Confessio facta socio laico, tum consiliium & exhortatio socii laici ad pœnitentiam de peccatis commissis. Alioquin laicum non posse tali casu sacramentaliter absolvere, liquidè constat ex iisdem verbis ibi: *Et si ille, cui confitebitur, potestatem solvendi non habet.*

Atque huic loco D. Augustin. præcipuè inicitur Magister 4. dist. 17. ubi videtur sentire in necessitate confitendum esse laico. Sed nunquid (Interrogat Magister) aequè valet alicui confiteri socio vel proximo suo, saltem cum deest sacerdos? Sanè ad hoc potest dici, quod sacerdotis examen requirendum est studiosè; quia sacerdotibus concessit Deus potestatem ligandi atque solvendi. Et ideo quibus ipsi dimittunt, & Deus dimittit. Si tamen defuerit sacerdos, proximo vel socio est faciendâ Confessio.

Et infra sic ait: *Querendus est Sacerdos sapiens & discretus, qui cum potestate simul ferat iudicium, qui si forte defuerit, confiteri debet socio. Vela verò inter Confessionem venialium & mortalium distinguit super illum locum: Confitemini alteri peccata vestra. At enim: Coequalibus quotidiana & levia, graviora verò Sacerdoti pandamus, & quanto iusserit tempore purgare curemus; quia sine Confessione emendationis, peccata nequeunt dimitti, sed & graviora coequalibus pandenda sunt, cum deest Sacerdos, & urget periculum. Venialia verò, etiam sacerdotum oblatâ copâ, licet confiteri coequali, & sufficit; ut quibusdam placet; si tamen ex contemptu non prætermittatur sacerdos. Tutius est tamen & perfectius utriusque generis peccata sacerdotibus pandere & consilium Medicina ab eis querere, quibus concessa est potestas ligandi & solvendi. Hactenus Magister.*

Sed tu dic eum Doct. Subtili, nullam esse obligationem ex vi præcepti divini Confessionis; confitendi socio seu coequali non Sacerdoti, sive graviora sive leviora peccata; quia solus Sacerdos habet potestatem solvendi; non solum graviora, sed etiam leviora peccata.

Interim fieri posset, ut ex charitate propria in periculo mortis quando non adest copia Sacerdotis, aliquis teneretur peccata graviora confiteri socio, si videlicet absque tali Confessione non posset dicere Contritionem Charitate perfectam, quæ tali casu necessaria est ad salutem: Si aliam obligationem agnoscit Magister, ab eo recedimus; defectu sufficientis probationis.

Venio ad cap. 2. de Furtis; nam cap. 1. dist. 6. quod tertio loco allegat supra Glossa, nihil habet ad hoc propositum. Itaque c. 2. de Furtis dicunt Aliqui, solum velle, quod furibus in flagranti delicto vulneratis non sit neganda Communio, si ostendant signa pœnitentiæ: fit autem mentio Diaconi, non quod is possit sacramentaliter absolvere, sed quia in tali casu absente Sacerdote potest dare Communionem. Ita Suarius disp. 24. sect. 1. n. 10. quem sequitur Herincx part. 4. tract. 4. disput. 5. de Ministr. Sacram. Pœnit. n. 2.

Verùm cum tali casu, etiam Subdiaconus, imò laicus probabiliter posset dare Communionem, cur fit mentio solius Diaconi? Deinde non fit simpliciter mentio Diaconi, sed Confessionis factæ Diaconò vel Presbytero; ergo videtur in audienda Confessione Diaconum æquiparare Presbytero. Tertio, si per Confessionem solum intelligantur signa pœnitentiæ, sufficit quod confiteantur laicis, ut possint à Presbytero, vel Diacono accipere Communionem; quamvis & tunc posset dici, confiteri Presbytero vel Diacono, dum laicus testimonium perhibet pœnitentiæ.

Dicerem

22. Obicitur cap. 88. de Pœnit. dist. 1.

Respondeatur,

23. Videtur,

23. Magister videtur sentire, si necessitate confitendum esse laico.

24. Sicut dicitur, nullam esse obligationem ex vi præcepti divini.

Per accidens potest esse obligatio.

25. Respondetur ad c. 24. de Furtis.

28. Quod dicitur de Diacono.

26. Melior re-
sponso.

Dicerem ergo ego (salvo meliori) ly Vel Diacono, ab aliquo additum esse, cum in originali textu, qui de facto extat; non repe-riatur, ut probè advertit Gratianus 13. q. 2. cap. 31.

Eccè verba textus, ut ea refert Binius tom. 3. Concil. p. 2. Statuimus & indicamus, ut si quis ... inventus fuerit furtum aut rapinam exercere, & in ipso diabolico actu mortem meretur incurre: nullus pro eo presumat orare, aut elemo-synam dare. Elemosyna pro eo data, in memoriam Clericorum, nec pauperum veniat, sed execrabilis fordescat. B. August. de talibus horribilem profert sen-tentiam, dicens: Nemo te post mortem tuam fideliter redimit, quia tu te red mere noluit. Si autem ille fur vel latro vulneratus elabatur, & expe-ctatione mortis desperatus putatur, atque reconciliari se mysteris sacrosanctis, habitu corporis, & volun-tate pia mentis deprecatur, Deoq; & Sacerdoti, com-mune vitæ emendatione morum & actuum confitetur, Communionis gratiam non negamus tribuendam. Ita Concil. Triburiense cap. 31.

27. Obicitur in Bulla Martini V.

Restat parva difficultas ex Bulla Mart. V. quæ incipit: Inter cunctas; & habetur tom. 3. Concil. p. 2. fol. 165 1. in qua condemnantur errores Joannis Wicleff & Joannis Hulz, ac inter alias interrogationes, quas Pontifex mandat proponi cuilibet, de illa hæresi sus-pecto, una est: Verum credat, quod Christianus ultra Contritionem cordis, habitâ copiâ Sacerdotis idonei, soli Sacerdoti de necessitate salutis confiteri teneatur, & non laico, seu laicis quantumcumque bonis & devotis. Ubi cum additur: Habitâ cop-iâ Sacerdotis idonei, videtur indicari, in absen-tia ejus esse necessarium confiteri laico.

28. Quid in illa Bulla desi-gnatur.

Respondet Suarius suprâ n. 11. hoc argu-mentum à contrario sensu nullius est momen-ti; in materia præsertim doctrinali; ibi ergo solum proponitur interrogatio de eo, quod ad Fidem pertinet: aliud verò, quod spectat ad Theologicam quæstionem, pro-ponendum non fuit, nec propterea aliquid circa id definitur, aut insinuat. Hæc ille.

Quæris à me; quid sit illud, quod ad Fi-dem pertinet, de quo proinde ibi proponitur interrogatio? Respondeo; solam Contriti-onem cordis non sufficere ad salutem, habitâ cop-iâ Sacerdotis idonei. Patet illud fuisse inten-tum Pontificis ex art. 7. Joannis Wicleff se-quentis tenoris: Si homo fuerit debite contritus, om-nis confessio exterior est sibi superflua & inutilis. Porrò de confessione faciendâ laico, bono vel malo, in absentia Sacerdotis, nihil lego in articulis damnatis, qui exprimuntur in illa Bulla.

Præterea ad Fidem pertinet, solam Con-tritionem sufficere, non habitâ copiâ Sacer-dotis idonei; & idèd potius contrarium se-quitur ex illa interrogatione, scilicet, in ab-sentia Sacerdotis non esse necessarium ad sa-

luteam, confiteri laico seu laicis, quantum-cumque bonis & devotis. Interim, sicut dixi; subinde talis confessio posset esse utilis, ra-tione consilii vel auxilii, à laico præstandi; immo per accidens necessaria ad salutem, si absque tali consilio vel auxilio non posset peccator elicere Contritionem Charitate per-fectam.

De cætero dic; & intus dic; quia sic est ut dicis; soli Sacerdoti data est à Christo po-terestas Clavium, id est, potestas solvendi at-que ligandi; in tantum ut si Episcopus vel ex errore aliquo; vel ex malitia prius daret potestatem absolvendi per illa verba: Accipe Spiritum sanctum; quorum remisit peccata &c. quàm potestatem consecrandi Corpus & Sanguinem Christi per hæc verba: Accipe potestatem offerendi Sacrificium in Ecclesia &c. collatio prioris potestatis omninò foret nulla & invalida.

29. Soli Sacerdoti data est à Christo potestas ab-solvendi.

Licet enim hæ potestates distinctæ sint, & potestas offerendi Sacrificium, possit conferri absque potestate absolvendi à peccatis; nam Apostoli prius fuerunt Sacerdotes instituti in ultima cœna hæc verbis: Hoc facite in meam commemorationem (ut docet Trident. sess. 22. can. 2.) quàm accèperint potestatem absol-vendi Ioan. 20. illis verbis: Accipite Spiritum sanctum; quorum remisistis &c. Et indubiè, si Episcopus moreretur post collatam potesta-tem consecrandi, maneret sic ordinatus Sa-cerdos, esto non haberet potestatem absol-vendi. Quamvis, inquam, hæ potestates sint distinctæ, nihilominus Christus de facto no-luit, concedi potestatem absolvendi, nisi re ipsâ concessâ prius potestate consecrandi, ut constat ex definitionibus Conciliorum, & Ecclesiæ Traditione.

Potestas absolvendi, & conse-crandi sunt distinctæ.

Sicut ergo nequit laicus in quacumque necessitate consecrare, seu conficere corpus Christi verum, defectu characteris Sacerdot-alis; parè quoque passu nequit reconciliare sacramentaliter corpus Christi mysticum, id est, fideles peccatores, qui sunt membra Christi, defectu potestatis Clavium, quæ essentialiter fundatur in characterè Sacerdot-ali.

Quæris à me, quæ sit illa potestas Cla-vium? Jam nunc edissero.

30. Quæ sit pot-estas Clavium.

De Clavibus Ecclesiæ disputat Doctor Subtilis 4. dist. 19. q. unica, quæ talis est: Verum cuilibet Sacerdoti, in susceptione Ordinis Sa-cerdotii, conferantur Claves regni cælorum? Vbi, (inquit n. 3.) sunt quinque videnda: Primo, quòd in Ecclesia, & hoc apud Sacerdotem ritè ordinatum, est una Clavis Ecclesiæ, quæ est potestas sententiandi in forò penitentiæ. Secundo, quòd apud eum est Clavis, quæ est potestas cognoscendi in causa Rei confitentis. Tertio, quòd hæc & illa Clavis non sunt eadem, sed duæ. Quarto, qualiter habens has duas Claves possit per eas in actus earum, sive qualiter

Scout.

qualem potentiam habeat per eas, respectu alium ipsarum Clavium. Et quoniam, si præter istas sit alia Clavis in Ecclesia.

Potestas Clavium duplex est.

Igitur potestas Clavium, quæ requiritur ad validè absolvendum, secundum Scotum, duplex est, videlicet potestas sententiandi in foro pœnitentiæ, & potestas cognoscendi in causa Rei confitentis. De prima potestate sic discurre: Omnes transferentes, secundum aliquam similitudinem transferunt: clavis materialis, est proximum instrumentum aperiendi, & claudendi osium: per quod intratur in domum; ac per hoc nec aperiens, nec aperiens est, nec causa, propter quam aperiatur, puta dignitas personæ ad intrandum, vel indignitas, propter quam expellitur: hoc modo spiritua-liter contingit considerare aperiendum regni calorum, quæ sit per sententiam definitivam, quæ sententiatur, celum isti aperiendum; quia ista aperiens non est actualis, sed dictata condigna dispositio istius, cui aperiatur.

Quid est Clavis.

Convenit etiam invenire aperiendum, & iste est sententiandi; convenit etiam invenire causam, propter quam huic aperiatur per sententiam introductivam, & propter quam huic clauditur per sententiam exclusivam, scilicet, demerita istius, & merita illius. Nul-lum istorum est Clavis, quia primum est aperiens, secundum, aperiens, tertium, causa remota: igitur potestas illa, quæ est in sententiante, quæ est immediate principium, sive instrumentum sententiandi, quæ sententia dicitur aperiens illa propriè dicitur Clavis regni calorum. Hoc de nomine, inquit Scotus.

31. Triplex est auctoritas judiciaria sententiandi.

Principalis competit soli Deo.

De re autem n. 4. assignat triplicem auctoritatem judiciariam sententiandi. Unam simpliciter principalem, quæ soli Deo (inquit Scotus) convenit, propter duo; quia ipse solus ex se est iustus; immo ipsa iustitia: primum autem iudicium non potest competere, nisi primo iusto, quia iudicium non est perfectum, nisi sit iustum, iuxta illud Psalm. (118. v. 121.) Feci iudicium & iustitiam. Siquidem iudicare est ius vel iustum dicere, primum autem iustum oportet esse perfectissimum, & ita iustissimum: igitur primi iusti.

Secundo, quia iudicare est presidentis iuxta illud Apostoli ad Rom. 14. v. 4. Tu quis es, qui iudicas alienum servum? Primus autem presidentis non potest esse nisi Deus solus. Unde sicut non potest alii communicare divinitatem; sic nec primam potestatem iudicandi, nec per consequens Clavem simpliciter principalem aperiendi calum.

Non principalis, sed præcellens propriè est Christi.

Secunda Clavis seu auctoritas sententiandi, scilicet non principalis, sed præcellens, tum in universalitate causarum iudicandarum, tum in firmitate sententiæ definitivæ, propriè (inquit n. 5.) est Christi, qui novit omnia merita & demerita iudicandarum, & semper iustitia divine conformiter iudicat. Nec ista potest esse in Ecclesia militante, saltem congruè non potest; quia nullus in Ecclesia novit omnes causas iudicarias, nec habet voluntatem immutabiliter iustitiam.

Tertia Clavis, scilicet non principalis, nec præcellens, sed particularis quantum ad causas cognoscendas, & infirma quantum ad sententiam ferendam, puta quod sit aliquando revocabilis, potest conferri alicui (ait Scotus ibidem) in Ecclesia militante, qui potest in illa causa nosse, & in illa secundum legem divinam rectè iudicare; & si quandoque præter illam, sententia eius non erit firma, sed si secundum illam, erit firma.

32. Tertia Clavis, scilicet non principalis nec præcellens, sed particularis.

Eam autem collatam esse Sacerdoti docet n. 6. ibi: Tertio dico, quod data est. Probat per illud Ioan. 20. Quorum remiseritis &c. Et rectè dicitur Clavis potestatis, quia auctoritas iudicandi rectè, est potestas, cum iudicare sit presidentis. Et hæc quidem de Clave potestatis, seu potestatis sententiandi.

collata est Sacerdoti.

At verò de Clave scientiæ, seu potestate cognoscendi causam; sic incipit dicere Doctor noster n. 7. De secundo articulo dico, quod illud, quod ordinatur ad istam auctoritatem sententiandi, vel cuius usus ordinatur ad usum istius, ita scilicet, quod sine usu illius non est rectus usus istius, potest dici Clavis, quia instrumentum quoddam aperiendi; licet non proximum: immo quasi concurrat in unum cum instrumento propinquo vel proximo. Sine isto enim non rectè aperiatur, nec clauditur: auctoritas verò cognoscendi in causa peccatoris est huiusmodi, quia sine ista cognitione non rectè quis sententiat, calum huic aperiendum vel claudendum: ergo illa auctoritas potest dici Clavis regni calorum.

33. Auctoritas examinandi reum confitentem est Clavis scientiæ.

Deinde docet, hanc etiam Clavem esse penes Sacerdotem, ratione cuius Sacerdos in foro sacramentali iudicè & legitime interrogat, teneturque reus fideliter respondere & fateri, quæ ad causam pertinent. Qui habet (inquit) auctoritatem diffiniere sententiandi in causa, habet auctoritatem cognoscendi in causa illa, nisi alicui committeretur, quod sine causa cognitione sententiaret in causa ad suum libitum; quæ commissio non videtur alicui rationabiliter facienda, qui posset in sententiando errare, cuiusmodi est omnis viator. Deus ergo rectè committens Ecclesie auctoritatem primam, quæ dicitur Clavis potestatis, commisit etiam sibi secundam, quæ dicitur Clavis scientiæ. Et in collatione prima Clavis, quæ habetur ex Ioan. 20. intelligitur etiam collatio istius secundæ, tanquam prævia (quantum ad usum) usui illius primæ.

Hæc etiam convenit Sacerdoti.

Nemo sine causa cognitione sententiare potest.

Est quippe Sacramentum Pœnitentiæ institutum per modum iudicii, ut patet ex alibi dictis, ad quod concurrunt ante sententiam, confessio Rei ad informationem iudicis, & inquisitio requisita ex parte ipsius iudicis de materia, quam debet iudicare, nempe de peccatis, eorum numero, & circumstantiis. Item de statu peccatoris, an sit dignus, qui debeat absolvi, aut ligari.

34. Que sunt requisita ante sententiam sacramentali.

Hinc Trident. sess. 14. c. 5. Constat, inquit, Concil. Trid. Sacerdotes iudicium hoc incognitâ causâ, exercere non potuisse, neque aequitatem quidem illos in pœnitenti-

injungendis servare potuisse, si in genere duntaxat, & non potius in specie, ac sigillatim, sua ipsi peccata declarassent. Qui ergo dedit Sacerdotibus potestatem judicandi, dedit etiam potestatem cognoscendi causam, sine qua cognitione non possunt hoc iudicium debite exercere; cum exponant se periculo gravissimi erroris; vel reum ultra demeritum ligandi seu gravandi, vel ultra meritum absolvendi.

35. Potestas examinandi & absolvendi potest per Deum separari ab iurisdictione ex Scoto.

Interim putat Doctor illas duas potestates absolute esse separabiles supra n. 10. ubi sic ait: Dico ergo quod simpliciter sunt duae Claves, ita quod absolute verum est illud verbum Christi: Tibi dabo Claves &c. & possent de potentia Dei absoluta separari ab invicem, sicut enim aliquis nunc praesidens, potest committere alteri auctoritatem cognoscendi in causa, non committendo sibi auctoritatem sententiandi in ea: ut si diceret; committo tibi auctoritatem examinandi causam istam; & referas mihi, ut sententiam. Posset etiam conferre auctoritatem sententiandi sine auctoritate cognoscendi; ut si diceret; committo tibi, quod sine omni cognitione causae sententias, sicut placet: talis autem commissio non esset ordinata alicui, cui voluntas esset obliquabilis. Ita etiam posset Deus committere auctoritatem cognoscendi, sine auctoritate sententiandi: & esset ista commissio ordinata simpliciter, si esset etiam in humanis. Posset etiam Deus de potentia absoluta alicui habenti voluntatem obliquabilem committere auctoritatem sententiandi sine cognitione in causa. De potentia autem ordinata, sive de facto, committitur utrinque cultibus Sacerdoti Ecclesiastico ad minus complete ordinato. Quod pro tanto dico; quia si prius tempore datur sibi auctoritas celebrandi, quam absolvendi, non est perfecte ordinatus quantum ad utramque auctoritatem; si primo facto, omitteretur secundum.

Et n. 11. in fine sic ait: Collatio unius (Clavis) non separatur a collatione alterius: quia (sicut dictum est) quod Christus in eodem verbo Ioan. 20. contulit ambas Ecclesiae: ita & Episcopus in eodem signo sensibili, & verbo confert ambas; unam quasi excellentem & explicitam, & aliam quasi implicitam, cuius usus est. antecedens ad usum istius. Et ex hoc patet, quod aliquantulum possunt dici una Clavis unitate ordinis, quia ad actum unum ultimum, scilicet aperiendum, ordinantur, & ad illum una subordinantur alteri, quia remota ab illo efficitur.

36. An Clavis scientiae sit aliqua scientia actualis vel habitualis? Magister.

Dubitas, an ista Clavis scientiae sit aliqua scientia actualis, vel habitualis, vel discretio quaecumque? Audi Mag. 4. dist. 19. cap. 1. Multi licet indiscreti, atque scientia, quae eminere debent, exortes, Sacerdotum gradum recipere praesumunt, vicia & scientia eo indigni; quia nec ante Sacerdotium, nec post, scientiam habent discernendi, qui ligandi sunt vel solvendi. Ideoque illam Clavem in consecratione non recipiunt, quia semper scientia carent. Qui vero ante Sacerdotium scientia discernendi praediti sunt, licet habeant discretionem, non tamen in eis est Clavis, quia non valent ea claudere vel aperire. Ideoque cum promovetur in Sacerdotem, Clavem discretionis recte dicitur accipere, quia & ante habita

discretio augetur, & fit in eo Clavis, ut ea iam valeat uti ad claudendum vel aperiendum. Haec ille.

Quem Scotus supra n. 8. sic exponit: Ista, inquit, scientia actualis, vel habitualis non est Clavis ista (scientiae) quia auctoritas cognoscendi, etsi requirat scientiam vel discretionem, concomitantem rectum usum ejus; quemadmodum requirit Clavis potestatis aliquam iustitiam, ad rectum usum suum: tamen sicut potestas judicandi non est iustitia, imo potest esse sine iustitia, ita potestas vel auctoritas cognoscendi in aliqua causa, potest esse sine discretionem cognoscendi; & ita debet Magister exponi, qui vult eum salvare; quod ad Clavem scientia requiritur scientia, supple ad hoc, quod aliquis recte utatur ea; non autem ad hoc, quod absolute usit.

Negat Scotus.

Si obicitur: quare ergo magis dicitur ista Clavis scientiae, quam illa iustitiae, sive iustitia, si non requiritur hic scientia, nisi quantum ad rectum usum illius?

37. Obiectio.

Respondet Doctor: sine iustitia habens auctoritatem, & ad quid sententians, facit quod est potestatis, licet indebite fiat; id est, sive Sacerdos sit iustus, sive peccator, sive iudicet secundum rigorem iustitiae non deviando, sive in aliquo deviando, v. g. nimium aggravando vel alleviando poenitentem, quod ad impositionem poenitentiae, aut absolvendo eum, quem non deberet absolvere, vel etiam absolvendo ex sine mortaliter malo; si aliunde poenitens est debite dispositus ex parte sua, valet Absolutio, & exercetur actus potestatis, etsi Sacerdos peccet, sic utendo sua potestate. Et ideo, inquit Scotus, semper dicitur Clavis potestatis.

Responsio ex Scoto.

Et ita habens auctoritatem cognoscendi in causa, si attentè aliquid facit, licet indebite, hoc tamen quod facit, semper est scientiae, id est, cognitionis in causa, licet non scientiae habitualis, & ideo semper dicitur clavis scientiae, ab effectu scilicet, ad quem ordinatur, nempe à cognitione & scientia causae, non vero à scientia discretionis, quae potest abesse & adesse eo modo, quo potest abesse & adesse iustitia habitualis & actualis, quando Sacerdos utitur clave potestatis.

Sanè longè aliud est habere auctoritatem inquirendi & exquirendi & audiendi causam, quod fit, quando excipitur confessio Rei, & inquirendi de statu & dispositione ejus; aliud verò posse discernere peccata, circumstantias, & statum poenitentis, ut oportet, attingendo omnia ut expedit. Et quamvis haec discretio sit necessaria, ut Sacramentum debite administraretur, non tamen semper requiri ad valorem, sed valere Absolutionem, quae datur ab ignorante differentiam mortalis à veniali, vel circumstantias substantiales, innuit Doctor supra, & ideo erit

38. Aliud est habere auctoritatem inquirendi peccata, aliud posse ea discernere.

CONCLUSIO II.

Ad validè absolvendum, præter potestatem Clavium, requiritur aliqua scientia actualis; ad licitè absolvendum tanta, quâ possit Confessarius plerumque discernere inter peccata & non peccata, mortalia & venialia &c. attamen sinè ea Absolutio erit valida, si reliqua adsint.

39. Confessarius ut validè absolvat, debet scire materiam, formam, intentionem & similia.

Dux priores partes tantùm indigent explanatione. Quantum igitur ad primam partem, perspicue manifestum est, Confessarium, non solum ut debite, sed etiam ut validè exerceat munus suum, nullatenus posse ignorare materiam & formam Sacramenti, intentionem, & similia, quæ planè necessaria sunt, ut humano modo proferatur sententia Absolutionis; & idè ad minus debet scire pœnitentem seu confitentem peccasse, quomodo enim potest velle absolvere seu solvere, quem planè ignorat ligatum, vel saltem in confuso & in generali?

40. Notitia generalis peccatorum non sufficit ad licitam administrationem Sacramenti.

Quod autem talis notitia generalis, seu actualis, seu habitualis, non sufficiat ad licitam administrationem Sacramenti, extra casum necessitatis, quæ est secunda pars Conclusionis, nemò est qui dubitet: hoc enim ad minus probant verba Tridentini sess. 14. cap. 5. *Constat, sacerdotes iudicium hoc, incognitâ causâ, exercere non potuisse, neque æquitatem quidem illos in pœnis injungendis servare potuisse, si in genere duntaxat, & non potius in specie ac sigillatim, sua ipsi peccata declarassent.*

Si pœnitens tenetur sua peccata in specie ac sigillatim declarare, ne Sacerdos incognitâ causâ exerceat hoc iudicium, & per consequens exponat se periculo non servandi æquitatem in pœnis injungendis, quam tamen debet servare; ergo consimiliter Sacerdos debet peccata in specie ac sigillatim cognoscere, non solum materialiter, ut sic dicam, id est, intelligere sonam vocis, v. g. quid significet: *Occidi hominem, non jejunavi* &c. sed etiam formaliter, id est, gravitatem ac levitatem malitiæ, quantum moraliter & humano modo est possibile, alioquin exponit se manifesto periculo non servandi æquitatem in pœnis injungendis, quam tamen, ut mox dixi, tenetur servare.

Confessarius debet scire dispositionem pœnitentis,

Præterea tenetur scire, quantum moraliter possibile est, dispositionem pœnitentis, dolorem, propositum emendationis &c. ne alio-

quin Sacramentum invalidè, aut saltem informaliter administret, quod faciendo mortaliter peccat, ut patet ex alibi dictis; ergo similiter peccat exponendo se periculo proximo, ratione ignorantia, illud faciendi.

Dixi consultò; *Quantum moraliter possibile est*, quia pœnitens non peccat, disponendo se & declarando peccata in specie & sigillatim quantum moraliter potest, est fortassis dispositio vel declaratio in aliquo deficiat, cur ergo peccet Confessarius, qui habet scientiam moraliter possibilem, tam peccatorum in specie & sigillatim, quam dispositionis pœnitentis, est fortassis hic & nunc erret, judicando aliquod peccatum mortale, quod solum est veniale, vel è contra; judicando obligationem restitutionis, ubi non est, vel vice versâ non judicando obligationem, ubi est obligatio; judicando pœnitentem legitime dispositum, cum tamen non sit legitime dispositus, vel defectu propositi emendationis, vel propter excommunicationem &c.?

Manet fixa Reg. Juris 6. de Reg. Juris in 6. *Nemo potest ad impossibile (etiam solum moraliter) obligari.* Nec censetur Deus voluisse majorem scientiam, ne aliâ onus seu officium Confessarii sit intolerabile, & meritò Sacerdotes ab eo avertantur, cum tamen sit maximè necessarium in Ecclesia Dei, ut patet ex necessitate ipsius Sacramenti.

Itaque non requiritur tam exacta scientia, ut de omnibus proflus casibus statim possit judicare, an mortaliter; an venialiter pœnitens peccaverit; an teneatur, vel non teneatur ad restitutionem &c. Illa quippe scientia est moraliter impossibilis, etiam hominibus doctissimis; cum non semper possint scire perfectè ipsum factum, an fuerit plena deliberatio &c. immo neque semper scire possunt, moraliter loquendo, ipsum jus. Quis enim novit omnia jura Civilia & Ecclesiastica, innumera, ut sic dicam, quis omnes excommunicationes, irregularitates &c. Non attingo diversitatem sententiarum circa gravitatem, & levitatem malitiæ peccatorum, his asserentibus in tali actu malitiam mortalem, aliis solum venialem, aliquibus nullam.

Sufficit ergo, quod sciat communia, id est, quod in casibus communiter occurrentibus, sciat distinguere peccatum mortale à veniali; sciat communes species peccatorum & circumstantias mutantes speciem aut numerum; sciat casus sibi reservados; sciat ordinariam obligationem restituendi; sciat ordinarias excommunicationes, irregularitates &c. ut tamquam iudex & medicus possit, adhibitâ convenienti medicinâ, pronuntiare sententiam justam Absolutionis, vel retentionis peccato-

41. quantum moraliter possibile est.

Reg. Juris 6. de Reg. Juris in 6.

42. Non requiritur tam exacta scientia in Confessario, ut de omnibus proflus casibus statim possit judicare.

Sufficit quod sciat communia.

catorum; & ut, tamquam doctor & Pastor, possit instruere poenitentes de obligatione restituendi, de gravitate & levitate peccatorum, de numero & specie peccatorum, de impedimentis Matrimonii & similibus. In summa, ut in communibus & ordinariis casibus, suorum respectivè poenitentium, sciat, quomodo valide & licitè possit administrare Sacramentum. Porro in casibus extraordinariis satis est, quòd sciat dubitare, & alios consulere.

Ex quo fit, ut pro diversitate statuum & personarum, communiter contententium, major vel minor requiratur scientia, ita ut expositus in Ecclesia pro quibuscumque personis adventantibus, Ecclesiasticis, sæcularibus, Principibus, mercatoribus &c. plura teneatur scire, quàm qui solum exponitur ad audiendas Confessiones, v. g. Religiosorum, aut rusticorum & similia, qui non solent afferre casus difficiliore, vel si afferant, ipsimet satis docti sunt, ut Confessarium suum instruant.

Enimverò scientiam poenitentis, aliquando posse supplere ignorantiam Confessarii, haud dubio. Cur enim minus, quàm scientia alicujus tertii, quem de licentia poenitentis in casibus difficilioribus Confessarius potest, imò debet consulere? Nonne homo doctus possit confiteri Sacerdoti, quem ipse prius instruxisset & docuisset Theologiam moralem, quæ doctrinâ postea utitur in audienda ejus Confessione? Cur ergo hoc in ipsam Confessione fieri non poterit?

Sed quid, si aliquis assumat minus Pastorale, & interim defectu scientiæ sæpius dubitat, & antequam velit absolvere, mittit poenitentes ad alios magis peritos pro consilio? Respondeo; esse nimis magnum onus poenitentium, cum satis molestum sit, vel uni tantum peccata sua revelare: unde existimo Pastores & alios, qui ex officio, & consequenter ex justitia, debent audire Confessiones suorum subditorum, talem & tantam debere acquirere scientiam, ut saltem in plerisque casibus, etiam difficilioribus, possint per se resolvere, ne alioquin merito subditi avertantur à Confessione, propter onus istud alios consulendi.

Immo & id ipsum curare debet, qui liberè audit Confessiones, quando promiscuè, & sine delectu, omnium Confessiones excipit, & poenitentes ignorant hujusmodi morem, & ignorantiam Confessarii, decipit enim poenitentes, qui procul dubio non venirent ad illum, si ejus nossent defectum. Dixi; *Quando promiscuè* &c. quia cum non teneatur audire, ut supponitur, potest solum velle audire sub illa conditione, quam proinde poenitenti proponendo, nulli facit injuriam.

Ex jam dictis infero Primò; non requiri, quòd Confessarius de omnibus quæ audit à poenitente, judicet an sint peccata gravia vel levia, an sint peccata specie vel numero

distincta, imò neque an sint vel non sint peccata: sed sufficit, quòd de communibus hoc judicet, reliqua verò audiat & intelligat, ac postea absolvat cum debita intentione; tunc enim facit suum officium, sicut humano modo fieri potest; neque exponit se morali periculo errandi, cum sufficienter cognoscat statum poenitentis, sicuti moraliter cognoscibilis est.

Quando verò dandum est consilium in futurum, vel imponenda restitutio, aut prohibendus contractus dubius, vel quid simile, si Confessarius per seipsum non potest id resolvere, interroget poenitentem, an sit paratus ad consulendos homines peritos, & standum illorum judicio: si promittit, absolvat, dicendo illi suam obligationem, quam habet, alios consulendi.

Dicet; sententia debet dari cognitâ causâ & materiâ, hæc autem materia non est opus secundum se physicè factum aut omissum, sed ut peccatum in genere moris, & de hoc quantum fieri potest, debet esse confessio & notitia data per accusationem poenitentis; si ergo Confessarius, non judicat nec intelligit, quæ audit à poenitente, an sint vel non sint peccata, quomodo potest habere materiam & cognitionem causæ? Ita Dicastillo disp. 10. n. 341. Unde putat illam scientiam non sufficere, nisi ad absolvendum sub ea conditione, sub qua juxta regulas generales danda est Absolutio de peccatis dubiis, manente dubio.

Respondeo; eo casu Confessarius habet materiam & cognitionem causæ, moraliter possibilem, quod sufficit, ut absolvat cum debita intentione, id est, cum intentione absolvendi ab omnibus auditis & intellectis, ex hypothesi, quòd sint materia Absolutionis, sive ab omnibus, quæ sunt materia Absolutionis. Dicat, illam Absolutionem esse conditionatam respectu operis illius, de quo Confessarius nequit judicare, an sit vel non sit peccatum, per me licet: inde ad summum sequitur, poenitentem teneri postmodum, habitâ notitiâ peccati, & ignorantia Confessarii, iteratè confiteri illud opus, tamquam directè nondum absolutum. Interim Confessarius rectè functus fuit munere suo, quod hic solum asseritur.

Infero II. peccare graviter, tam cum, qui sine scientia respectivè requisita, exponit se ad audiendas Confessiones, quàm Superiorem, qui scienter talem approbat, aut certè approbatum non removel ab officio, ubi & quando commodè potest removere, imò & ipsum poenitentem, qui talem Confessarium scienter eligit, nisi suâ doctrinâ possit supplere ejus incertiam, ut supra dictum est.

Neque ulla est differentia inter Sacerdotem sæcularem & Religiosum, formaliter loquen-

nibus quæ audit, judicet, an sint peccata gravia vel levia &c.

46. Objecto.

Dicastillo

Solvitur.

47. Graviter peccat Confessarius, qui sine scientia requisita audit Confessiones, & Superior, qui eum approbat.

An sit alia, qua differentia inter

43. Unus Confessarius debet plura scire, quàm alius.

Scientia poenitentis potest supplere ignorantiam Confessarii.

44. Quæram, si qualem scientiam debeant habere Pastores.

45. An sit Confessarius, qui promiscuè omnes audit.

46. Non requiritur quòd Confessarius de omnibus

secularem
& Religio-
sum.

Lugo.

loquendo, cum uterque obligetur præcepto naturali, satisfacere muneri suo, debite administrando Sacramentum Pœnitentiæ. Pœnitentiam tamen, inquit Lugo disp. 22. n. 72. esse aliqua differentia materialis, quatenus Religiosus, qui dubitat de sua aptitudine & sufficientia ad illud ministerium, facilius poterit deponere illud dubium, quando Prælati, qui eum bene novit, iudicat illum aptum, & imponit ei tale munus. Hæc ille.

Sed quare hoc ipsum dicere non potero de Sacerdote sæculari, cui dubitanti, an sufficiat ad munus Pastorale, ab Episcopo, qui eum bene novit, imponitur tale munus? Non video differentiam.

48.
Excipitur
casus neces-
sarius.

De cætero excipitur ab Omnibus, & merito, casus necessitatis, in quo, ut alibi vidimus, non requiritur integritas materialis seu Confessio materialiter integra, sed sufficit etiam in communi confiteri aliquod peccatum, quod ad minus quilibet Sacerdos potest apprehendere; adeoque quilibet habet scientiam proportionatam accusationi, pro tunc necessariæ, & consequenter iudicio seu sententiæ ferendæ, quod sufficit, etiam ad licitam administrationem Sacramenti.

Aliqui ca-
sus propo-
nuntur.

Quæ ratione excusantur fideles, captivi apud infideles, si confiteantur Sacerdoti ignaro, qui unicus ibi reperitur. Similiter excusantur Prælati, præficiendo aliquibus opipidis ignaros Pastores, quia scilicet doctos invenire non possunt, & melius est esse tales, quam nullos. Interim talis Pastor monendus est de obligatione, quam habet acquirendi majorem scientiam, si commodè possit.

Deinde nullatenus excusantur Prælati, qui præficiunt indoctos, quia docti nolunt dare congruum stipendium, idque ex avaritia, parùm solliciti de salute ovium, dummodò ipsi lac comedant, & lanis operiantur. *Væ Pastoribus Israël, dicebat olim Dominus per Prophetam suum, qui pascebant semetipsos: Nonne greges à Pastoribus pascentur? Lac comedebatis, & lanis operiebamini, & quod crassum erat occidebatis: gregem autem meum non pascebatis &c.* Ezech. 34. v. 2. & 3.

49.
Quales de-
beant esse
Confessarii
ostenditur
ex Rit. Ro-
mano.

Finio verbis Rit. Rom. Tit. de Sacram. Pœnit. non procul à principio: *In ejus (Sacramenti Pœnitentiæ) Ministro requiritur bonitas, scientia atque prudentia, cum sigillo secreta Confessionis, sub exacto perpetuòq; silentio. Quibus & aliis, ad id opportunis, ut optime sint instructi, omni studio curare debent Confessarii. Imprimis meminere Confessarius, se iudicis pariter & Medici personam sustinere, ac divinæ justitiæ simul & misericordiæ Ministrum à Deo constitutum esse, ut tamquam arbiter inter Deum & homines, honori divino, & animarum saluti consulat.*

Et ergo recte iudicare queat, discernens inter lepram & lepram, & tamquam peritus Medicus animarum, morbos prudenter curare, & apta cuiq; reme-

dia applicare sciat, quantum potest maximam ad id scientiam atque prudentiam, non assidue ad Deum precibus, tum ex probatis Auctoribus, præsertim à Catechismo Romano, & prudenti consilio peritorum, studeat sibi comparare. Sciat casus & censuras sedis Apostolicæ & Ordinarii suo reservatas, & suis cuiusque Ecclesiæ constitutiones, easq; diligenter observet. Denique huius Sacramenti doctrinam omnem rectè nosse studebit, & alia ad ejus rectam administrationem necessaria.

Atque hæc desumpta videntur ex Concil. Gener. Lateran. sub Innoc. III. c. 21 (& ponitur cap. *Omnis utriusque sexus* 12. de Pœnit. & Remiss.) ubi sic ait Concil. *sacerdos sit discretus & cautus, ut more periti Medici superfundat vinum & oleum vulneribus sauciati, diligenter inquirens, & peccatoris circumstantias, & peccati: per quas prudenter intelligat, quale debeat ei præberè consilium, & cuiusmodi remedium adhibere, diversis experimentis utendo, ad salvandum ægrorum.*

Sed cum hæc satis consent, gravis tamen quaestio restat; an Absolutio data, absque sufficienti respectivè scientia, quæ Confessarius novit discernere inter peccatum mortale & veniale &c. non solum sit illicita, sed etiam invalida.

Affirmat esse validam ultima pars Conclusionis. Ratio fundamentalis; quia neque ex Scriptura, neque ex Conciliis, neque ex SS. Patribus, neque ex Traditione satis ostenditur, Deum suam potestatem, vel Ecclesiam suam jurisdictionem (de qua sequenti Conclusionem) limitasse ad huiusmodi actualem vel habitualem discretionem Sacerdotis, dummodò alia requisita adsint, id est, Contritio & Confessio; nam quod attinet ad Satisfactionem, estò Confessarius ex malitia nullam imponeret, certum est apud Omnes, Absolutionem valere.

Porro Contritionem & Confessionem non necessario supponere in Confessario illam actualem vel habitualem discretionem, sole meridiano clarius est. Siquidem Contritio non est aliud, quam animi dolor ac detestatio de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero. Et Confessio nihil aliud est, quam dolorosa narratio seu declaratio peccatorum ad obtinendam Absolutionem.

Quid autem vetat, me ex animo detestari peccatum, cum proposito de cætero non peccandi, illudque narrare Sacerdoti, quem puto bonâ fide satis doctum, ad obtinendam Absolutionem, estò reverà Sacerdos nesciat peccatum sit mortale, an veniale? Dico, *bonâ fide*, alioquin, ut statim diximus, peccat mortaliter extra casum necessitatis, adeoque deest Contritio; quia deficit propositum de cætero non peccandi, ut per se patet.

Hanc sententiam, sic explicatam, docet Suarez disp. 28. sect. 2. n. 12. citans Gabr. Adri.

Item ex c.
12. de Pœ-
nit. & Re-
miss.

50.
An valeat
Absolutio
data sine
sufficienti
scientia?

Ratio sen-
tentia affir-
mative.

51.
Pœnitentia
peritio
Sacram.
Iustitiam

Mati-
dotes
absolutio
Causa

51.
quæ proba-
bilis est sal-
Adri.

rem ab ex-
trinfeco

Adri. Med. & Alios. Eandem tenet Hen-
quez l. 5. de Pœnit. c. 14. n. 5. & indicat Cor-
duba casu 9. & Gaspar Hurtado de Sacram.
disput. 10. de Pœnit. diff. 15. Sylvius in
præsenti q. 8. a. 5. q. 7. Mercerus ibi q. 9. a. 1.
quos refert & sequitur Lugo disp. 16. n. 602.
Item Dicastillo disp. 10. n. 349. & Alii plu-
res, quos vide apud hunc Auctorem: ut pro-
inde meritò conseatur probabilis, saltem ab
extrinfeco.

iamo et-
iam ab in-
trinfeco.

Nec deest probabilitas ab intrinfeco, pro-
pter rationem superius allegatam, quæ con-
firmatur, quia certum est, in necessitate hu-
jusmodi Absolutionem esse validam, & con-
ferre gratiam; ergo etiam extra necessitatem.
Probatum Consequentia à paritate rationis.

52.
Obiectio.

Dices; disparitas est, quòd in necessitate
sit Confessio formaliter integra, secus extra
necessitatem.

soluitur.

Respondeo; etiam extra necessitatem, nam,
ut supponitur, pœnitens procedit bonâ fide,
& confitetur omnia & singula peccata eodem
modo, ac si Confessarius ea nosset discernere.
Et dato, quòd non omnia confiteretur ex
ignorantia, & Confessarius id probè sciens,
equidem absolveret sive bonâ, sive malâ
fide, putas, quia talis Absolutio non vale-
ret? Noli putare. Quamvis enim Absolutio
requirat Confessionem integram moraliter
possibilem, ut licita sit; tamen ex nullo ca-
pite offenditur, illam integritatem esse ne-
cessariam, ut valeat, si adsit debita Contri-
tio.

53.
Potestas
Clavium re-
peritur apud
Sacerdotem
ignarum.

Sanè potestatem Ordinis seu Clavium rea-
periri apud Sacerdotem ignarum, quid evi-
dentiùs? Nam illa inseparabiliter annectitur
ipsi Ordini seu characteri Sacerdotali, sal-
tem completo: hunc autem habere potest,
& habet puer validè ordinatus ante usum
rationis. Nec deest iurisdicção; nam quando
proprius Sacerdos est ignorans, quamvis per
se non possit licitè hoc iudicium exercere,
potest iurisdictionem suam alteri delegare, &
cùm primum depulerit illam ignorantiam,
jam poterit etiam licitè per seipsum absolve-
re; idemque est in delegato. Igitur iurisdic-
ção absolutè datur, & non quali respectivè
ad ea tantùm peccata, ad quæ Confessor
habet scientiam proportionatam, nam esset
hoc valde periculosum & nocivum. Ita
Suarez sup. n. 13.

Mali Sacer-
dotes validè
absolvunt.

Nonne Trident. sess. 14. c. 6. docet; Sa-
cerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem
Spiritus sancti, in Ordinatione collatam, tanquam
Christi ministros, functionem remittendi peccata ex-
ercere, eosq; præ se sentire, qui in malis sacerdoti-
bus hanc potestatem non esse continent? Et can. 10.
Si quis dixerit, Sacerdotes, qui in peccato mortali
sunt, potestatem ligandi & solvendi non habere & c.
anathema sit. Si illi Sacerdotes validè absolvant,
tamen illicite, ut constat ex alibi di-

ctis; quid ni etiam possint validè absolvere,
quamvis illicite, Sacerdotes, qui ignorantia
discretionis peccatorum mortalium & venia-
lium tenentur? Non facile ostendes dispari-
tatem.

54.

Quin immò, inquis, facillimè; nam in
uno casu est vera Confessio, in alio non;
quippe perinde est peccatum non percipi
à Confessario, ac non dici à pœnitente, ut
patet in illo, qui confitetur dormienti vel
ignoranti idioma.

Allud est
non percipi
peccatum à
Confessario,
aliud non discer-
ni.

Respondeo; aliud est non percipi pecca-
tum à Confessario, aliud non discerni. Et
quidem si nullatenus percipiatur, nequidem
quantùm ad ipsum factum, vel quia Con-
fessarius surdus est, vel quia dormit, aut
omniò distractus, vel quia ignorat idioma,
perinde est, peccatum non percipi à Con-
fessore, ac non dici à pœnitente; & ideo ta-
lis Confessarius invalidè absolvit, saltem
directè ab illis peccatis; indirectè posset ab-
solvere, si saltem perceperit peccatum in
genere. At verò in casu proposito, tamen
Confessarius non percipiat peccatum quan-
tùm ad suam gravitatem, ratione ignorantie
juris; equidem pœnitens declaravit integrum
factum uniuscujusque peccati, & illud et-
iam perceperit Confessor; quid ni ergo validè
& directè ab illo absolvat? Directè, in-
quam, id est, ita, ut postea non teneatur
pœnitens idem peccatum iteratò confiteri;
tamen jam confitetur de ignorantia prioris
Confessarii. Ita docet Suarez suprà n. 14.
Henriquez, Lugo, Dicastillo, & Alii.

Confirmatur primò; quia in articulo
mortis tenetur pœnitens omnia illa peccata
confiteri tali Sacerdoti; ergo ea confitendo
satisfacit suæ obligationi; ergo non est ite-
randa talis Confessio; & hoc ideo, quia illa
sufficit, ut talia peccata directè & per se per
Absolutionem tollantur; ergo etiam extra
illum articulum talis Confessio est sufficiens
ad directam Absolutionem.

55.
In articulo
mortis te-
netur pœ-
nitens con-
fiteri Sacer-
doti ignarò
omnia pec-
cata in spe-
cie & sigil-
latim.

Confirmatur II, quia si Confessarius sit
doctus, sciens discernere in communibus pec-
catis, quamvis aliqua minus communia ig-
noret, & apprehendat ut venialia, cùm sint
mortalia, nihilominus directè ab his absolvit;
ergo idem est dicendum de omnibus à pari-
tate rationis; quia omnia æquè sunt de ne-
cessitate Confessionis. Ita communiter ar-
gumentantur Auctores, suprà allegati pro
nostra Conclusionè.

Confessa-
rius potest
directè ab-
solvere à
peccatis,
quæ nequè
discernere.

Verùm enimverò qui contrarium susti-
nent, inter quos Hiquæ us in suo Comment.
4. dist. 19. q. un. n. 11. ubi docet; extra ca-
sum necessitatis Sacerdotem ignarum inva-
lidè absolvere, consequenter facilè admit-
tent, sicut hic Auctor admittit n. 17. peccata
sic absoluta in necessitate, absque discre-
tione Confessarii, denuò confitenda esse Sacer-
doti

56.
Sententia
Hiquæi,
peccata ab-
soluta in
necessitate
absque di-
cretionè
Confessarii,
denuò esse
confitenda
Sacerdoti
doctò.

doti docto: quia, inquit, essentialia Sacramenti, quæ spectant ad integritatem ejus, variantur in casu necessitatis, ita ut sine aliquibus Sacramentum esset nullum aliâ, sine quibus in articulo necessitatis est ratum Sacramentum, ut patet de Confessione integrâ, à qua plures casus excusant, sicut & à Confessione vocali, ut quando quis amittit usum loquelæ, & per nutus petit Absolutionem. Hæc ille.

57. *Contra quam arguitur 1.*
Sed supponit falsum; Confessionem per nutus non esse ratam extra necessitatem, similiter Confessionem non integram, ex hypothesi; quod confitens per nutus, vel non integrè, propter bonam fidem non peccet mortaliter. Alioquin Sacramentum est nullum, non defectu Confessionis, sed defectu Contritionis. Ergo similiter in casu præfenti.

Arguitur 2. Deinde; consequenter hi Auctores admittere deberent, tali casu, id est, in necessitate, Sacerdoti ignaro non esse declaranda peccata in specie & sigillatim, sed sufficere Confessionem in generali: ad hoc enim necessaria est Confessio peccatorum in specie & sigillatim, ut poenitens ab illis directè absolvatur, ubi ergo non potest absolvi, non videtur esse talis obligatio.

Arguitur 3. Denique; concedendum foret, nullo casu Confessarium absolvere posse directè ab aliquo peccato, quod non potest discernere grave sit, an leve; & per consequens illud non esse tali Confessario declarandum: similiter non esse declarandam circumstantiam, quam Confessarius non potest discernere, an mutet speciem &c.

58. *An peccata dubia directè absolvantur.*
Si dixeris, tenetur poenitens confiteri peccata dubia in specie & sigillatim, tamen non possit ab illis directè absolvi.

Respondeo; eadem est difficultas, & idèò Multi docent, Confessarium directè absolvere à peccatis dubiis, ita ut quamvis postea reperiantur certa, non debeant iteratò declarari.

Deinde; non tenetur peccatum dubium confiteri, nisi ut dubium, & ut tale directè absolvitur, ut sic loquar; in nostro autem casu debent, secundum communem sententiam, illa peccata in specie & sigillatim declarari Sacerdoti ignaro, tamquam certa & indubitata; ergo ut talia possunt directè absolvi, vel si non possint, cur erit obligatio taliter confitendi? Hæc maturè expendantur.

59. *Prima ratio Hiquæ, propter quam docet oppositum nostræ Conclusionis.*
Interea subscribo rationes Hiquæ, propter quas tenet oppositum nostræ Conclusionis. Prima talis est: Nequiret Sacerdos dato casu, quo ei non daretur clavis scientiæ, absolvere validè; ergo similiter in eo casu, in quo clavis scientiæ caret suo fine: sed in Sacerdote ignaro caret suo fine, qui est co-

gnitio peccatorum & status poenitentis in ordine ad ferendam debitam sententiam; ergo &c.

Confirmatur ex judicio humano, in quo Iudex debet procedere secundum allegata & probata, ita ut aliter judicando, sententia nulla sit; præsertim si non sit Iudex supremus, sed inferior, qui debet conformari Iudici superiori, ut contingit in iudicio sacramentali.

Nec sufficit sola apprehensio criminis, sed requiritur discretio de ejus qualitate, in eo saltem gradu, quo debet secundum legem puniri pena judiciali, aut absolvi reus, judicando similiter eum non esse dignum poenâ; ergo in proposito debet esse possibilitas in Confessario judicandi de crimine secundum discretionem aliquam de ejus qualitate, in eo saltem gradu, quo debet secundum legem puniri poenâ sacramentali.

Oportet etiam cognoscere dispositionem poenitentis, per quam sit dignus absolvi; quia non solum Confessio est materia vel quasi materia poenitentiae, sed etiam Contritio & Satisfactio, & Contritio magis exigitur, quam Confessio; quia in omni casu necessaria est Contritio; licet Confessio non sit necessaria, saltem verbalis & in specie.

Deinde, potestas ligandi maxime respicit Satisfactionem; quia subtrahere Absolutionem; non tam est ligare de novo, quam relinquare ligatum in suis peccatis: obligare autem ad Satisfactionem, est inducere novum onus, ad quod obligat Clavis. Debet ergo Confessarius esse habilis ad ligandum reuna per Satisfactionem, ut possit uti Clave potestatis; sed qui neque statum rei discernere potest; neque peccata, nequit imponere Satisfactionem; ut lege ipsi est præfixus terminus utendi suâ potestate; ergo nequit validè procedere. Hucusque Hiquæ n. 11. & 12. aliquibus omisiss & mutatis brevitatè & claritatè gratiâ.

Respondeo paucis verbis; quamvis hæc omnia requirantur ad bene esse iudicii sacramentalis, id est, ut Confessarius non peccet administrando Sacramentum Poenitentiae, equidem ut valeat ejus sententia, non satis probantur esse necessaria: nam in primis Satisfactio non est nisi pars integralis, in tantum, ut Absolutio valeat, est Sacerdos ex malitia vel oblivione nullam omnino imponeret: cur ergo non valeat, dum ex ignorantia imponit improporionatam delicto?

Quia, inquit, non est habilis ad imponendam proportionatam. Distinguo; in actu secundo, transeat; in actu primo, nego; id est, habet potestatem imponendi poenitentiam proportionatam, quamvis per accidens, defectu ignorantiae, non possit exire in actum. Sicuti dum poenitens est impotens ad satisf-

Confirmatur.

60. *Secunda ratio.*

61. *Tertia ratio.*

61. *Responsio.*

Valeat Absolutio nulla imposita satisfactione.

Solvitur obiectio.

62. *Cognitio poenitentis non necessaria ad validam Absolutionem.*

63. *De peccato veniali non valet Absolutio.*

63. *De peccato veniali non valet Absolutio.*

63. *De peccato veniali non valet Absolutio.*

64. *De peccato veniali non valet Absolutio.*

ad satisfaciendum, per quam impotentiam non impeditur valor Absolutionis.

Si dixeris, una impotentia tenet se ex parte penitentis, alia ex parte Confessarii. Fateor, sed tuum est probare, quod una magis repugnet valori sententiae, quam alia. Hoc certum est, Satisfactionem non esse necessariam ad valorem sententiae.

Quantum ad Contritionem, quamvis haec sit pars quasi essentialis, & magis necessaria, quam Confessio verbalis & in specie, atque tam necessaria, quam Confessio simpliciter; attamen cognitio ejus non est necessaria ad validam Absolutionem, bene ad Absolutionem licitam; ac proinde, est Confessarius putaret, me non esse contritum, si nihilominus vellet facere totum, quod potest, valet Absolutio, si verè contritus sum.

Et idem dico de ipsa Confessione, est Confessarius judicaret invalidam Confessionem, quae tamen à parte rei valida est, si habeat intentionem absolvendi, casu quo Confessio valet, dico, Absolutionem valere, non obstante errore speculativo Confessarii.

Dico, *Errore speculativo*, quia non potest habere intentionem efficacem absolvendi, nisi judicet practicè penitentem contritum & confessum, id est, nisi judicet fieri posse, ut, non obstante sua opinione, penitens reverà sit contritus & confessus, nisi forte quis adeò stupidus esset, ut putaret, se posse absolvere, etiam non contritum & confessum, & tali casu adhuc foret necessaria intentio generalis, non exclusiva Contritionis & Confessionis.

Sicuti, si quis baptizaret cum aqua, quam putat rosaceam, & tamen est aqua naturalis, si intendat facere totum quod potest, id est, baptizare sive sit aqua rosacea, sive naturalis, certum est, quod Baptismus valet; non obstante illo errore speculativo; imò et si putaret aquam rosaceam esse veram materiam, dummodo habeat intentionem generalem, sive non exclusivam verè materiae.

Igitur cognitio materiae non est necessaria, nisi forte ad formandam veram intentionem administrandi Sacramentum, quae tamen, ut jam ostendimus, potest subsistere; et si speculativè minister erret, judicando materiam, quae talis non est: quia ab ipsius judicio vel cognitione non dependet, ut aliquid sit vel non sit materia Sacramenti. Unde, secundum Omnes, non valet Absolutio, si reverà penitens non est contritus vel confessus, est Confessarius eum judicet contritum & confessum.

Neque in omnibus argumentandum est à judicio humano, ad judicium sacramentale, ut non semel in praecedentibus clarè demonstratum fuit, & in praesenti casu declaratur; quippe in judicio humano multum interest boni communis & particularis, si Iudex sine

debita cognitione causae validè possit judicare, & ideo debet procedere secundum allegata & probata, ne alioquin saepe injustè privet aliquem vità, honore, bonis temporaliis &c.

Alioquin in merè favorabilibus, in quibus non agitur de praedjudicio tertii, sententia videtur valere, juxta illam opinionem, quae docet, dispensationem in lege absque justa causa esse validam, & magis absque cognitione causae, quae tamen reverà subest, est sit illicita. Quid ni ergo valeat sententia sacramentalis, quae est merè favorabilis, si penitens legitimè sit dispositus, quamvis Confessarius id ignoret?

Si replicaveris: sit praedjudicium Deo, si non imponatur congrua Satisfactio. Responso patet, nimirum illud praedjudicium tale quale est (quia Deo remanet jus suum puniendi, si non congruè peccatum puniatur per Sacerdotem) non invalidat sententiam, ut constat, quando ex malitia vel oblivione nulla omnino imponitur Satisfactio.

Quid ergo ad principale argumentum Hiquæi supra: Nequiret Sacerdos dato casu, quo ei non daretur Clavis scientiae, absolvere validè? Respondeo ex Scoto, praecedenti Conclusionem allegato: *Potest Deus de potentia absoluta alicui, habenti voluntatem obliquabilem, committere auctoritatem sententiandi sine cognitione in causa, de potentia autem ordinata, sive de facto, committitur utrumque cuilibet Sacerdoti &c.*

Itaque de facto, si non daretur Clavis scientiae, nequiret Sacerdos absolvere validè, non praecise defectu Clavis scientiae, sed defectu Clavis potestatis, quae de facto non committitur sine Clavi scientiae. Ergo quando Clavis scientiae caret suo fine, Absolutio est invalida; Neg. Conseq: quia propterea non caret Sacerdos Clave potestatis, quae sola per se sufficit ad validè absolvendum. Quod autem Deus limitaverit illam potestatem ad casum, in quo invenitur illa actualis discretio Sacerdotis, nisi necessitas cogat; vel quod Ecclesia sic limitaverit suam jurisdictionem, Hiquæus quamvis supponat, attamen non sufficienter probat, & ideo non credimus ei.

Verum est, quod Ecclesia non solet dare jurisdictionem; nisi iis, de quorum discretionem per praevium examen constat; interim si per errorem vel deceptionem alicui indiscretò daret, vel si quispiam discretus, quando jurisdictionem accepit, fieret ignarus, & perderet totam suam discretionem actualem, dico, propterea non perdere suam jurisdictionem, semel legitimè acceptam, nisi expresso jure id statuatur, quod jus hactenus nemo vidit.

Dices cum Hiquæo supra n. 13. Si reus non confiteretur integrè sua peccata in specie,

Judex huius manus sine debita cognitione causae non potest validè judicare;

nisi forte in merè favorabilibus,

Replicae solvitur,

65. Respondeo ad rationem Hiquæi,

Clavis potestatis per se sufficit ad validè absolvendum,

Ecclesia non solet dare jurisdictionem nisi Sacerdoti discretò,

66. Objectiones Hiquæus,

62. Cognitio contritionis non est necessaria ad validam Absolutionem.

Neque cognitio materiae

63. Hic Baptismus colitur cum errore speculativo materiae.

Cognitio materiae non est necessaria ad validam Absolutionem.

64. Non est in omnibus argumentandum à judicio humano ad judicium sacramentale.

specie, Absolutio esset omnino invalida, ex defectu substantiali actus prærequisiti ad sententiam: ergo similiter, si Sacerdos illa peccata in specie non cognoscat; quia juxta Trident. sess. 14. c. 5. Constat, sacerdotes judicium hoc, incognitâ causâ, exercere non potuisse. Rationem subdit, seu potius declarat, quænam sit illa cognitio causæ requisita: Neque, inquit, æquitatem quidem illos in pœnis injungendis servare potuisse &c.

Trident.

Solvitur.

Respondeo ad Antecedens; Absolutionem tali casu esse omnino invalidam, quia reus non confitendo integrè, quando commodè potest, peccat mortaliter, adeoque deficit pars quasi essentialis, scilicet debita Contritio, ut supra ostendimus. Sin autem non peccet mortaliter, quia v. g. non potest commodè integrè confiteri, vel bonâ fide existimat illam integritatem non esse necessariam, Absolutio valet; estò Confessarius non procurans integritatem, posset mortaliter peccare, sed peccatum Confessarii, ut superius adhuc dixi, non potest invalidare sententiam, quando aliunde adsunt partes essentielles, & quasi essentielles.

Peccatum Confessarii non potest invalidare sententiam, quando adsunt partes essentielles.

67. Trident. requirit cognitionem causæ non ad valide sed ad licite ministrandum.

Itaque Concil. requirit illam cognitionem causæ, non ad valorem Sacramenti, quia supponit in eodem capite Confessionem aliquando posse esse materialiter non integram, sed ad licitè Sacramentum hoc administrandum. Patet; quia, secundum Omnes, ut non semel dixi, absque ulla Satisfactione valide administratur; ergo etiam sine Satisfactione condigna, ad quam tamen imponendam requiritur explicatio speciei & numeri peccatorum. Illud autem totum observatur in casu proposito ex parte pœnitentis; supponitur enim quòd explicet speciem & numerum peccatorum, quamvis Sacerdos, ob suam ignorantiam, non possit discernere unam speciem ab alia.

Qui confitetur Sacerdoti ignorat speciem & numerum peccatorum, aliter confitetur, quam si in genere diceret, se peccasse.

Unde falsum est, talem non aliter confiteri, quam si in genere diceret, se peccasse; per accidens enim est, quòd Sacerdos intelligens substantiam rei, nequeat discernere peccatum mortale à veniali, peccatum hujus speciei à peccato alterius speciei.

Superior sine cognitione causæ valide dispensat.

Confirmatur à simili. Si quis petat dispensationem (quæ & ipsa est actus jurisdictionis) & ex propria culpa alleget vel taceat ea, quæ de jure non deberet allegare vel tacere, dispensatio est nulla: & tamen si Superior etiam sine ulla cognitione causæ dispensaret, esset dispensatio valida, saltem si justa causa subdit; ergo similiter in casu proposito valida erit Absolutio, si non sine omni omnino cognitione causæ; quia requiritur semper aliqua Confessio, & per consequens aliqua cognitio causæ, certè sine cognitione peccatorum in specie & sigillatim.

Ex quibus omnibus tandem concludo cum Suario supra n. 18. & Aliis, in duobus tantum casibus teneri pœnitentem, moraliter loquendo, ad iterandum Confessionem ob imperitiam Confessoris: Primò, quando novit illum esse ita imperitum, ut suam conscientiam dijudicare non sufficeret, & nihilominus, ut effugeret justum iudicium, illi confessus est. Secundò, quando in ipsa Confessione intellexit sufficienter Confessorem non percipere gravitatem delicti, & nihilominus simpliciter, & sine ampliori instructione confessus est, cum facile potuisset ipsum amplius instruere. Ratio; quia in his duobus tantum casibus peccat pœnitens mortaliter ob imperitiam Confessoris, & per consequens Absolutio est invalida defectu debite Contritionis; ergo Confessio iteranda.

68. Duo casus, in quibus tenetur pœnitens ad iterandum Confessionem ob imperitiam Confessoris. Suarez.

Et verò quòd in illis duobus casibus pœnitens peccet mortaliter, est communis sententia: tenetur enim pœnitens facere quod in se est, ut Sacerdos justè judicet. Licet ergo, per se loquendo, pœnitens non teneatur explicare quasi in actu signato suam culpam esse mortalem, sed sufficiat speciem ejus & materiam ac quantitatem, si magna sit, declarare (nam per hoc quasi in actu exercito satis explicat, suam culpam esse mortalem) neque teneatur, per se loquendo, præsumere de Confessario publicè exposito, illum esse adeò ignorantem, ut nequeat discernere peccatum mortale à veniali &c. equidem si hic & nunc constet aliquem esse talem, omnes DD. agnoscunt obligationem, vel hujusmodi non accedendi, vel amplius instruendi, extra casum necessitatis.

Tenetur pœnitens facere quod in se est, ut Sacerdos justè judicet.

Pro fine adjicio; non esse eandem rationem illius Confessionis, quæ fit Confessario dormitanti, vel planè distracto; adeò ut nequidem intelligat seu percipiat peccata pœnitentis quo ad substantiam actus; hæc enim iteranda est, estò nullum peccatum mortale ex parte pœnitentis intercesserit; iteranda, inquam, vel ex toto, si postea constet toto tempore dormivisse, ita ut nullum omnino peccatum intellexerit; vel ex parte, si postea constet aliqua intellexisse, & aliqua non, & pœnitens certò sciat, quæ peccata non intellexerit, & quæ intellexerit.

69. Confessio quæ fit Confessario dormitanti vel planè distracto iteranda est.

Nam si dubitet de omnibus, omnia repetet; quia constat de peccato, & dubitatur de Confessione, quo casu, ut diximus Sect. 8. Concl. 4. per se loquendo obligat præceptum Confessionis. Sin autem solum dubitet de aliquo peccato in genere, v. g. 100. peccata confessus fuit, & constat Confessarium omnia percepisse, uno excepto, nescitur autem quod illud sit, existimo cum Lugone disp. 16. n. 607. & Aliis, non esse repetenda omnia & singula peccata prioris Confessionis, quia de nullo in particulari est morale dubium, id est

70. Quod si Confessarius intellexerit omnia peccata præter unum, nescitur autem quod illud sit?

Lugo.

id est, tale dubium, quod obliget cum tanto onere repetere omnia illa peccata, à quibus aliquis jam directè est absolutus.

Quid ergo? Accuset se de peccato in genere dicendo: Unum peccatum non intellexit Confessarius, non scio quod illud fuerit, ac proinde de illo me accuso, uti possum.

Sed nunquid debet addere: illo tempore confiteri solebam tales species peccatorum? Affirmat Lugo suprà nu. 610. Sed Dicastilloni disp. 8. nu. 101. hæc obligatio videtur aliquantulum dura. Et Arriaga disp. 35. n. 9. ait, hæc obligationem esse valde gravem; quia, inquit, tunc poenitens ille valde multum cogretur de suis antiquis peccatis dicere ei secundo Confessario. Interim nihil resolvit. Dicastillo autem resolvit dicens: Nihilominus satis probabilis est ea doctrina, & ea obligatio tot peccata explicandi, videtur esse per accidens.

Respondeo, etiam obligatio explicandi omnia & singula peccata videtur esse per accidens, & tamen quia nimis dura, nolimus eam imponere poenitenti. Quid enim si centum species peccatorum confiteri eo tempore solebat, cur magis illas centum species tenebitur explicare, quam omnia & singula peccata illius Confessionis? Non video magnam differenciam.

Et quod ego dico de 100. peccatis, hoc Arriaga reducit ad 10. vel 20. Si confitaret, inquit, mihi, mediam partem, aut ampliùs, non fuisse ab eo auditam, facile admitterem obligationem hæc; at propter unum dubium obligare ad dicenda secundò decem vel viginti peccata, videtur satis grave onus: unde non nisi ad se accusandum in communi, modo paulò ante dicto, eum obligarem. Hæc ille.

Lugo autem n. 509. Si in Confessione, inquit, generali scires, unum peccatum non fuisse à Confessario auditum, propter somnum, & nescires quod peccatum esset, non deberes repetere omnia peccata, quia non potes in tanta multitudine de singulis prudenter dubitare. Secus esset, si in Confessione brevi scires id evenisse: quia jam tunc posses de singulis peccatis in illa Confessione dictis prudenter dubitare, an fuissent à Confessario audita.

Quæris à me, quid Lugo intelligat per Confessionem brevem? Si (inquit ille n. 608.) ego ex revelatione scirem esse unum hominem Romæ, qui existimat se baptizatum, & tamen non est verè baptizatus, non ideò deberem, aut possem licitè baptizari sub conditione; quia hæc & nunc non habeo sufficiens fundamentum ad dubitandum prudenter de meo Baptismo. Alioquin omnes deberemus iterum baptizari & ordinari, quia certum moraliter est, inter Christianos aliquem vel aliquos reperiri, qui vel ex defectu inten-

tionis, vel materiæ, vel alia de causa verè baptizati non sunt, vel ordinati. Cæterum in tanta multitudine id non generat dubium morale, respectu hujus hominis in particulari.

Sicut ex eo, quòd aliquis soleat repente mori, non generatur morale dubium de morte hujus hodierna, qui nunc bene valet: alioquin teneretur sub peccato mortali statim confiteri, ne exponeret dubio morali suam salutem æternam.

Quando autem certum esset, unum ex decem, vel viginti hominibus, non esse baptizatum, possent & deberent omnes & singuli baptizari sub conditione: quia tunc de singulis possemus aliquo modo prudenter dubitare, an essent baptizati. Hactenus Eminent.

Ac proinde, secundum ipsum, quando certum esset unum ex decem vel viginti peccatis non esse directè absolutum, quia non perceptum à Confessario, propter somnum vel distractionem, deberent omnia & singula peccata iteratò subjici Clavibus Ecclesiæ; quia de singulis possemus aliquo modo prudenter dubitare, an essent directè absoluta.

Quidquid fit de Baptismo & Ordinatione, quæ sunt Sacramenta initerabilia, & ideò non possunt, multò minus debent iterari sub conditione, nisi urgeat necessitas. Et ex alia parte parvum onus est, iteratò illa Sacramenta sub conditione recipere. Sanè Sacramentum Poenitentia ex se iterabile est, & ideò etiam absque ulla necessitate sæpius iteratur, non sub conditione, sed absolute, id est, eadem peccata, iteratò absolvuntur eodem modo, ac si nunquam forent absoluta.

Interim ex alia parte hæc iteratio non fit sine magno onere poenitenti, ut proinde, licet dubium in casu proposito per se sufficeret, ad imponendam obligationem iteratæ Confessionis; equidem onus & difficultas, videtur Aliquibus sufficiens ratio, ad excusandum poenitentem ab illa obligatione, cum aliæ plures causæ excusent à materiali integritate Confessionis, propter quam tamen solam, illa iterata Confessio foret necessaria: nam, ut supponitur, prior Absolutio fuit valida, & per consequens omnia omninò peccata sunt remissa, saltem indirectè.

Cum autem parvum onus sit confiteri peccatum mortale in communi, & certus sit poenitens, aliquod mortale in communi non fuisse intellectum, quid ni teneatur illud confiteri? Sicuti quando commisit aliquod peccatum mortale, & non recordatur cujus speciei, communi calculo tenetur illud dicere in communi.

Nec obstat; quod in casu Baptismi supra proposito nullus possit baptizari, quia homo in communi non est subiectum capax

Aliud simile

73. Quando confitetur unum ex 100. vel 20. peccatis non esse perceptum à Confessario secundum Lug. omnia & singula sunt iteratò confitenda.

74. Alie videtur illud onus esse nimis grave.

Parvum onus est, confiteri peccatum mortale in communi.

objecta solvitur

Capax Bapti-

Arriaga de peccato in genere.

70. An debeat addere: illo tempore solebam tales species peccatorum confiteri?

71. Poenitentia Dicastillo.

72. Poenitentia Arriaga.

73. Poenitentia Lagonis.

74. Arguitur exemplo in talibus Baptizatis omnibus mortalibus peccatis.

Baptismi, sicut peccatum in communi est materia Confessionis.

75. Quid si aliquis fecerit plurimas Confessiones, & scit unam non fuisse validam?

Cæterum jam dicta applicari possunt simili casui; quando aliquis plurimas fecit Confessiones, & scit unam non fuisse validam, nescit autem in particulari, quæ illa sit. Videtur, inquam, tali casu non esse obligationem repetendi omnes illas Confessiones, quia non est morale dubium de singulis in particulari: sed satis erit accusare se in genere de peccatis, quæ in illa Confessione sunt dicta, quæ pro tunc determinari non possunt. Ita Lugo supra n. 609.

Et à fortiori, si determinatè scias, quæ Confessio fuerit invalida, non erit necessarium intermediis Confessiones repetere bonâ fide factas, nec enim hæ fuerunt invalidæ, ut suppono. Sufficiet ergo repetere Confessionem, quam scis fuisse invalidam. Sin autem omnes repetere placuerit, uti & omnia peccata, quando Confessarius dormitabundus unum non intellexit, per me licet, de bono opere non lapidaberis, sed tantò securior eris de remissione tam culpæ, quam pænæ.

Ad alia, quæ magis propria sunt huic loco, calamus festinat; & quærit, utrum præter potestatem Clavium, de qua hæcenus egimus, requiratur ad validam Absolutionem jurisdictionis? Respondet autem:

CONCLUSIO III.

Ad validè absolvendum, præter potestatem Clavium, requiritur Jurisdictio, quæ est vera Superioritas.

76. Quibus verbis datur potestas Clavium.

Potestas Clavium datur cuilibet Sacerdoti in sua Ordinatione hisce verbis: Accipe Spiritum sanctum, quorum remisisti peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt. Sic enim lego in Pontificali Romano: Quo finito (Symbolo Apostolorum) Pontifex cum mitra sedens super salsistorium, ante medium Altaris, imponit ambas manus super capita singulorum (Sacerdotum) coram eo genua flectentium, dicens cuilibet: Accipe spiritum sanctum quorum remisisti peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt.

Non Messianus.

Ex quo convincitur, errasse Ioannem Hesselium in suo Catechismo l. 5. c. 39. ibi: Nobis cum in Sacerdotes ab Episcopis ordinamur, non dicitur: Quorum retinueris peccata, retenta sunt; sed prius tantum: Accipite spiritum sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis; nisi fortè illud defuerit in alio Pontificali, quod ipse secutus fuerit.

Existimat hic Auctor, per potestatem retinendi peccata, verè & propriè intelligi potestatem excommunicandi seu ab Ecclesia separandi, quæ indubiè non competit omnibus Sacerdotibus, nec solis; ut docet Scotus 4. dist. 19. q. 1. n. 15. sub hac forma verborum: De 5. articulo dico, quòd in Ecclesia est duplex forus; unus secretissimus, in quo idem est accusator & reus, & ad istum pertinent Claves prædictæ (scientiæ & potestatis) Est autem alius forus publicus, quia & Ecclesia habet auctoritatem corrigendi delicta publica; & ibi requiritur duplex auctoritas correspondens dupliçi prædictæ: sicut ad quodlibet iudicium rectum requiritur cognitio in causa illa, & sententia. Ille auctoritates, pertinentes ad forum publicum, possunt dici Claves. De hac potestate data Ecclesia habetur Matth. 18. dicens Christo Petro: Si peccaverit in te frater tuus, & sequitur eandem, dic Ecclesiæ, & Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus, & sequitur: Amen dico vobis: Quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in cælis, & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in cælis.

77. An per potestatem retinendi peccata, intelligatur potestas excommunicandi.

Ecclesia habet Clavem jurisdictionis publicæ.

Matth. 18.

Ex quo patet, quòd Deus approbat solutionem & ligationem Ecclesiæ, factam in foro publico, quam qui continent, habendus est sicut Ethnicus & Publicanus. In hoc foro clauditur Ecclesia, scilicet communio fidelium, per excommunicationem, & aperitur per Absolutionem ab excommunicatione, seu reconciliationem.

78. Deus approbat ligationem & solutionem Ecclesiæ in foro publico.

Ex hoc patet, quòd ista Claves non sunt eadem cum prioribus Clavibus; quia ista separata ab illis, utpote in habentibus jurisdictionem secundum ordinationem Ecclesiæ sine sacerdotio, ut in Archidiaconis, & quibusdam aliis habentibus jurisdictionem, secundum ordinationem Ecclesiæ, sine Ordine Sacerdotali, & e converso, ut est in quibusdam, scilicet in communibus Sacerdotibus, quibus non est data hæc potestas excludendi ab Ecclesia, vel reconciliandi. Hucusque Doctor Subtilis. Optimè conveniens cum Hesselio in eo, quod docet, nec omnes, nec solos Sacerdotes ligare, id est, excommunicare.

Nec omnia, nec soli Sacerdotes habent potestatem ligandi in foro exteriori Ecclesiæ.

An autem sola potestas excommunicandi sit verè & propriè potestas ligandi, seu retinendi peccata, quæstio est de nomine, & ideo non immerito. Fatetur Hesselius D. Ambrosii lib. 1. de Penit. c. 2. per ly Retinere, aut, Ligare peccata, intelligere impositionem congruè Penitentia seu Satisfactionis, & plerumq; inquit, hoc DD. sic intelligunt ac loquuntur. Quid miramur? Nam etiam Conc. Trident. sess. 14. c. 8. & can. 19. sic loquitur, ut patet ex dictis Sect. præced. Igitur hæc acceptio non debet dici impropria, ut eam vocat Hesselius supra, estò fortassis minus propria foret.

79. An sola potestas excommunicandi sit propriè potestas ligandi? Ambrosius.

Et fanè si per ista verba: Quorum retinueris peccata, retenta sunt, dicta, ut vult prædictus Auctor, soli Petro, & aliis Apostolis,

Hesselius.

his, quos ut Sacerdotes, ita etiam totius orbis Iudices & Rectores fecit Christus; si, inquam, per illa verba data est eis potestas excommunicandi, cum hæc verba non dicantur Archidiaconis & aliis non Sacerdotibus, per quæ verba ipsi accipiunt potestatem excommunicandi?

Si dixeris; non vix necessaria illa verba, sufficit quod per illa, vel alia detur ipsis potestas, de publicè agendis in Ecclesia iudicandi, publicas in Ecclesia controversias definiendi &c.

Respondeo; idem ego dixero; sed addo, me exinde colligere, Ecclesiam illa verba: Quorum remiseritis peccata &c. non intellexisse præcisè de potestate excommunicandi, cum illa verba dicat omnibus Sacerdotibus, qui tamen non omnes habent potestatem excommunicandi. Sed hæc satis de nomine, quando constat de re:

Venio ad Conclusionem; quæ partim est realis, partim nominalis. De ipsa sequenti verba invenio apud Scotum supra n. 12. Potentia activa, cui statim correspondet passiva, & non est impediibilis; ipsa est semper potentia propinqua ad agendum: sed si est aliqua, cui non correspondet passivum in natura statim, vel habito passivo, ipsa est impediibilis, dum est actu impedita, non est potentia propinqua, sed remota, ut habetur à Philosopho 9 Methaph. 6. 4. ubi dicit, quod actum & passivum, habentia completè potentiam activam & passivam, statim agunt: nec oportet addere, nullò exteriori prohibente; quia hoc includitur in ratione potentia; quod non est verum, nisi de potentia ut dicit potentiam propinquam actum.

Ad propositum; potestas consecrandi (verum corpus Christi) statim habet materiam in natura, quia omnem partem tridicem, & est potestas non impediibilis; quia quandocumque aliquis attentat per eam facere in materia determinata & debita, facit. Sed si hoc modo esset de Clave; utpote quod statim responderet sibi pro materia peccator poenitens, & non posset per actum alicujus alterius impedi, quin intendens utri eam, faceret quod facere intendit: tunc Clavis esset potestas propinqua ad absolvendum, & tunc sequeretur, quod Sacerdos ex hoc, quod ordinatus, posset quemcumque peccatorem sibi consentem absolvere; non quidem quod posset licitè, sed peccaret mortaliter, si hoc attentaret contra prohibitionem Superioris; faceret tamen, sicut Sacerdos prohibitus quantumcumque, si attentat consecrare, consecrat. Ecce status quæstionis.

Sequitur resolutio: Sed hæc duo supposita, inquit n. 13. communiter non tenentur; non enim tenentur saltem primum, scilicet quod ex Ordine habet materiam, sed oportet aliquem subditum sibi dari, in quem habeat jurisdictionem; non solum ad hoc, quod ritè absolvat, sed ad hoc, ut simpliciter absolvat, quia sententia à non suo Iudice lata, est nulla. Et ita videretur etiam dicendum de secundo, quod posset Superior ad tempus subtrahere subditum

per suspensionem istius: & tunc potestas illius impediretur simpliciter, ita quod si attentaret absolvere, non absolveret de facto.

Est ergo secundum sententiam istam (utique communem) potestas consecrandi (id est, consecrandi) potestas propinqua: sed Clavis est potentia remota; tum quia ex hoc, quod est Clavis in aliquo, non correspondet sibi passivum aliquod; nisi aliunde fiat sibi passivum; tum quia si est in aliquo, potest impedi per aliquem Superiorem prohibentem.

Quæris à Scoto rationem disparitatis? Continuo eam atexit, dicens: Et ratio dissimilitudinis forte poneretur; quia à principio nulli nocuit, nec ordinationi Ecclesie, quod quicumque Sacerdos, quantumcumque materiam consecraret; nocuisset autem, si per collationem Clavium in Ordine, quilibet Sacerdos fuisset iudex cujuscumque poenitens, & potuisset, quantumcumque prohibitus, exequi actum Clavis: quia in hoc ipse posset facere præ iudicium alii, cuius ipse est subditus.

Quod ergo ad rem attinet, in qua omnes Catholici conveniunt, sciendum; potestatem Clavium, quam Sacerdos quilibet accipit in sua Ordinatione, esse impediibilem saltem per Ecclesiam, prohibentem Absolutionem, in tantum, ut Absolutio, contra eam datam, non valeat, est admittatur (prout admittit Franciscus tom. 8. sui cursus Theologici Disp. 13. Sect. 1. n. 16.) quemlibet Sacerdotem, vi suæ Ordinationis, iure divino accipere completam potestatem jus dicendi, in quæcumque peccata, sacramentaliter confessa, & in quemcumque Christianum, qui se spontè submitterit huic sacramentali iudicio.

Deinde communius docetur, quemlibet Sacerdotem, vi suæ Ordinationis, iure divino non accipere completam potestatem, jus dicendi in quæcumque peccata, sacramentaliter confessa, & in quemcumque Christianum, tamen si spontè se submittat huic sacramentali iudicio; sed insuper necessariam esse, vel applicationem materię, vel veram jurisdictionem; seu superioritatem, quæ est quæstio magis de nomine, quam de re, ut patebit ex dicendis.

Itaque quemlibet Sacerdotem, vi suæ Ordinationis, non accipere completam potestatem, absolvendi quemcumque Christianum, probatur manifestè ex Conc. Trid. sess. 14. c. 7. ubi sic ait: Quoniam natura & ratio iudicii illud exposcit, ut sententia in subditos duntaxat feratur; persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem.

Ex quo ibidem infer, Pontificem & Episcopos habere potestatem, causas aliquas criminum graviores suo peculiari iudicio reservandi. Hinc can. 11. si quis dixerit, Episcopos non

Potestas consecrandi est propinqua inimpediibilis

83. Potestas Clavium est impediibilis ab Ecclesia.

Quilibet Sacerdos, vi suæ Ordinationis, non accipit completam potestatem absolvendi quemlibet Christianum.

84. Probatur ex Conc. Trid.

Pontifex & Episcopus habent potestatem reservandi peccata, ex Conc. Trid.

Ecclesia illa verbi: Quorum remiseritis peccata &c. non intelligit præcisè de potestate excommunicandi.

81. Potentia activa, cui statim correspondet passiva, & non est impediibilis; ipsa est semper potentia propinqua ad agendum: sed si est aliqua, cui non correspondet passivum in natura statim, vel habito passivo, ipsa est impediibilis, dum est actu impedita, non est potentia propinqua, sed remota, ut habetur à Philosopho 9 Methaph. 6. 4. ubi dicit, quod actum & passivum, habentia completè potentiam activam & passivam, statim agunt: nec oportet addere, nullò exteriori prohibente; quia hoc includitur in ratione potentia; quod non est verum, nisi de potentia ut dicit potentiam propinquam actum.

Potentia propinqua & remota differunt, & quomodo.

Potestas Clavis est remota & impediibilis.

82. Superiori sententia, non ab ipso subdito.

non habere jus reservandi sibi casus, nisi quoad exte-
nam potestatem, atque ideo reservationem non prohibe-
re, quò minus sacerdos à reservatis vere absolvat,
anathema sit.

& Florent. Simili modo loquitur Concil. Florent. in
Decreto Eugenii ibi: *Minister hujus sacra-
menti est sacerdos, habens auctoritatem absolvendi,
vel ordinariam, vel ex commissione Superioris.*

85. Consonat Bonif. VIII. cap. 2. de Pœnit.
& Remiss. in 6. *Si Episcopus suo subd. ro concesserit,
ut sibi possit idoneum eligere Confessorem: ille,
quem is elegerit, in casibus, qui eidem Episcopo spe-
cialiter reservantur, nullam habet pœnitens potestatem:
cum in generali concessione illa non veniant, qua non
est quis verisimiliter in specie concessurus. Nulla
quoque potest. consuetudine introduci, quod aliquis,
præter sui Superioris licentiam, Confessorem sibi eli-
gere valeat, qui eum possit absolvere vel ligare.*

& c. 12. de Accedat ad cumulum Constitutio Concil.
Pœnit. & Gener. Latera. sub Innoc. III. & refertur
Remiss. in 6. *cap. Omnis utriusque sexus 12. de Pœnit. &
Remiss. Si quis alieno sacerdoti voluerit iusta de
causa sua confiteri peccata; licentiam prius postulet
& obtineat à proprio sacerdote, cum aliter ipse illam
non possit absolvere vel ligare. Ergo aliquid re-
quiritur in sacerdote præter Ordinationem
five potestatem Clavium.*

86. Dices; sufficit, quòd non prohibeatur
Obicitur Absolutio; nam jura jam allegata solum
cap. 1. de probant, quòd Superiores possunt inferiori-
Pœnit. diff. bus prohibere Absolutionem aliquorum, vel
6. omnium peccatorum, eorumque Absolutio-
nem invalidare. Unde ab initio Ecclesiæ,
quilibet Sacerdos poterat quemlibet Chri-
stianum absolvere, ut colligitur ex cap.
Placuit 3. de Pœnit. diff. 6. *Placuit, ut deinceps
nulli sacerdotum liceat, quemlibet, commissum alteri
sacerdoti, ad pœnitentiam suscipere sine eius consen-
su, cui prius se commisit, nisi pro ignorantia illius,
cui pœnitens prius confessus est. Qui vero contra hæc
statuta facere tentaverit, gradus sui periculo sub-
jacebit. Ita Urbanus II.*

Ergo prius licebat cuilibet, quemlibet ad
Pœnitentiam suscipere, ac proinde sine col-
latione jurisdictionis, aut designatione mate-
riæ, à Superiore facta, absolvere; atque adeò
postea Ecclesiæ prohibitionem tantum factum
est, ut non liceat absolvere.

87. Resp. Neg. Conseq. quia jam pridem id
Solutio. fuerat prohibitum, seu potius jurisdictio fue-
rat limitatè concessa & restricta ad dioceses
Quando & loca ac personas, ut liquidò constat ex
fuerint Pa- cap. 1. 13. q. 1. sequentis tenoris: *Ecclesias
rochia di- singulas singulis Presbyteris dedimus: Parochias &
sincta. cetera eis divisimus: & unicuique jus proprium
c. 1. 13. q. 1. habere statuimus: ita videlicet, ut nullus alterius
Parochia terminos aut jus invadat: sed sit unusquis-
que suis terminis contentus, & taliter Ecclesiam &
plebem sibi commissam custodiat, ut ante tribunal
aeterni judicis ex omnibus sibi commissis rationem
reddat: & non judicium, sed gloriam pro suis actibus*

accipiat. Ita Dionysius Papa Severo Episcopo
Epist. 2.

Et Calixtus Papa scribit Epist. 2. Episc. Galliæ
dicens: *Nullus alterius terminos usurpet, nec alterius Parochianum judicare, vel ordinare, aut
excommunicare presumat: quia talis judicatio vel
ordinatio, aut excommunicatio vel damnatio nec rata
erit, nec vires ullas habebit: quoniam nullus alterius
judicis, nisi sui, sententiâ tenebitur, aut damna-
bitur. Ita refertur 9. q. 2. c. 1.*

Sedit autem Calixtus Papa anno Domini
215. & Dionysius anno 262. Urbanus au-
tem II. anno 1087. Ergo ante Urbanum II.
non licebat cuilibet, quemlibet ad Pœnitentiam
suscipere. Neque ante Calixtum, nisi
ex tacita vel expressa Ecclesiæ concessione,
quæ an aliquando fuerit; ab Aliquibus du-
bitatur.

Fuisse indicat Glossa in cap. 2. de Pœnit.
& Remiss. in 6. dicens: *Pro intellectu hujus ca-
pituli, est presupponendum illud quod habetur in
cap. Omnis utriusque sexus eo tit. in antiquo, licet
olim omnes sacerdotes receperint eandem potestatem &
missam: ita quòd non erant Parochia distincta: ta-
men propter quasdam divisiones inter Apostolos &
Discipulos, & postea inter sacerdotes, fuerunt divi-
sa & distincta Parochia & territoria in foro pœ-
nitentiali, sicut in foro contentioso.*

Estò ergo olim potuisset quilibet Sacer-
dos, quemlibet pœnitentem absolvere, non
tamen absque potestate recepta ab Ecclesia,
id est, sine collatione jurisdictionis, aut desi-
gnatione materiæ à Superiore facta. Alio-
quin nullà hodie foret jurisdictio seu potestas
delegata, sed omnes Sacerdotes haberent
jurisdictionem seu potestatem absolvendi ordi-
nariam, annexam immediatè à Christo Or-
dini Sacerdotali, Quod videtur contra Conc.
Trident. & Florent. supra, ubi jurisdictio-
nem seu potestatem, necessariam ad validè absol-
vendum, distinguunt in ordinariam & dele-
gatam.

89. Si dixeris: non prohibitionem, vel subla-
tionem prohibitionis ratione officii, esse jurisdic-
tionem ordinariam; non prohibitionem
autem, vel sublationem prohibitionis, absque
respectu ad aliquod officium, fore jurisdic-
tionem delegatam; est omninò impropria locu-
tio, & ideo non admittenda; cum Concilia
debeant propriè intelligi, nisi aliquid obstat.
Hic autem nihil obstat, quòd minus Concilia
possint intelligi de jurisdictione propriè dicta,
id est, de vera superioritate.

Imprimis non obstat cap. *Placuit*, de quo
jam egimus, & quòd à Multis putatur non
esse ad rem præsentem, quoniam, inquit,
in eo agitur de pœnitentia solemnè, non sa-
cramentali, solumque decernitur, ut quo-
ties aliquis ex iis pœnitentibus, commissus
esset uni sacerdoti, eam pœnitentiam illius
judicio agat, nec possit, sine illius licentia,
alteri

9. q. 2. c. 1.

88. An aliquando Ecclesia concesserit, ut quilibet quemlibet possit absol-
vere.

Trident. & Florent. diff. 6. *Trident. & Florent. diff. 6. *Trident. & Florent. diff. 6.**

Hæc Concil. intelligi debent de jurisdictione propriè dicta.

Responsio ad cap. *Placuit* & de Pœnit. diff. 6.

alteri se committere in eadem causa, quod extrarem est. Atque ut ageretur de Pœnitentia sacramentali, patet responsio ex di-

90. occurritur objectioni de sumptu et iura-10

Neque obstant verba Christi Ioan. 20. v. 22. & 23. Accipite spiritum sanctum, quorum remisistis peccata &c. quamvis enim generalia sint, & cuilibet Sacerdoti in sua Ordinatione dicantur; equidem ex subiecta materia colligitur, non esse generaliter intelligenda: quippe per ipsa datur potestas absolvendi; Absolutio autem est ad instar actus iudicialis, quo ab ipso, velut à Iudice sententia pronuntiat; ergo solùm respectu illorum, qui legitimi subditi sunt: Quoniam (utor verbis Trident. sess. 14. c. 7.) natura & ratio iudicii illud exposcit, ut sententia in subditos demaxat feratur. Jam autem ex natura rei nullus est subditus alterius, sed superioritas ab altero tribuenda est.

91. obiectio.

92. Qui excommunicatum absolvit proprie non dat subditos.

Ex quo patet diversitas inter hoc Sacramentum, & alia Sacramenta, quæ licet etiam requirant jurisdictionem (excepto Matrimonio) tamen sine ea validè administrantur, etsi illicitè; neque enim sunt actus iudiciales, seu actus propriè dictæ jurisdictionis; ut alibi diximus.

93. Obiectio.

Dices; potuit Christus Sacerdotibus per se immediatè conferre in Ordinatione illam superioritatem independentem ab Ecclesia; sicuti fecit ipsos medicos ad curandos infirmos per Unionem, absque tali dependentia; ergo &c.

94. Unus Apostolus non poterat limitare potestatem inferiorum Sacerdotum.

Respondeo; Christus multa potuit facere, quæ non fecit. Colligimus autem hoc non fuisse; quia in Ecclesia sua reliquit ordinem hierarchicum iuxta illud Trident. sess. 23. can. 6. Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam, divinâ ordinatione constitutam, que constat ex Episcopis, Presbyteris & Ministris; anathematis. Porro si omnes Sacerdotes, ex sua Ordinatione, haberent omnes Christianos sibi subditos, vel saltem in foro sacramentali; jam omnes in hoc foro essent supremi Iudices & Principes æquales, absque subordinatione; quod non parùm præjudicaret perfectioni illius ordinis, in quo alii sunt Superiores, alii inferiores. Quod attinet ad potestatem curandi infirmos; hæc non dicit aliquam veram superioritatem; ut patet in medicis corporalibus; adedque non sequitur illud incommodum.

Quamvis ergo Christus Sacerdotibus immediatè dederit potestatem absolvendi in actu primo, ut sic loquar; haud equidem in actu secundo, nisi dependenter ab Ecclesia; quia videlicet Absolutio est actus veræ superioritatis; necessariò respiciens subditum, quem debet accipere ab Ecclesia, ut patet ex continuo usu & praxi Ecclesiæ, quæ extendit, limitat, suspendit potestatem Ordinis

dando vel subtrahendo subditos; per consequens dando vel auferendo superioritatem, necessariam ad validam sententiam.

92. Obiectio.

Fateor, inquis, sed hoc totum fit prohibendo vel non prohibendo Absolutionem; nam prohibendo, subtrahit subditos; non prohibendo, dat subditos. Deinde, ut salva maneat hierarchia Ecclesiastica; sufficit, ut non omnes habeant æqualem potestatem spirituales; ut non omnes sint Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Euangelistæ, omnes Pastores, omnes Doctores. Ut Episcopi possint Sacramentum Confirmationis conferre; ministros Ecclesiæ ordinare, & alia pleraque peragere, quarum functionum potestatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent: ita quippe hæc hierarchiam explicat Trident. supra cap. 4.

93. Obiectio.

Respondeo; non prohibere, seu tollere prohibitionem Absolutionis, omninò improprie est dare subditos, alioquin qui excommunicatum absolvit, dat subditos; quæ est impropria planè locutio. Quid ergo facit? Respondeo; tollit impedimentum jurisdictionis, antea habitæ ab alio Superiore, quo impedimento sublato, potest jurisdictionem antea acceptam exercere. Sicuti, qui alicui injicit compedes; non tollit propriè potentiam ambulandi, neque qui solvit compedes, propriè dat potentiam ambulandi, sed ponit vel tollit impedimentum potentiæ prius habitæ.

94. Unus Apostolus non poterat limitare potestatem inferiorum Sacerdotum.

Quantum ad hierarchiam Ecclesiasticam, consentio; sic eam explicare Trident. sed quid tum? Nonne potestas absolvendi spiritualis est?

94. Obiectio.

Prorsus, reponit quispiam, sed & potestas consecrandi spiritualis est, & tamen in ea omnes Sacerdotes sunt pares, absque confusione hierarchiæ Ecclesiasticæ; ergo etiam absque tali confusione poterunt esse pares in potestate spirituali absolvendi. Et certum est, pares esse in potestate Ordinis; cur non etiam possint esse pares in potestate jurisdictionis? Nonne omnes Apostoli acceperunt immediatè à Christo potestatem universalem jurisdictionis in totam Ecclesiam?

94. Unus Apostolus non poterat limitare potestatem inferiorum Sacerdotum.

Acceperunt omninò, & ideo unus Apostolus non poterat potestatem alterius extendere, limitare, suspendere &c. Cum ergo Pontifex de facto extendat, limitet, suspendat, invalidet sententias inferiorum Sacerdotum, signum est, quod non acceperint omnes universalem jurisdictionem, immo nullam jurisdictionem propriè dictam; sed voluerit Christus, ad majorem subordinationem, & perfectiorem Ecclesiasticam hierarchiam, ut omnes eam acciperent à Pontifice immediatè, vel mediatè per Episcopos, aut alios Superiores.

Itaque primaria potestas, sine qua, quantumcum-

potestas absolvendi datur à Christo immediatè cuilibet Sacerdoti.

tuncumque aliquis sit Superior, nequit validè absolvere, datur à Christo immediatè cuilibet Sacerdoti in sua Ordinatione, eodem modo, quo datur potestas consecrandi corpus Christi verum: & idèd hanc potestatem non potest Pontifex auferre, limitare, suspendere &c. Quia tamen hæc potestas iudicialia est, non iudicatur autem nisi subditus; liquet profectò, hanc potestatem non posse exire in actum, nisi Sacerdos per Ecclesiam accipiat subditos, cum ex se illos non habeat.

95. Quomodo Pontifex possit sacramentaliter absolvi.

Si inferas; ergo Pontifex non potest sacramentaliter absolvi; quia nulli subditus, sed omnium est Superior, Resp. Neg. Conseq.

Ad probationem Respondent Aliqui; Sacerdotem, quando eligitur à Papa in Confessarium, accipere immediatè à Christo suam iurisdictionem, veluti ad electionem Cardinalium, Pontifex accipit à Christo immediatè supremam potestatem seu iurisdictionem in totam Ecclesiam.

Alii respondent; Pontificem seipsum posse subijcere in foro sacramentali, sicut potest alios fideles subijcere, adeòque dare suo Confessario iurisdictionem supra se, ita ut teneatur ei obedire non minus, quàm alii Christiani. Probant à simili: quia Republica eligens Principem, dat ei potestatem supra se, cui proinde postea tenetur in omnibus obedire.

96. Papa non potest ab aliquo excommunicari & quare.

Si dixeris; ergo potest Papa dare alicui potestatem, ad excommunicandum ipsum Papam: Respondent Neg. Conseq. disparitas; quòd potestas illa excommunicandi tota sit à Pontifice, per consequens & ipsa excommunicatio est totaliter juris humani: Papa autem est super omne jus humanum; adeòque posset pro libito se solvere, quotiescumque vellet; neque enim à se abdicare potest hanc superioritatem sive potestatem dispensandi, revocandi &c. jus humanum, nisi abdicando à se Pontificatum.

Potestas excommunicandi tota est à Pontifices

Alioquin posset etiam alicui irrevocabiliter dare alias plures potestates, & sic paulatim dividere Pontificatum seu Pontificiam dignitatem, quæ immediatè est à Christo concessa, & idèd non subiacet ejus dispositioni seu divisioni.

at verò potestas absolvendi à peccatis principaliter à Deo.

At verò potestas absolvendi à peccatis in Sacramento Penitentiae, saltem principaliter, est à Deo, & institutum est hoc Sacramentum pro omnibus, nemine excepto; ac proinde hoc ipso quòd Pontifex est capax hujus Sacramenti, quod est institutum per modum iudicii, etiam capax esse debet, ut seipsum constituat subditum, quem possit Iudex, id est, Confessarius, solvere & ligare, seu obligare & coercere. Unde æqualiter Pontifex obligatur ad Satisfactionem ex præ-

cepto Confessarii, ac quilibet alius penitens.

Ex quo patet diversitas inter potestatem dispensandi, & absolvendi; licet enim utraque sit potestas iurisdictionis, illa tamen iurisdictionis voluntariæ & merè favorabilis, & idèd non requirit distinctionem personalem, sed potest Pontifex vel alius Superior secum dispensare; hæc autem iurisdictionis quasi coercitivæ, & quæ non exercetur nisi per propriam sententiam, quâ dicitur jus inter partes, & idèd requirit distinctionem personalem, cum nemo seipsum possit cogere, neque esse Iudex in propria causa, argum. leg. ille, 13. ff. ad Senatufconf. Trebellib: sed & si ipse Prætor heres institutus suspensam (hæreditatem) dicat, ipse se cogere non poterit: quia triplici officio sumi non potest, & suspensam dicentis, & coacti, & cogentis; sed in his omnibus casibus atque similibus principale auxilium impetrandum est.

97. Potestas dispensandi est iurisdictionis voluntariæ absolvendi autem iurisdictionis quasi coercitivæ.

Nemo seipsum potest cogere, aut esse Iudex in propria causa.

Item leg. 10. ff. de iurisdic. Qui iurisdictioni præst, neque sibi jus dicere debet, neque uxori, vel liberis suis &c. Et leg. unic. Cod. Ne quis in sua causa &c. Generali lege determinamus neminem sibi esse Iudicem, vel jus sibi dicere debere: in re enim propria iniquum admodum est, alicui licentiam tribuere sententiæ.

Itaque vel Pontifex non est capax hujus Sacramenti, vel est capax subjectionis talis, qualis requiritur ad propriè dictam sententiam, sive illa subiectio proveniat à Deo immediatè, sive ab ipso Pontifice; elige quod vis, & non errabis in Fide aut bonis moribus. Ad propositum nostrum sufficit; quòd illa subiectio, & per consequens iurisdictionis Confessarii, non conferatur immediatè à Deo in Ordinatione Sacerdotis per illa verba: Accipe spiritum sanctum, quorum remiseric peccata &c.

Constat

Dices; teste Trident. sess. 14. c. 5. Dominus noster Iesus Christus è terris ascensus ad celos, Sacerdotes suos ipsius Vicarios reliquit, tamquam Præsides & Iudices: Et hoc non aliis verbis, quàm præallegatis ex Ioan. 20. Accipite spiritum s. &c. ergo per ipsa quilibet Sacerdos in sua Ordinatione relinquitur seu constituitur à Christo Præsides & Iudex, ad quem omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint: ergo potestas quæ datur in Ordinatione est vera potestas iurisdictionis seu superioritatis, & Ecclesia solùm applicat materiam ut Scotus supra videtur indicare.

98. Objectio est Conc. Triid.

Respondeo; esse quæstionem de nomine, an videlicet ista potestas, quæ datur in consecratione Sacerdotis, debeat appellari iurisdictionis, & an per illam præcisè Sacerdos constituatur Iudex. Equidem negari non potest, quod Trident. ait, Sacerdotes relictos Iudices à Christo, adeòque potestatem Ordinis quodammodò vocari posse iurisdictionem.

Responsio

Rogas;

99. Potestas Ordinis vocari potest jurisdictione habitualis.

Differentia inter Sacramentum & Chartularium Iudicem.

Jurisdictione habitualis explicatur exemplo Doctoris in Jure.

100. Obiectio in Scoto.

101. Superior & Subditus non correlativi.

Potestas, que post Ordinem ab Ecclesia datur, est vera jurisdictione.

101. Superior & Subditus non correlativi.

Rogas, quis sit ille modus? Respondeo; vocari potest jurisdictione habitualis, seu in habitu, quam Aliqui explicant exemplo Iudicis Chartularii, id est, Iudicis, cui olim concessa erat potestas iudicandi omnium, volentium se illis subijcere, causas.

Sed differentia est, quod Iudices Chartularii accipiebant completam suam jurisdictionem ab ipsis Imperatoribus, & unusquisque pro libito suo poterat se illis subijcere: contrarium autem contingit in hoc Sacramento, nam completam jurisdictionem non accipit Sacerdos immediate a Christo, sed potius ab Ecclesia, cujus est eligere & constituere Iudices singulorum poenitentium, hi autem nequeunt pro libito suo quemlibet eligere.

Ideo melius Alii explicant jurisdictionem habitualemente exemplo Doctoris in jure Canonico vel Civili, qui eo ipso accipit potestatem judiciariam, hoc est, fit aptus ad ferendam sententiam, si eligatur in Iudicem. Ita ergo quilibet Sacerdos in sua Ordinatione fit aptus ad ferendam sententiam, id est, ad absolvendum a peccatis, si eligatur seu constituatur ab Ecclesia Iudex; adeoque perfectam & completam jurisdictionem accipit immediate ab Ecclesia, dum ab ea accipit subditos, quos non acceperat immediate a Christo in sua Ordinatione.

Dices, dare subditos, tantum est applicare materiam, ut patet ex Scoto supra, ibi: Non enim tenetur saltem primum; scilicet quod ex Ordine habeat materiam, sed oportet aliquem subditum sibi dari, in quem habeat jurisdictionem. Ergo supponit Scotus, quod ex Ordine habeat jurisdictionem: quamvis haec non possit exire in actum, nisi per Ecclesiam applicetur materia, id est, dentur subditi.

Respondeo, etiam Scotus ibidem supponit, per collationem Clavium in Ordine quemlibet Sacerdotem non constitui Iudicem cuiuscumque poenitentis, ibi: Necessitas autem; si per collationem clavium in Ordine, quilibet sacerdos fuisse Iudex cuiuscumque poenitentis &c. scilicet Iudex completus seu in actu secundo. Et ideo potestas, quae post Ordinem datur ab Ecclesia, non debet appellari mera applicatio materiae, sed vera collatio jurisdictionis seu jurisdictione in actu secundo.

Probat; quia per illam fiunt aliqui subditi hujus Sacerdotis, & hic Sacerdos constituitur Superior; cum antea talis non esset: Superior quippe & subditus sunt correlativi, ita ut implicet aliquem fieri subditum alicujus, nisi alius fiat ejus Superior. Neque ullus in rigore loquendo est Superior vel Iudex, qui non habet subditos. Ergo, in rigore loquendo, in Ordine non datur propria jurisdictione, cum haec essentialiter, ut sic loquar, respiciat subditum, qui tunc non datur.

Interim negare nolumus, Ecclesiam appli-

care materiam; sed dicimus, illam applicationem esse veram collationem potestatis superioritatis: qui enim vult, ut Paulus sit subditus Petri, etiam vult ut Petrus sit Superior Pauli. In quo apparet manifesta disparitas inter hoc Sacramentum, & alia Sacramenta, in quibus per applicationem materiae non tribuitur ulla potestas aut jurisdictione; ut puta in Eucharistia applicatio panis & vini, non est collatio alicujus potestatis; jam enim Sacerdos supponitur cum tota sua potestate, etsi talis materia non addit; in hoc vero Sacramento nisi sit subditus, qui datur ab Ecclesia, non habetur tota potestas necessaria ad absolvendum, quia non habetur jurisdictione seu superioritas, quod Scotus expresse concedit, ut liquet ex verbis supra allegatis.

Unde materia hujus Sacramenti, non sunt subditi, sed peccata subditorum; materia, inquam, remota; proxima vero Confessio, Contritio & Satisfactio; ut patet ex alibi dictis. Igitur nuda applicatio materiae Absolutionis, Confessio est peccatorum, non autem datio subditorum.

Ceterum libenter admittimus, uti supra admisimus, potestatem Ordinis esse quodammodo potestatem jurisdictionis; immo esse potestatem principalem, per quam directe & immediate remittuntur peccata; haec enim remissio fit per Absolutionem, quae est usus Clavis; & per ministrum ex divina institutione, non per aliquam institutionem humanam Ecclesiae; quae non potest instituire Sacramenta.

Ne tamen haec potestas praedjudicaret jurisdictioni Ecclesiae, voluit Christus, ut ei indirecte subiceretur; & ideo requisivit praeter potestatem Ordinis, aliam potestatem, minus quidem principalem, equidem veram potestatem jurisdictionis & superioritatis; communicandam per Ecclesiam, qua deficiente, Absolutio foret non solum illicita (quidquid in contrarium asserat Armachanus & pauci alii) sed etiam invalida.

Quaeris a me; an ergo Sacerdos possit dicere: Ego auctoritate Pontificis absolvo te &c. Resp. affir. si ly Auctoritate Pontificis commode intelligatur de auctoritate seu potestate minus principali: quia tamen illa verba in magis obvio sensu significant causam principalem, qualis non est potestas jurisdictionis, communicata per Ecclesiam; hinc solet dicere: Auctoritate Dei, vel Christi, qui immediate confert principalem potestatem absolvendi, quae, sicut dixi, est inchoata seu habitualis jurisdictione postea complenda per jurisdictionem seu superioritatem ordinariam vel delegatam, dum per Ecclesiam subjiuntur certae personae, in quas Sacerdos possit in hoc Sacramento jus dicere.

Proinde in Ordinatione sua nequidem fit Superior

Differentia inter applicationem materiae in hoc Sacramento & in aliis.

Quae sit materia hujus Sacramenti.

102. Potestas Ordinis est quodammodo potestas jurisdictionis.

103. An Sacerdos possit dicere: Ego auctoritate Pontificis absolvo te &c.

Sacerdos Superior

in Ordina-
tione non
accipit ac-
tualem &
completam
jurisdictionem,

Superior seu accipit subditos indeterminatè, sed dumtaxat datur illi potestas absolvendi subditos, si quos habuerit, quod non videtur sufficere, ut jam dicatur habere jurisdictionem actualem & completam: sic quippe omnes cives possent dici jam habere jurisdictionem, quia habent potestatem exercendi illam in subditos, si eis dati fuerint: quamquam in hoc exemplo non sit omnimoda paritas, ut patet ex dictis.

104.
Qui consti-
tuitur Paro-
chus, hoc
ipso accipit
completam
jurisdictionem.

Aliud est, quando confertur alicui officium, v. g. Parochi; hoc ipso enim accipit actualem & completam jurisdictionem super omnes illos indeterminatè, qui jam habitant, vel aliquando habitabunt in ejus Parochia; ac proinde dum aliqui de novo veniunt habitatum, non dicitur ab illis accipere jurisdictionem, quam priùs accepit ab illo, qui fecit ipsum Parochum; sed solummodò per illam positionem habitationis, seu novam habitationem, contrahitur illa indifferentia, seu determinatur jurisdictionis, quæ antea erat indeterminata, ad has vel illas particulares personas.

Hæc sufficiant pro resolutione controversiæ, ex majori parte nominali, in qua secuti sumus modum loquendi Conciliorum Tridentini & Florentini, quæ, præter potestatem Ordinis, requirunt jurisdictionem ordinariam vel delegatam. Quid autem sit jurisdictionis ordinariæ & delegatæ, dixi in præambulo hujus Sectionis. Sequitur, ut investigemus, penes quos resideat hæc vel illa jurisdictionis. Dico itaque:

CONCLUSIO IV.

Jurisdictionis ordinariæ in totam Ecclesiam competit Pontifici Romano, idque jure divino immediatè; Episcopis immediatè jure Ecclesiastico in suam Diocesim; Parochis in suos parochianos; Legatis à latere & Nuntiis Apostolicis respectu populorum suæ legationis. Item Generalibus & Provincialibus Religionum, ac etiam Superioribus localibus respectivè in suos subditos.

105. De prima parte hujus Conclusionis inter Catholicos nulla est controversia. Et idè sub brevitate eam transcurram, prætereundo controversiam, quæ est cum hæ-

reticis, & reservando eam Tractatui de Fide, ad quem propriè spectat.

Itaque si alicui officio annexa est jurisdictionis spiritualis, qualis requiritur ad validè absolvendum, indubie annexa est dignitas Pontificiæ: dictum quippe est Petro pro se & successoribus suis Matth. 16. v. 18. & 19. Tu es Petrus, & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalent adversus eam. Et tibi dabo Claves regni Cælorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in Cælis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in Cælis. Et Ioan. 21. v. 17. Pæse oves meas.

Et quomodo pasceret, si non haberet completam & perfectam potestatem absolvendi à peccatis? Igitur ex vi officii sui debetur ei jurisdictionis spiritualis, necessaria ad pascendum oves Christi. Cumque Christus nullam ovem exceperit, nec nos excipiamus; ergo debetur Pontifici ex vi officii sui jurisdictionis in totam Ecclesiam, sive in omnes oves Christi.

Et quoniam in terris non habet se Superiorem, sed omnes sunt ejus subditi, à quo acciperet illam jurisdictionem, nisi immediatè à Christo vel Deo? Certè jurisdictionis non datur nisi à Superiore, quique jure proprio eam habet; Christus autem numquam potestatem Pontificiam dedit Ecclesiæ, aut aliis hominibus, excepto Petro; ergo successor Petri non potest illam accipere ab Ecclesiâ vel Cardinalibus vel Conciliis; si ergo eam habeat, uti reverà habet, eam accipere debet, & de facto accipit, immediatè à Christo vel Deo, hoc ipso quod legitime electus est.

Ut proinde rectè dixerit Anacletus Papa, & refertur dist. 22. c. 2. Sacrosancta Romana & Apostolica Ecclesia non ab Apostolis; sed ab ipso Domino Salvatore nostro primatum obtinuit; & eminentiam potestatis super universas Ecclesias ac totum Christiani populi gregem assensu est: sicut ipse B. Petro Apostolo dixit: Tu es Petrus &c.

Hinc etiam cap. significasti. 4. de Elect. (quod est Paschalis Papæ) appositè dicitur: Aunt in Concilio statutum non inveniri, quasi Romana Ecclesia legem Concilia ulla præfixerint: cum omnia Concilia per Romana Ecclesia auctoritatem & facta sint, & robor acceperint, & in eorum statutis Romani Pontificis patenter excipiatur auctoritas.

Accedat definitio Conc. Florent. sub hoc tenore verborum: Item definimus sanctam Apostolicam Sedem & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse B. Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, cuiusque Ecclesiæ caput, & omnium Christianorum Patrem & Doctorem existere, & ipsi in B. Petro pascendi, regnandi, & gubernandi universalem Ecclesiam à Domino nostro

Probat
l. par
Conclat ex
Script.
Matth. 16.

& Ioan. 21

106.
Probatio est
rationis.

107.
Probat
auctoritatè
Anacleti
Pape.

& Pascha-
lis.

Item ex
Conc. Flo-
rent.

vestro Iesu Christo plenam potestatem traliam esse, quemadmodum etiam in gestis Occumenicorum Conciliorum & in sacris Canonibus continetur. Quid claritius dici poterat? Ergo de veritate primæ partis nostræ Conclusionis non est relictus Catholicis dubitandi locus.

Secunda pars disputabilis est; inveniuntur enim Aliqui, qui docent, jurisdictionem Episcoporum non esse proximè à Romano Pontifice, sed à Deo seu Christo Domino.

Fundantur primò, quia Apostoli habuerunt suam jurisdictionem immediate à Christo; sed Episcopi sunt Apostolorum successores; ut constat ex Anacleto Episc. 2. ad Episc. Italæ (& ponitur dist. 21. cap. 2.) ibi: In novo Testamento post Christum Dominum à Petro Sacerdotalis cepit Ordo; quia ipse primò Pontificatus in Ecclesia Christi datus est; Domino dicente ad eum: Tu es Petrus &c. Hic ergo ligandi atque solvendi potestatem primus accepit à Domino; primusq; ad eundem populum virtute sua prædicationis adduxit. Ceteri verò Apostoli cum eodem pari consortio honorem & potestatem acceperunt; ipsiq; Principem eorum esse voluerunt: qui etiam iubente Domino in toto orbe dispersi Evangelium prædicaverunt. Ipsi quoque decedentibus, in locum eorum successerunt Episcopi: quorum Ordinatio prætaxato debet fieri ordine & modo: quos qui recipit, & verba eorum, Deum recipit: qui autem spernit eos, eum à quo missi sunt, & cuius legatione funguntur, spernit; & ipse indubitanter spernetur à Domino.

Concinit Conc. Trident. sess. 23. c. 4. ibi: Prinde sacrosancta Synodus declarat, præter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hæc hierarchicum ordinem præcipue pertinere; & postior, sicut idem Apostolus ait (Paulus Act. 20. v. 28.) à Spiritu S. regere Ecclesiam Dei. Ergo immediate à Spiritu sancto accipiunt jurisdictionem necessariam ad regendam Ecclesiam Dei, adeoque completam potestatem absolvendi à peccatis.

Fundantur II. in antiquissimo usu Ecclesiæ; nam in principio Apostoli creabant Episcopos inconsulto Petro; & postea fiebant per electionem Cleri aut populorum, & statim censabantur esse Episcopi, sine speciali recurso ad Pontificem; vel alium hominem; ergo signum est, potestatem illam dari immediate à Deo, factâ designatione personæ per electionem; vel alium legitimum modum; sicut de summo Pontifice diximus.

Confirmatur, quia Episcopus cum fert leges; cum absolvit à peccatis vel censuris, non potest dicere, se ista facere potestate sibi à Papa concessâ; sed potest & debet dicere: Ergo potestate à Christo acceptâ &c. ergo habet illam immediate à Christo.

Respondeo ad secundum fundamentum; post Apostolos semper fuisse creatos Episcopos per homines, & non immediate à Christo,

& accepisse suam potestatem aliquo modo mediante summo Pontifice: licet enim alii Apostoli, præter Petrum, potestate sibi à Christo concessâ plures Episcopatus exercerint; ut de se Paulus testatur (constituit enim Titum Cretæ Episcopum, Timotheum Ephesi; Dionysium Athenis) & de Joanne Evangelistâ ait Hier. de Script. Eccles. Totas Asia fundavit; rexiq; Ecclesias: nihilominus credendum, Episcopos, ab Apostolis creatos, habuisse successores interveniente Petri auctoritate mediata, vel immediate: nam ordo hierarchicus Episcoporum; Archiepiscoporum; & Patriarcharum à principio Ecclesiæ incepit, idque ex humana institutione, ut patet, cum nullum jus divinum de hoc extet; & quia in Ecclesia perpetuò erat duraturus, non sine auctoritate Petri procul dubio institutus est, qui caput erat totius Ecclesiæ.

Tunc ergo in Asia & aliis regionibus remotionibus per electionem aliquam usu & tacito consensu Romani Pontificis fiebant Episcopi & superiores Prælati, & fortasse Archiepiscopi confirmabant Episcopos in Oriente & regionibus remotis; Patriarchæ autem Archiepiscopi: ipsi verò Patriarchæ à principio fuerunt per Petrum constituti, & postea auctoritate Romanæ Ecclesiæ, vel modo aliquo, ab illa præscripto, constituebantur, ut significat Anacletus supra cap: In novo. ibi: Quorum Ordinatio debet fieri ordine & modo prætaxato, scilicet ab Ecclesia Romana; ut proinde semper potuerint Episcopi mediata vel immediate creati per Pontificem Romanum.

Et licet per electionem vel postulationem Cleri aut populi fierent; potestas ipsa semper dabatur auctoritate capitis, per se vel per alios operantis, quod usque hodie servatur in Ecclesia Catholica, semperque servatum fuisse credibile est; & ex annalibus Ecclesiæ probabile.

Ad confirmationem Respondeo; etsi non soleant, posse tamen Episcopos in actibus suæ ordinariæ jurisdictionis uti hæc aut simili formulâ: *Auctoritate mihi à Christo Vicario concessâ*; sicut ordinarii Iudices aut Governatores Regum dicere solent: *Præcipit Majestas Regia*, vel aliud æquivalens.

Quod ergo talis formulâ loquendi non sit in usu, non est, quia Episcopus eâ uti non possit, aut quia jurisdictio Episcoporum immediate à Deo detur (prout patet in Prælati habentibus jurisdictionem Episcopalem sine consecratione, qui etiam tali formulâ uti non solent, quorum tamen jurisdictio, ut Omnes fatentur, non est immediate ex jure divino) sed fortè ad distinctionem potestatis ordinariæ à delegata, potestas quippe delegata semper est veluti quid facti, & qui illâ utitur, se habet ad modum instrumenti

D actu

post Apolos semper fuisse creatos Episcopos per homines.

S Hieronymus.

Ordo hierarchicus Episcoporum &c. in futuris est à D. Petros.

Ordo hierarchicus Episcoporum &c. in futuris est à D. Petros.

Licet Episcopi aliquando facti sint per electionem Cleri, potestas tamen dabatur à Pontifice.

Episcopi possunt uti hæc formulâ: *Auctoritate mihi à Christo Vicario concessâ*.

Quare com munit non utatur.

108. Sententia, qua docet, Episcopos immediate à Christo libere institui, non præsumendum: quia sunt successores apostolorum.

videtur.

109. Secundum fundamentum, antiquissimum usus Ecclesiæ.

Confirmatur.

110. Responso etiam fundamentum.

actu moti & pendentis ab influxu causæ principalis; undè congruum est, ut exprimat eum, à quo est talis potestas: ordinaria verò potestas ita datur, ut postea Prælati suo jure utatur ad modum causæ principalis, & agentis per virtutem propriam ac intrinsecam. Cur autem omnes Confessarii, sive habeant potestatem ordinariam sive delegatam, in Absolutione dicant: *Auctoritate Christi, vel Dei, vide Concl. præced.*

112. Pro responsione ad primum fundamentum, Nota; probabilis Episcopatus institutus esse à Christo, non solum quò ad dignitatem Ordinis, sed etiam quò ad munus Pastorale, seu quò ad jurisdictionem: hoc siquidem ostendit Traditio Ecclesiastica, & satis patet ex verbis Apostoli citatis: *In quo Spiritus sanctus vos posuit Episcopos, regere Ecclesiam Dei; maxime cum hoc fuerit planè conveniens ad perfectum Ecclesiæ regimen.*

Hoc autem dupliciter intelligi potest factum esse; Primò, ut quis in Episcopum eligatur aut designetur à Papa aut Aliis, & Deus immediatè sic designato conferat jurisdictionem, sicuti de Pontifice Romano diximus; & talem Episcopum, certum est habere jurisdictionem immediatè ex jure divino.

Secundò intelligi potest, ut Christus docuerit & præceperit Apostolis, præsertim Petro; modum regendi Monarchiam Ecclesiasticam, mediis Episcopis, tamquam Pastoribus ordinariis & Principibus sub Petro; & nihilominus quòd commiserit Petro, & institutionem muneris, cum tali jurisdictione, & collationem ejus, non tantum designando personam, sed etiam ipsam potestatem impertiendo.

Porro talis Episcopus non habebit potestatem jurisdictionis immediatè ex jure divino, sed ex jure humano; aliud quippe est, Deum hoc præcipere, & aliud per se facere: ita namque si Rex mittens Proregem in Indiam, illi præcipiat constituere in provinciis ordinarios Gubernatores; illi verò committat & modum potestatis, illis conferendæ, & officiorum distributionem, non dicentur postea Gubernatores habuisse officium immediatè à Rege, sed à Prorege, licet ex Regis præcepto; ita ergo erit in præsentem, positâ prædictâ institutione.

113. De cætero, quòd talis fuerit Episcopatum institutio, adedque vera sit nostra sententia; Probatur I. ex modo loquendi Canonum. ait enim Gregorius (& refertur cap. Decreto 11. 2. q. 6.) *Romana Ecclesia vices suas ita aliis impertivit Ecclesiis, ut in partem sint vocata sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis. Ubi ponderanda sunt ista verba: Vices suas impertivit, per quæ non significatur, alios Episcopos solum esse Vicarios Papæ, & non*

propriis Pastores & Principes, sed tantum explicatur emanatio unius Principatus ab alio.

Item Leo Papa I. Epist. 87. ad Episcopos Vienneses (& ponitur dist. 19. cap. *Ita Dominus 7.*) loquens de potestate Petri, inquit: *Sed huius muneris sacramentum (id est sanctum munus prædicationis Evangelicæ) ita Dominus ad omnium Apostolorum officium pertinere voluit, ut in beatissimo Petro, Apostolorum omnium summo, principaliter collocaret: ut ab ipso, quasi quodam capite, dona sua, velut in corpus omne diffunderet. Ubi ly *Ab ipso*, non solum intelligi de persona Petri, sed de ejus etiam successoribus eum proportionem, ex ipso contextu constat.*

114. Probatur II. ratione; quia hic modus institutionis Episcopatum est convenientior ad regimen Monarchicum, quale est regimen Ecclesiæ: præterea conducit ad majorem unionem & subordinationem membrorum, etiam principalium, eum suo capite, adedque ad majorem Ecclesiæ pacem; ergo existimandum est, Christum ita instituisse: potissimum enim de institutione supremi capitis cum plenitudine potestatis, constat apertè ex Evangelio; de aliis verò Prælati, institutis ex donatione Christi, nihil habeatur; & aliunde ex usu colligi possit mutationes & erectiones Episcopatum ad Romanum Pontificem semper spectasse.

Prout sumitur ex cap. *Quæritio 10. dist. 63.* (quod est Gregorii lib. 2. indict. 11. Epist. 30. seu cap. 69.) ubi in fine sic lego: *Et si nullas eos diversitas ab electionis unitate determinat, siquidem in prædictione nostro Constantio omnium voluntates, atque consensum perducere cognoscis, tunc eum à propriis Episcopis, sicut antiquitatis mos exigat, cum nostra auctoritate assensu, solitante & auxiliante Domino, sacris consecrari, quantum hujusmodi servat à consuetudine, & Apostolica Sedes proprium vigorem retineat, & à se concessa aliis sua jura non minuat.*

Item cap. 42. 7. q. 1. (quod est ejusdem Pontificis lib. 2. indict. 10. Epist. 25.) *Pastoralis officii cura nos admonet; destitutis Ecclesiis proprios constituere sacerdotes, qui gregem Dominicum debeant pastorali sollicitudine gubernare &c. Et idem Pontifex lib. 2. Epist. 11. sic scribit Ioan. Episcopo Vellitrano (ut refertur eadem causâ & q. c. 44.) Temporis qualitas admonet, Episcoporum Sedes, antiquitas certis civitatibus constitutas, ad alia, quæ securiora putamus, ejusdem Diocesis loca transponere. &c.*

Ex quo patet manifesta disparitas inter Pontificiam dignitatem, & officium Episcopi; nam Pontificia dignitas habet certam & immutabilem potestatem ex vi suæ institutionis; quippe ex parte subditorum & territorii est universalis, extenditurque ad universum mundum, & omnes Christia-

Episcopatus instituti sunt à Christo, etiam quò ad jurisdictionem.

Quomodo id sit intelligendum.

Episcopatus instituti sunt à Christo, etiam quò ad jurisdictionem.

113. Probatur Concl. ex modo loquendi Canonum.

Cap. 2. 11. q. 6.

114. Probatur a ratione.

Mutationes & erectiones Episcopatum semper spectant ad Romanum Pontificem. Cap. 10. dist. 63.

Cap. 42. 7. q. 1.

Cap. 44. 7. q. 1.

115. Disparitas inter Pontificiam dignitatem & officium Episcopi.

nos baptizatos, & indirectè ad omnes homines, Ex parte etiam actionum solvendi & ligandi est universalis hoc sensu; quia Pontifex potest, quidquid homo quispiam potest, & in omnibus his habet immutabilitatem, quia nec augeri nec minui ab hominibus potest, & idè origo ejus rectè refertur in Deum immediatè, cum in hominibus nulla sit potestas tanta, à qua hæc celsitudo potestatis emanare possit: at verò munus Episcopale non habet certam qualitatem aut determinationem ex vi juris divini, neque in territorio, neque in personis subdendis huic vel illi Episcopo, neque in actibus regiminis, neque in materia illorum, ut patet ex continuo Ecclesiæ usu, quæ hæc frequenter immutavit aut imminuit, ergo &c.

116. Dices; Episcopus ex vi juris divini habet integram potestatem jurisdictionis, nisi à Papa, qui est Superior Ecclesiæ, limitetur, & sic potestati Episcopali ex jure divino est certus aliquis modus præscriptus.

Sed contra facit primò; quòd ea, quæ à Deo immediatè instituuntur, debeant esse immutabilia, ut patet in institutione Sacrificii & Sacramentorum. Secundò; quòd hinc sequatur, Episcopum ex jure divino habere potestatem in totum mundum, & in omnes homines, nisi à Papa limitetur; item dispensare posse in Matrimonio rato, si hoc Papæ non reservetur; posse deservere suum Episcopatum, nisi jure humano prohibeatur, & similia, quæ videntur incredibilia.

Ait siquidem Innocent. III. cap. Inter cor. paralia 2. de Transl. Episcop. Cum fortius sit spirituale vinculum, quam carnale, dubitari non debet, quin omnipotens Deus spirituale conjugium, quod est inter Episcopum & Ecclesiam, suo tantummodo iudicio reservaverit dissolvendum, qui dissolutionem etiam carnalis conjugii, quod est inter virum & feminam suo tantum iudicio reservavit, præcipiens, ut quos Deus conjunxit, homo non separet.

Unde tandem concluditur, jurisdictionem Episcoporum, licet remotè sit ex jure divino, quatenus Deus præcepit Petro & Successoribus, erigere in Ecclesia Episcopatus, tamen immediatè & absolutè esse ex jure humano.

Quid ergo ad primum fundamentum oppositæ sententiæ, supra propositum? Respondet: Episcopos succedere Apostolis ut Episcopi fuerunt, non autem ut fuerunt Apostoli. Enimverò Apostoli omnes fuerunt immediatè à Christo facti Episcopi quoad consecrationem, & quoad hanc succedunt illis omnes Episcopi: fuerunt præterea Episcopi quasi universales totius Ecclesiæ ex

immediata concessione Christi, & secundum hanc rationem non habuerunt successores præter solum Petrum, qui altiori modo Pontificatum habuit.

Aliqui etiam Apostoli (licet non omnes) habuerunt determinatas Sedes Episcopales, & quoad hoc non habuerunt Episcopatum immediatè à Christo, sed per determinationem humanam: sic Iacobus Alphaei creatus est primus Episcopus Hierosolymorum à Petro, ut testatur Chrysostomus Homil. 87. in Ioan. hisce verbis: *si quis à me percunctaretur, quomodo Iacobus s. dem Hierosol. accepit: responderem ego, hunc totius orbis Magistrum proposuisse Petrum.*

Similiter ipse Petrus, primus Episcopus fuit Antiochiæ, quam Sedem non immediatè à Christo habuit, sed suâ auctoritate accepit, & eadem postea reliquit. Quoad hos ergo Episcopatus succedunt Apostolis Episcopi, propriè quidem & in rigore solum in Ecclesiis illis; quæ aliquem ex Apostolis habuerunt in primum Episcopum, in reliquis verò solum per quamdam imitationem vel participationem, quam habent immediatè à Petro, & non à Christo.

Nec obstant illa verba Christi apud Matth. cap. 18. *Quicumque alligaveris &c.* cum tantum sint promissiva, ut est communior expositio DD. modus autem, quo talis potestas judiciaria, & jurisdictionis coactivæ spiritalis, danda foret Pastoribus Ecclesiæ, ibi non declaratur: unde licet Episcopi habeant per Petrum hanc potestatem, nihilominus rectè in eos congruit illud: *Quicumque alligaveris &c.* cum participatione & distributione accommodata. Ut etiam hæc verba Christi Luc. 10. v. 16. *Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit.*

Consimiliter illa Apostoli ad Rom. 13. v. 1. *Omnia anima potestatibus sublimioribus subdita sit &c.* Et ista ad Hebr. 13. v. 17. *Obedite præpositis vestris & subjacete eis.* Ut omittam, hæc postrema testimonia intelligi posse, & debere, de quibusvis Superioribus & Magistratibus & Principibus sæcularibus, quos tamen certum est ex institutione humana suam habere potestatem, quâ acceptâ, qui illos spernit, Deum spernit, cujus sunt ministri.

Rursùm obijcitur: munus Episcopale est de jure divino, ergo quidquid est intrinsecè annexum tali muneri, est de jure divino (ex hoc enim colligitur, Christum dedisse immediatè Apostolis jurisdictionem, quia dedit illis Apostolatam, cui est intrinsecè annexa jurisdictio) sed jurisdictio, necessaria ad absolvendum à peccatis, est intrinsecè conjuncta cum Episcopatu, quia non potest convenienter exerceri munus Pastorale sinè tali potestate; ergo &c.

Aliqui Apostoli habuerunt determinatas Sedes Episcopales per determinationem humanam. D. Christ.

118. Illa verba Matth. 18. Quicumque alligaveris &c. tantum sunt promissiva.

Luc. 10.

Rom. 13.

Hebr. 13.

119. Objectio.

Occurrit alicui responsioni.

Nec satisfacis, si dixeris; Episcopatum esse de jure divino quoad consecrationem & potestatem Ordinis, non verò quoad Episcopatum ipsum, prout includit curam & gubernationem.

Act. 20.

Contra hoc enim facit primò, quod Paulus ait Act. 20. v. 28. In quo vos posuit spiritus sanctus regere Ecclesiam Dei &c. Nam verbum, Regere, aperte dicit Pastorale munus, & actum jurisdictionis.

Act. 20.

Secundò; quia Episcopalis consecratio confert per seipsam Episcopalem dignitatem; ergo confert jurisdictionem, saltem in habitu seu in actu primo, licet non conferat usum, donec applicetur illi materia; sicut in Ordinatione Sacerdotis datur potestas absolvendi, quæ est jurisdictionis in habitu.

120. Jurisdictio non est intrinsecè annexa Ordini Episcopali.

Respondet jurisdictionem non esse intrinsecè annexam Ordini Episcopali, nec habere institutionem ex jure divino, estò sit generale præceptum instituendi & conferendi illam; quo modo sufficienter explicantur verba Pauli Act. 20. In quo vos spiritus sanctus &c. quia videlicet Episcopi constituti sunt ad regendam Ecclesiam, ex præcepto & voluntate Spiritus sancti, & non sine ipsius inspiratione & cooperatione, sicut Reges dicuntur regnare per Deum.

Sunt tamen Episcopi constituti ex præcepto & voluntate S. sancti.

Et idcirco non est apta comparatio, quæ fit inter dignitatem Apostolatûs, & Episcopatus; nam illa, ut diximus, fuit dignitas universalis jurisdictionis respectu totius Ecclesiæ, & ab ipso jure divino determinata ad istum gradum perfectionis; hæc autem non.

Petrus, Iac. & Ioan. designarunt Iaco. Alphæi Episcopum Hierosolym.

Unde legimus apud Eusebium lib. 2. Hist. cap. 1. Petrum, Iacobum, & Ioannem, designasse Iacobum Alphæi Episcopum Hierosolymorum, nusquam autem legimus designasse vel hunc, vel alium, Apostolum; sed hi omnes designati leguntur à Christo Luc. 6. v. 13. Et cum dies factus esset, vocavit Discipulos suos, & elegit duodecim ex ipsis (quos & Apostolos nominavit) Simonem &c.

Apostoli designati sunt à Christo Luc. 6.

121.

Quantum ad jurisdictionem in habitu seu in actu primo, estò potestas, quæ datur præcisè per consecrationem Sacerdotis, possit aliquo sensu dici jurisdictionis in habitu seu in actu primo, ut vidimus Conclus. præcedi, quia videlicet Absolutio in foro conscientiæ essentialiter supponit consecrationem seu Ordinationem (quamvis enim quis habeat beneficium Parochiale, adedque potestatem jurisdictionis, non valide absolvit, nisi consecratus) & Absolutio est actus dicendi jus, & sic potestas Ordinis, ratione istius actûs, est aliquo modo jurisdictionis; hinc tamen non sequitur, potestatem, quæ datur præcisè per consecrationem in Episcopum, posse dici potestatem jurisdictionis; nam hæc potestates in Episcopo à se mutuo essentiali-

Potestas, quæ datur præcisè per Ordinationem Episcopalem, non potest

ter non dependent: validè enim (quamvis illicitè) Episcopus ratione characteris seu potestatis Ordinis sui, confirmat; aut ordinat aliquem, sibi non subditum, ut est certa & communis sententia.

dici potestas jurisdictionis.

Quare hæc potestas potest esse sine ulla jurisdictione, id est, sine Episcopatu, ut clarè dicitur cap. Inter corpora 2. de Transl. Episc. ibi: Cum quis Episcopali prædatus dignitate, nullus tamen Ecclesiæ possit esse Episcopus, quemadmodum de illo contingit, qui oneri Pontificali renuntiat, non honori.

Potestas Ordinis Episcopalis potest esse sine ulla jurisdictione. cap. 2. de Transl. Episc.

Et è contrario jurisdictionis Episcopalis potest esse & exerceri sine consecratione; potest namque Episcopus electus & confirmatus, licet nondum consecratus, & efficere ea, quæ jurisdictionis sunt; v. g. ferre leges, ferre sententiam in iudicio, conferre Pastoratus & similia; argum. cap. 1. de Transl. Episc. ibi: Licet enim dicitur, L. nondum fuisse in Archiepiscopum consecratus, confirmationis tamen munus receperat, & Archiepiscopalia (quantum ei licuit) ministravit.

122. Jurisdictio Episcopalis potest esse & exerceri licet non consecratione.

Cap. 1. de Transl. Episc.

Et cap. Transmissam 15. de Elect. ibi: Respondemus igitur, quod ex quo electionis tue confirmationem accepisti, de talibus & confirmabilibus (præter ea, quæ maioris inquisitionis discussionem exigunt & ministerium consecrationis desiderant) quod iustum est, & Ecclesiastica convenit utilitati, statuendi habes liberam facultatem.

Cap. 15. de Elect.

Ubi Glossa verb. De talibus, scilicet pertinentibus ad jurisdictionem, parè sicut est iudicare, excommunicare, corrigere, sacramenta recipere à vassillis, confirmare, investire, beneficia conferre & similia, quæ consistunt in jurisdictione. sup. eodem Noti. inf. de Transl. cap. 1. hæc omnia in confirmatione consequitur electus.

123. Episcopus non consecratus potest conferre Indulgentias.

Immo conferre potest Indulgentias, ut sentit Doctor Angelicus 4. dist. 20. q. 1. a. 4. quæstiuncula 2. & Panormitanus in cap. Accedentibus de Excess. Prælatorum n. 4. cum Aliis, quamvis hic actus videatur maximè spiritualis inter omnes, qui sunt jurisdictionis.

Episcopus non consecratus potest conferre Indulgentias.

Itaque jurisdictionis Episcopalis nullatenus dependet à potestate Ordinis, sive à consecratione Episcopali, vel è converso; & ideo consecratio minus bene dicitur jurisdictionis in habitu seu actu primo, cum ordinariè collatio jurisdictionis Episcopalis præcedat consecrationem: nam prius Episcopus eligitur & confirmatur, quam consecratur; electus autem & confirmatus potest omnia, ut patet ex juribus citatis, quæ consistunt in jurisdictione; supposità applicatione materiæ, non per nudam approximationem, sicut lignum applicatur igni; sed per hoc, quòd aliqui homines de novo fiant subditi tali Episcopo, adedque per hoc, quòd talis Episcopus accipiat novam superioritatem (hæc enim sunt correlativa subditus &

123. Conclusio.

Conclusio.

124. Episcopus non consecratus potest conferre Indulgentias.

125. Episcopus non consecratus potest conferre Indulgentias.

tus & Superior, nec unum sine altero fieri potest) quæ utique superioritas est potestas jurisdictionis; ergo potestas jurisdictionis Episcopalis est nova potestas & distincta à potestate Ordinis seu consecrationis Episcopalis.

Igitur Episcopus à Deo immediate accipit potestatem Ordinis seu consecrationis; quippe sicut Christus instituit, ut in Ecclesia essent Sacerdotes, sic etiam instituit, ut essent Episcopi, à quibus Sacerdotes ordinarerentur, & Sacramentum Confirmationis administraretur.

Et licet intercedat actio ministri, consecrantis alium in Episcopum; quia tamen ille solum se gerit, ut minister applicans seu efficiens Sacramentum seu consecrationem; Christus vero est proximum & principale operans propriâ virtute; idè Christus reatè dicitur immediate conferre potestatem illam, quæ intimè annexa est characteri Episcopali, seu, potestatem illam esse juris divini, & non humani.

Hinc tamen non sequitur, quòd accipiat à Christo immediate jurisdictionem Episcopalem, ut patet ex dictis. A quo ergo liquet profecto, quòd à Pontifice Romano, à quo accipit subditos:

Si inferas: ergo mortuo Pontificè; extinguatur potestas Episcoporum; sicuti mortuo capite, cætera membra moriuntur.

Resp. Neg. Conseq. Disparitas; quòd membra physica dependant in conservari à continuo influxu capitis physici; non sic autem membra mystica à continuo influxu capitis mystici, ut per se clarum est tam in officiis & beneficiis Ecclesiasticis, ut Præposituris, Decanatibus; Canonicatibus &c. quæ nemo dubitat esse juris humani, quam in officiis secularibus, quæ à Principe seculari conferuntur, ut Magistratibus & similia; quæ licet dependant in fieri à Principe, non sic tamen in conservari, ut Principe Ecclesiastico vel Civili mortuo, ipsa quoque necessariò extinguantur.

Dices; saltem Papæ poterit sine causa ab Episcopo auferre jurisdictionem. Esto, quid tum? Neque enim hoc est in perniciem seu destructionem Ecclesiæ; quia quamvis id non expedit; tamen expedit, ut factum teneat, nec cum aliòquin ablatio jurisdictionis planè necessaria est; aliè causentur ablationem invalidam; ob insufficientiam causæ.

Quare autem potius Ordo Episcopalis detur immediate à Christo; quam jurisdictionis Episcopalis: Ratio est; quia Ordo datur cum characterè & gratia, cujus causa principalis est solus Deus; jurisdictionis autem est solum aliqua potestas moralis, quæ non excedit potestatem humanam.

Et quoniam potestas Ordinis æqualis est

in Papa, & cæteris Episcopis; hinc Papa Episcopos vocat fratres, vel etiam quia assumuntur ad omnes Pontificis sustinendum. Nec mirum, cum etiam Christus Apostolos suos vocaverit fratres Matth. 28. v. 10. *ite, nuntiate fratribus meis, ut eant in Galileam, ibi me videbunt*; estò etiam potestatem Ordinis ab eo immediate accepissent.

Quæ cum ita sint; persisto in Conclusione, & dico; Episcopos ordinariam jurisdictionem absolventi à peccatis, habere immediate jure Ecclesiastico, tuti & Alii in Conclusione enumerati. Sanè quòd hi omnes habeant jurisdictionem ordinariam, quòd restat probandum, patet; quia omnes isti ex officio & munere suo sunt Pastores animarum, ad pascendum autem animas requiritur per se potestas absolventi & ligandi, proportionate ad uniuscujusque regimen.

Hinc, quia Parochi regimen, solum est pro foro interno, etiam solum habet potestatem ordinariam solvendi atque ligandi in foro interno, seu in Sacramento Pœnitentiæ; Episcopi autem & alii Prælati, qui habent potestatem quasi Episcopalem, ut sunt Generales & Provinciales Religionum &c. cum etiam debeant regere subditos suos in foro exteriori, consequenter etiam habent potestatem ordinariam ligandi & solvendi in eodem foro, puta condendi leges, dispensandi &c.

Et verò quia soli Pontifici competit regere universalem Ecclesiam, sive omnes fideles; aliis verò regere dumtaxat aliquam Provinciam vel Civitatem aut aliam Communitatem determinatam, capropter solus Pontifex habet universalem potestatem absolventi omnes fideles, Alii autem solum respectivè absolventi suos subditos.

Si autem à me quaeritur, an inter subditos Archiepiscopi, veniant subditi Suffraganeorum? Resp. affirm. dum actu visitat, alias non; argum. cap. ultimi de Centibus in 6. ibi: *Por. si etiam idem Archiepiscopus dum visitat, Confessiones subd. eorum Suffraganeorum audire ac absolovere consentens, & ipsi pœnitentias injungere salutaris. Ubi dum tempus illud singulariter exprimitur; satis significatur, extra illud non posse absolovere.*

Adde cap. 1. de Officio Legati ibi: *Sanè licet idem Archiepiscopus metropolitico jure, audire non debeat causas de Episcopatu vestro, nisi per appellationem deferantur ad eum; legationis tamen obtentu, universas, quæ per appellationem vel querimoniam perveniunt ad suam audientiam, audire potest & debet; sicut qui in Provincia sua vices nostras gerere comprobatur.*

Ex quo textu patet, Archiepiscopum quætalem non habere jurisdictionem universalem in Episcopatibus Suffraganeorum; sed solum in certis casibus, à jure illi concessis, in qui-

Quare Papa Episcopos vocet fratres.

Matth. 28.

Episcopi habent potestatem ordinariam absolventi à peccatis immediate jure Ecclesiastico.

128. Parochi non habent potestatem ordinariam in foro exteriori, sicuti Episcopi & alii Prælati qui habent potestatem quasi Episcopalem, ut Generales, Provinciales, &c.

129. An inter subditos Archiepiscopi, veniant subditi Suffraganeorum.

130. Archiepiscopi quætales non habent juris-

124. Episcopus à Deo immediate accipit potestatem Ordinis.

125. An mortuo Pontifice extinguatur potestas Episcoporum.

126. An Papa sine causa possit auferre jurisdictionem ab Episcopo.

Quare potius Ordo Episcopalis detur immediate à Christo.

127.

Abolitionem universalem in Episcopis. Suffraganeorum; scilicet Legati,

in quibus non est Absolutio sacramentalis extra tempus visitationis.

Aliud est de Legatis, ut liquidò constat ex eodem textu, & ex cap. 2. de officio Legati in 6. ibi: Legatis, quibus in certis Provinciis committitur Legationis officium, ut ibidem evellunt & dissipant, adificent atque plantent: Provinciarum sibi commissarum ad instar Proconsulum ceterorumq; Praesidum, quibus certa sunt decreta Provinciae moderanda, ordinarios reputantes &c. Ergo Legati habent potestatem universalem & ordinariam, tamquam gerentes vices Pontificis, nisi expressè aliquis casus excipiat.

131. Potestas Archiepiscopi absolventi tempore visitationis est ordinaria.

Interim potestatem Archiepiscopi, absolventi tempore visitationis, esse ordinariam, & non tantum delegatam, probatur; quia competit ei ratione proprii muneris, puta visitationis, cui hæc potestas annexa est per jus commune.

Solet etiam hic disputari, quinam dicantur Diocesani aut Parochiani; item an Novitii veniant nomine Religiosorum. Resolutio erit:

CONCLUSIO V.

Diocesani & Parochiani censentur, qui in Diocesi vel Parochia habent domicilium aut quasi domicilium, id est, qui habitant cum animo isthic permanendi, saltem magnâ parte anni, vel certè in domo aut officina conductâ. Inter Religiosos veniunt Novitii, quamvis etiam à Sacerdotibus secularibus, illimitatè expositis, possint absolvi.

132. Quis dicendus proprius Sacerdos,

Suppono, omnes enumeratos Concl. præced. tamquam ordinarios ministros hujus Sacramenti, posse & debere dici proprios Sacerdotes respectivè ad suos, adeoque subditos confitendo uni illorum in Paschate, satisfacere præcepto Ecclesiastico Confessionis annuæ.

Cap. 12. de Pœnit.

Hinc cap. Omnis utriusque sexus. 12. de Pœnit. & Remiss. non distinguitur proprius Sacerdos à communi, sed ab alieno ibi: si quis autem alieno Sacerdoti voluerit justâ de causâ sua confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obrineat à proprio Sacerdote: cum aliter ipse illum non possit absolvere vel ligare.

Scotus,

Plus aliquid videtur velle Scotus 4. dist. 17. q. unicâ n. 26. nempe, per proprium Sacerdotem posse intelligi quemcumque Sa-

cerdotem, habentem jurisdictionem ad immediatè absolvendum istum. Possunt, inquit Doctores, fieri alterationes hodie inter ordinarios & commissarios de intellectu illius capituli: siquidem ordinarii & proximi & inferiores non alterantur contra Superiores, ut ipsi soli sint proprii, & non alii; non enim ita faciliter audent Curati resistere Episcopis, sicut pauperibus privilegiatis.

Proprius Sacerdos in rigore legitur esse solum Parochum, sicut tamen pro quocumque habente jurisdictionem ad immediatè absolvendum,

Si tamen ponderetur virtus vocabuli, Proprius Sacerdoti, proprius, qui solus & non alius, vel proprius isti, quia isti & non alii; neutro modo obligatur aliquis ad confitendum proprio Sacerdoti: quia si multi ex æquo præsentant alicui Parochiano, uterque ex æquo absolvit: idem etiam ex æquo absolvit multos Parochianos. igitur intelligitur pro habente jurisdictionem ad immediatè absolvendum istum.

133. ordinariam vel delegatam.

Jurisdictionem, inquam, ordinariam vel commissariam, ut patet ex contextu, & ita eum intelligit Scholium, præfixum huic loco, dicens: Nominè Sacerdotis proprii quantum ad cui faciendâ sit Confessio, intelligi omnem Sacerdotem habentem jurisdictionem ordinariam vel commissariam, sive hoc sit ex determinatione Ecclesie, sive non: est commune. Vide Suar. 4. tom. d. 25. sect. 2. & d. 26. sect. 1. & 2. Ita Scholium.

Suar.

Vidi Suarium, & disp. 26. nihil habet ad propositum; disp. autem 25. sect. 2. n. 1. citat pro illa sententia D. Bona. 4. dist. 17. 3. p. ejus, a. 1. q. 2. Richardum a. 3. q. 1. Palud. q. 3. a. 2. & Sylvest. verb. Confessor 1. q. 1. ipse verò tenet oppositum dicens: Sed hoc aperte repugnat illi textui, in quo proprius Sacerdos distinguitur ab alieno, etiam si delegatam jurisdictionem habeat: neque in eodem textu admittenda est æquivocatio, quam Palud. gratis & sine fundamento admittit; præsertim cum juxta vocis, Proprius, proprietatem, non possit rectè illi accommodari, qui ex proprio officio non habet animarum curam, sed tantum delegatam jurisdictionem. Hæc ille.

D. Bona. Richardus Paludanus. Sylvest.

Suar. ex- fimar non intelligi, qui tantam habet delegatam.

Quod me præcipuè moveret, ut intelligerem per Proprium Sacerdotem, illum tantum, qui in hoc foro habet jurisdictionem ordinariam, sive illa proxima sit & immediata, qualis est in Parocho, sive sit universalis & quasi remota, qualis est in Episcopo vel summo Pontifice; illud, inquam, unicum foret, quòd in illo textu proprio Sacerdoti adscribatur facultas, concedendi licentiam confitendi alieno Sacerdoti, ut patet ex verbis supra allegatis: jam autem certum est, noti quemlibet Sacerdotem, qui habet jurisdictionem, ad immediatè absolvendum istum, posse concedere licentiam confitendi alieno Sacerdoti; ergo non quilibet Sacerdos, qui habet talem jurisdictionem, in rigore loquendo est proprius Sacerdos, estò satisfaciant fideles præcepto annuæ Confessionis illis confitendo; quoniam licentiam habent à proprio Sacerdote, scilicet Pontifice.

134. Ratio pro illa sententia.

Interim

135. Interim quaestio est de nomine. Ex primitiva institutione Ecclesie, inquit Scotus supra, non videntur fuisse distincti proprii Sacerdotes: quando enim Apostoli hinc & inde ibant, predicando verbum Dei, nec fuit iste Sacerdos istius gentis, nec illius, & nec iste, nec ille: sed post sunt Dioceses distinctae, & Parochiae, & Sacerdotes in Parochiis; & pro tunc tamen possunt & poterant dici proprii Sacerdotes: quicumque habentes jurisdictionem ordinariam vel commissam; vel soli habentes jurisdictionem ordinariam contra Commissarios, vel strictissime soli habentes immediatam jurisdictionem & proximam ordinariam.

Voca Commissarios (quales sunt Religiosi Mendicantes) Sacerdotes proprios, voca alienos, parum refert; dummodo concesseris, fideles, illis confitendo, satisfacere praecipito Ecclesiastico Confessionis, de quo plura Sect. seq.

136. Venio ad Conclusionem, cujus prima pars colligitur ex cap. ult. de Parochiis, quod est Celestini Tertii, & ita sonat: signifiavit nobis Aconen. Episcopus, quod cum post recuperationem Aconen. Civitatis, ad habitandum in ea, se quamplurimum contulissent; qui ante generalem occupationem terrae sanctae, in aliis civitatibus regni Hierosolymitanam elegerant mansionem. Et intra: Fraternitati tuas mandamus, quatenus praedictorum locorum Praelatos, ut sibi nullam in praedictis Aconen. habitatores jurisdictionem usurpent, nec ab eis temporalia exigant, quibus spiritualibus non ministrant, districtione, qua convenit, compellatis &c. dicto vero Aconen. tamquam Diocesanis suo cogantur de cetero respondere.

Ergo in primis certum est, unumquemque fidem sortiri Parochiam, ubi habet domicilium, id est, ubi habitat animo perpetuo ibi manendi. Immo praxis totius Ecclesiae probat, sufficere quasi domicilium; quilibet enim Parochus sine ullo serupulo passim absolvit, & communicat eos, qui habitant in suis Parochiis cum animo isthic permanendi, saltem magna parte anni, seu ratione mercaturae, seu ratione studiorum aut militiae, seclusis privilegiis.

Et quamvis forte nullum jus positivum scriptum exret, quo tribuatur Parochiis talis facultas; equidem consuetudo videtur praescripisse. Vide Glossam in Clement. 1. de Privilegiis verb. Parochialis, ubi sic ait: Per hoc quoad scholares, mercenarios, & his similes intelligo Presbyterum, in cujus Parochia inhabitant. Estque hodie communis sententia, paucis contradicentibus. Ratio; moralis necessitas accipiendi Sacramentum Pœnitentiae, & difficultis recursus ad Pastorem illius Parochiae, in qua forte habent fixum domicilium.

Dixi; seclusis privilegiis; quia si in Academia ex privilegio vel probata consuetudine, quae illi aequivalet, assignetur studiosis proprius Confessorius, ille erit pro eotempore proprius Sacerdos eorum. Et idem dico de militibus,

Addidi autem in Conclusionem: Cum animo isthic permanendi &c. quia, ut habetur l. 20. ff. Ad Municipalem: Domicilium vero & factio transferretur, non nuda contestatione. Et eodem l. 5. sic scriptum habes: Labeo iudicat eum, qui pluribus locis ex aequo negotietur, nusquam domicilium habere; quosdam autem dicere referit pluribus locis eum incolam esse, aut domicilium habere, quod verius est.

Accedat lex 6. eodem n. 2. Vitis, inquit, prudentibus placuit, duobus locis posse aliquem habere domicilium, si utrobique ita se instruxit, ut non ideo minus apud alteros se colloasse videatur. Cur ergo non possit etiam habere in uno loco domicilium, & in altero loco quasi domicilium?

Ex quo confectaneum est, talem alterutri Parocho posse confiteri, & satisfacere annuae Confessionis & Communioni, cum uterque proprius sit; quia iurisdictione non sequitur actualem habitationem; sed domicilium, aut quasi domicilium. Ita docet Navar. in cap. Placuit n. 77. Si, inquit, non mutat domicilium; sed cumulat; ut quia in utraque Parochia ex aequo habitat, puta quia in altera hyemat, in altera aestivat; tunc utriusque Parochiae Parocho confiteri potest; quia uterque suus est.

Idem docet Suarius Disp. 26. Sect. 2. n. 5. quos sequitur Lugo disp. 19. n. 7. Qui, inquit, habent domicilium in duplici Parochia, possunt in utraque Sacramenta recipere, vel certe in illa, in qua tunc inveniuntur.

Confirmatur à similibus ex cap. 2. de Sepult. in 6. ibi: Cum ab eo, qui duo habet domicilia, se collocans equaliter in utroque, in loco tertio eligitur sepultura; domiciliorum Ecclesia habeant inter se dividere Canonica portionem. Ergo in utraque poterat Sacramenta recipere; nam immediate antè lego hæc verba: Canonica portio dimissa non debetur Ecclesiae, sed illi dumtaxat; in qua ille officia consuevit audire divina, & Ecclesiastica recipere Sacramenta. Ita Bonif. VIII.

Nec obstat cap. 3. eodem quod sic incipit: Is qui habet domicilium in civitate vel castro, quandoque ad villam ralem se transfert recreationis causa, vel ut ruralia emercent in eadem, si non electa sepultura, deiecit ibidem, non in Ecclesia dicta villa, sed in sua Parochiali, vel in ea potius, in qua Maiorum ipsius ab antiquo sepultura extitit, sepeliri debet.

Hoc, inquam, jus non obstat praedictae sententiae; quia, ut notat Glossa ibidem, Ex sola mora facta in loco, quis non censetur Parochianus illius loci: sed oportet quod animo sit perpetua mora, vel ad minus per decem annos faciat ibi residentiam, nisi appareat de contraria voluntate, ut in scholaribus, qui licet moram faciant in universitate, non tamen censentur domicilii illius loci. Sed quasi domiciliiarii, ut supra diximus, in ordine ad suscipienda Sacramenta à Parocho illius loci.

Quæris, quo jure? Respondeo eodem, si non

138. Quomodo domicilium transferretur. l. 20. s. 6. ff. ad municipalem.

Aliquis potest habere domicilium duobus locis.

139. Talis potest alterutri Parocho confiteri.

Navar.

Suar. Lugo.

Confirmatur à similibus ex c. 2. de Sepul. in 6.

140. Obicitur cap. 1. eod.

Respondetur.

141. non

136. Prima pars Concl. probatur ex cap. ult. de Parochiis.

Utrumque potest fortiter Parochiam, ubi habet domicilium vel quasi domicilium.

137. Probatur.

Limitatio.

Quo iure
scholares
dicantur
quasi domi-
ciliarii Uni-
versitatis, in
qua student.
l. 29. ff. de
Iudicij;

non potiori, quo illi, qui manent in domo aut officina conducta; de quibus loquitur l. 19. §. 2. ff. de Iudicij. Proinde & si merces venditur certo loci, vel disposuit, vel comparavit: videtur, nisi alio loci ut defenderet, convenit, ibidem se defendere. Nunquid dicimus, eum, qui a mercatore quid comparavit, scilicet advena, vel ei vendidit, quem sit inde confisum profecturum, non oportet ibi bona possidere, sed domicilium sequi eius? At si quis ab eo, qui tabernam vel officinam certo loci conductam habuit, in ea causa est, ut illic conveniatur: quod magis habet rationem. Nam ubi sic venit, ut confestim discedat quasi a viatore emptis &c. durissimum est, quosque locis quas navigans, vel iter faciens delatus est, tot locis se defendat. At si quo consistit: non dico iure domicilium sed tabernulam, periculum, horreum, armarium, officinam conduxit, ibique disstravit, defendere se eo loci debet.

Infero; ergo etiam eo loci poterit Sacramenta recipere, non iure domicilii, sed quasi domicilii. Probatum Consequentia a paritate rationis. Atque hæc satis de prima parte Conclusionis.

Pro secunda, Nota Reg. 15. de Reg. Iuris in 6. Odis restringi, & favores conveni amplari. Quia ergo favorabile est Novitiis, quod possint confiteri Superiori Religionis, vel alii ab eo deputato; & odiosum est, quod teneantur confiteri; hinc inter Religiosos, dum quaeritur de potestate confitendi, veniunt Novitii; secus dum agitur de obligatione confitendi, nisi specialis ratio aliud possit. Sicuti nomine Clericorum in favorabilibus veniunt Religiosi, secus in odiosis.

Sane si studiosi possint confiteri Parocho illius loci, in quo pro tempore morantur, similiter mercatores, multo magis Novitii Superiori Religionis, in qua morantur animo perpetuo permanendi, nisi aliquid obstat. Et confimiliter, si studiosus aut mercator non obligetur (sicuti revera non obligatur) confiteri Parocho loci; sed potest confiteri Parocho domicilii; cur eadem ratione non poterit Novitius confiteri Sacerdotibus secularibus, quibus aliquom, si non esset Novitius, posset confiteri?

Quia, inquis, Novitius subest jurisdictioni spirituali Prælati Religionis, quando manet in Religione; ita ut possit in votis eius dispensare, ea commutare, possit eum punire pro delicto præterito vel futuro, prohibendo ne hoc vel illud faciat sub poena excommunicationis &c.

Præterea; gaudet Novitius privilegio fori, id est, non potest conveniri coram Iudice seculari; argum. l. 14. ff. de Quæst. statu liber in delicto repertus, speranda libertatis prærogativa, non ut servus, ob ambiguum conditionis, sed ut liber puniendus est. Ergo pari ratione, Novitius, cujus est dubius status, non instat laici, coram Iudice seculari; sed instat Religiosi conveniendus est coram solo Prælato Religionis, & ab eo puniendus.

142.
Probatum 2.
pars Concl.
ex Reg. 15.
de Reg. Iur.
in 6.

Confirma-
tur à simili.

143.
Novitius
subest jurisdic-
tioni spiri-
rituali Præ-
lati Religi-
onis.

Novitius
gaudet pri-
vilegio fori.

Item gaudet privilegio Canonis, id est, qui eum percutit, innodatur sententia excommunicationis, instar percussus Clericum, cap. Religioso. 21. de Sentent. excomm. in 6. ibi: Quamvis is, qui Religionem ingreditur, religiosus censeri non possit, donec sit tacite vel expresse professus: si quis tamen violentis manibus in eum injiciat, excommunicationis lata à Canone vinculum non exadit.

Respondeo; quidquid sit de his omnibus, quæ non spectant ad præsentem tractatum, ut vera forent, solum probant, Novitios in favorabilibus censeri Religiosos, & in iis, quæ concernunt probationem vitæ religiosæ, quam intendunt proficere. Ergo non possunt confiteri secularibus, illimitate expositis, aut ab iis absolvi, secus à particulari prohibitione Superioris; Negatur Conseq. quia hoc odiosum est, sicut dixi; tollitur enim libertas Novitii; & aggravatur jugum Confessionis, neque necessarium est ad probationem status religiosi, nisi forte accedat expressa prohibitio Prælati, quo casu putant Multi, esse illicitum Novitio; tali Sacerdoti confiteri, si velit manere in Religione; & per consequens Confessio contra præceptum foret invalida, non defectu jurisdictionis, de qua hic tractamus, sed defectu debite Contritionis; ut proinde valeat Absolutio, si Novitius procedat bonâ fide.

Immo Sanchez lib. 6. Sum. cap. 10. n. 7. verius existimat Novitios non astringi præceptis & statutis Religionis, & ejus Superiorum. Ducitur; quia nondum in Religiosorum contubernium & sodalitiū admitti sunt, sed in probatione versantur, ad experiendum, an admittendi sint; sicut Catechumenus Ecclesiæ legibus non astringitur, donec perfecte per Baptismum in Ecclesiæ gremium admittitur.

Alii docent, Novitios, tamen non teneantur Religionis statutis aut præceptis Regulæ ratione voti; quia revera nondum voverunt Regulam, adeoque verè non sunt partes communitatis Religiosorum; sed tantum in via, ut ad eam communitatem per Professionem admittantur (sicut Catechumenus non est verum Ecclesiæ membrum, sed est in via, ut per Baptismum fiat) nihilominus Superiori præcepto ligari & cogi possit; non quidem absolute & simpliciter, quia liberè valent à Religione recedere; sed in probatione permanere velint; tum quia eorum probatio id postulat; tum etiam, quia dum in probatione versantur, se Superiori subijciunt & obligant, cum aliter probari commodè & gubernari nequeant. Nam, ut habetur cap. Recolentes 3. de Statu Monachorum: Dignum est, ut qui similes cum aliis vitam suscipiunt, similes sentiant in legibus disciplinam. Hæc ille.

Utraque sententia est probabilis, neque altera

Item privi-
legio Cae-
nonis.

144.
Novitii in
favorabili-
bus censentur
Religiosi;

Secus in
odiosis.

145.
An Novitii
astringantur
præceptis
& statutis
Religionis,
Sanchez.

Cap. 3. de
statu Monachi.

146.
altera

Judicium
Auctoritatis.

altera earum repugnat nostræ Conclusioni, quæ intelligi potest, seclusa speciali prohibitione Superioris: immo tametsi accederet specialis prohibitio, per illam, sicut dixi, non aufertur jurisdictio Sacerdotum sæcularium; adeoque possunt Novitium valide absolvere, nisi aliquid aliud obstat.

Si autem à me quæritur; num etiam Religiosi professi possint absolvi à Sacerdotibus sæcularibus, illimitatè expositis; vel si non omnes, an saltem Superiores & Sacerdotes? Respondeo;

CONCLUSIO VI.

Iure communi Episcopi & alii Superiores, nec non minores Prælati exempti, possunt sibi eligere Confessarium, etiam præter sui Superioris licentiam: fortè ex consuetudine idem possunt Parochi, & alii Sacerdotes sæculares; secùs Sacerdotes Regulares.

tus, tamquam proprius Sacerdos, non poterit absolvere eos, qui sunt actu de familia, estò actu non sint Romæ? Aliud est, quando actu non sunt de familia; nam hoc solo titulo gaudent illo privilegio. Quidquid sit de hac re, consuetudo attendenda est & sequenda.

Est nunquid idem dicendum de familiis Episcoporum? Existimat Soto dist. 18. q. 4. a. 2. posse Episcopum, si velit, eximere familiam suam ab ordinaria Parochorum cura, & sibi reservare, vel alium proprium designare; quod inquit Suarez supra n. 12. mihi maxime verisimile videtur; quia sunt Superiores, & possunt habere rationabilem causam, sicut possunt sibi reservare casus; tamen loquendo regulariter & ordinariè hoc non ita fit. Hæc ille. Sicut antea dixi, attendenda & observanda consuetudo, quæ est optima legum interpretis.

Cæterum nomine Episcopi in eo textu intelligo tam eum, qui est consecratus, jurisdictionem autem nondum habet; quam eum, qui jurisdictionem habet, nondum verò est consecratus. Ratio; quia tam hic, quam ille est verus Episcopus, in textu autem nihil aliud requiritur.

Et idem dicendum de Episcopo suspensio; quia ille solum impeditur ab usu Ordinis vel jurisdictionis in ministerio vel officio proprio suæ potestatis; non privatur autem privilegiis omnibus, & gratis Episcopis concessis: uti nec Episcopus verbaliter solum depositus. Secùs Episcopus degradatus, qui licet non privetur Ordine, privatur tamen omnibus privilegiis sibi concessis ratione Ordinis; & ideo nequit uti præfato privilegio. Ita Suarius Disp. 27. Sect. 2. n. 5.

Quantum ad minores Prælatos exemptos, quales sunt Generales, & Provinciales Religionum, immo Guardiani, Priores, Præpositi & Rectores Regularium, & si qui alii sint veri Prælati quocumque nomine appellantur; hi omnes vi juris communis posse eligere Confessarium extra Religionem, est communis sententia Doctorum, quam his verbis tradit Villalobos in Sum. tom. 1. tract. 9. diff. 47. n. 4. Habent jurisdictionem ordinariam Prælati Religionum, ut sunt Generales & Provinciales, qui habent jurisdictionem quasi Episcopalem, & Guardiani, Abbates & Priores, qui præsident toti Communitati; qui omnes sunt Ordinarii respectivè, & habent facultatem eligendi Confessarium ex concessione Greg. IX. quoniam omnes illi comprehenduntur sub nomine Prælati, & ita est in usu in Religionibus, uti dicit Sotus in 4. dist. 18. q. 4. a. 2. Sic Villalobos.

Ut ut sit de illo usu, de quo mihi non constat;

An Episcopi possint eximere suam familiam à cura Parochorum. Suarez. Soto.

149. Nominè Episcopi quis hic intelligatur.

Suarez.

150. Quinam intelligantur per minores Prælatos exemptos.

Possunt vi juris communis eligere Confessarium extra Ordinem. Villalobos.

Sotus.

147. Probatur per Concl. ex c. ult. de Penit. & Remiss.

An Cardinales possint eligere Confessarium.

148. Quis sit proprius Sacerdos familiaris Pontificis.

Sed, salvo meliori; si Parochus potest absolvere suos parochianos extra proprium territorium, ut infra videbimus, cur Pœnitentiarius Pontificis, vel alius ab eo designatus,

constat; nunquam enim vidi aliquem Prælatum confitentem alicui Confessori extra Religionem; certum est, privilegium istud, seu potius jus commune, non esse limitandum ad Confessarium intrâ Religionem; cum generaliter & illimitatè concedat electionem Confessarii, & aliundè sit favorabile, adeoque potius extendendum, quàm limitandum, nisi aliquid obstat.

151. Nisi obstat particularis constitutio alicuius Religionis. Peregrini.

Quod addo: quia Peregrinus in Commentario ad Constit. Religionis Clericorum Regularium part. i. cap. 9. lit. C. §. 1. existimat, Generales & Præpositos illius Religionis non posse confiteri extra Religionem, propter Decretum Capituli Generalis part. i. c. 6. n. 1. sequentis tenoris: *Nemo nostrum sua peccata externo sacerdoti confiteri queat, sed iis tantummodo nostratibus Confessoribus, qui à Præposito domus fuerint designati, non obstante quocumque privilegio, cui ex nunc totius Religionis nomine renunciamus ac cedimus*

Diana.

Videant aliæ Religiones an etiam simile Decretum habeant, & legant Dianam part. 3. tract. 2. resol. 1. ubi, non obstante præfato Decreto, prorsus sustinendam putat contrariam sententiam, videlicet, Prælatos posse confiteri extra Religionem, idque, quia privilegium insertum in corpore juris, ut est illud, de quo loquimur, reputatur jus commune. Uadè in generali derogatione non comprehenditur sub nomine privilegii; quia eò quod insertum est in corpore juris, habetur pro jure & lege, ut docet Villalobos in Sum. tom. 1. tract. 9. diff. § 1. n. 3. Ioan. de la Cruz de Statu Relig. lib. 2. c. 6. dub. 1. & Alii, quos vide apud Dian.

Quid sit necessarium ut alicuius Constitutio de hoc privilegio.

Villalobos. Ioan. de la Cruz.

Quæris, ad quid ergo serviat præfatum Decretum? Respondet Diana, factum fuisse pro gaudere volentibus privilegio Bullæ Cruciatæ, & aliis licentiis, & indulgentiis confitendi cuicumque, etiam externo Sacerdoti, infcio Superiore; non autem pro Generalibus & Præpositis habentibus hoc privilegium, clausum in corpore juris; cum igitur tale Decretum loquatur tantum de privilegiis, non est extendendum ad jura Prælatorum, quorum mentionem non facit; nam si hoc privilegium comprehendere voluisset, de illo expressam mentionem facere debuisset; & ideo quando in aliqua Religione Capitulum Generale voluit restringere aut limitare, ne Prælati utantur supra dicto privilegio, specificè illis hoc prohibuit, & ita factum esse in Religione Cisterciensi notavit Hieronymus Llamas in Meth. p. 1. c. 5. §. 5. Hucusque Diana, satis plausibiliter pro jure Prælatorum.

Llamas.

152.

Aliqui excludunt ab hoc privilegio Provinciales.

Et quamvis Nonnulli è numero eorum expungant Provinciales, Guardianos &c. causantes, eos solos Prælatos esse in ordine ad hoc privilegium, qui immediatè subji-

ciuntur Summo Pontifici; equidem absque sufficienti fundamento, cum reverà hi omnes Prælati sint; utpote qui de jure, aut consuetudine legitime præscripta valeant citare suos subditos, illisque reddere jus in foro externo, quod proprium est Prælatorum. Ubi ergo jus non distinguit, nec nos distinguere debemus.

clausus Constitutio, sed perpetua.

Consentio, inquis; sed jus prælegatum non distinguit: Negatur Subsumptum: nam ratio juris hæc est: *Ne pro dilatione penitentia periculum imminet animarum*, quæ ratio solum videtur habere locum in iis, qui immediatè subduntur Summo Pontifici, quia hujusmodi non possunt facile illum adire: si verò habeant alium Superiorem, facile possunt convenire illum, vel ab illo Confessorem postulare.

Obiectio.

Respondeo; tam facile aliquis Episcopus potest postulare Confessorem à Pontifice, quàm Provincialis à Generali, aut Guardianus à Provinciali; & tam facile aliquis Episcopus potest convenire Pontificem, quàm Provincialis Generalem, aut Guardianus Provinciale; ergo si talis Episcopus propter periculum animæ, imminens ex dilatione penitentia (quoniam sine maximo inconvenienti nequit soli Pontifici confiteri) potest sibi eligere Confessorem, quid ni etiam propter idem periculum Provincialis & Guardianus possint sibi eligere Confessorem tam intrâ, quàm extrâ Religionem? Ita planè sentio, nisi obstat specialis constitutio, derogans juri communi.

153. solvitur.

Confirmatur ex verbis textus: *Ne etiam præter sui Superioris licentiam prævidum & discretum sibi possint eligere Confessorem*. Ergo supponit jus, minores Prælatos exemptos posse habere Superioris, cujus licentia foret necessaria secluso hoc privilegio.

Nec dici potest (inquit Suarez Disp. 27. Sect. 2. n. 10.) illum Superiorem esse Summum Pontificem, tum quia ipse Pontifex est, qui hanc facultatem concedit; unde repugnat, qui illa utitur, eligere Confessorem sine Summi Pontificis licentia; tum etiam, quia loquitur de Superiore, tamquam de alio distincto.

154. Alia obiectio diluitur. Suarez.

Si inferas; ergo etiam Parochus comprehenditur sub ly *Minoribus Prælatibus exemptis*.

Respondeo cum Suario supra, Neg. Consequ. Ratio disparitatis: quia Parochus nullo modo est exemptus: Prælati verò Religionum etiam inter se subordinationem habeant, omnes exempti sunt, vel potius totum corpus Religionis adæquatè est exemptum.

Parochus non comprehenditur sub minoribus Prælatibus exemptis.

Adde, Parochum non esse prælatum de facto jurisdictionis in foro externo; cum ne-

155. Parochus non est Prælatus, que de

que de jure, neque ex consuetudine legitime præscripta valeant citare suos subditos, illisque reddere jus in foro externo, quod, ut supra dixi, est proprium munus Prælatorum, per quod constituuntur, & per consequens distinguuntur à non Prælati. Ad eò ut omnes illi, secundum veriorum sententiam, qui habent jurisdictionem Ecclesiasticam in foro externo, est non habeant jurisdictionem in foro sacramentali, ut dicuntur esse quidam Archipresbyteri, & in Curia Romana sunt plures, ut Auditor Camere, & alii, gaudent hoc privilegio, si verè exempti sint; tum quia ratio privilegii, etiam in his habet locum; tum denique, quia privilegia non sunt restringenda, nisi satis constet. Ita Suarez supra n. 8.

Quod sit proprium munus Prælatorum.

Suarez. Parochos nequit eligere Confessarium de jure communi.

Itaque de jure communi Parochus nequit eligere Confessarium; tum quia non est Prælati, tum quia non est exemptus à jurisdictione Episcopi; sed veluti Pontifex est immediatus Pastor Episcopi (nam Archiepiscopus extra casum visitationis non habet jurisdictionem in subditos Episcopi, multo minus in ipsum Episcopum) ita Episcopus est immediatus Pastor seu ordinarius Sacerdos Parochi; cui proinde, vel alteri de ejus licentia, debet confiteri, eo modo, quo Parochianus debet confiteri Parocho, vel alteri de ejus licentia.

156. Confessarium sententiæ Episcopi. Angelus de Panormitano. Cap. 4. de Clerico agnatus.

Nihilominus contrarium sentiunt Sylvester & Angelus cum Panormitano. Fundantur; quia cap. Tuos 4. de Clerico agnato. dicitur, Parochus habere officium prælationis; ibi: De sacerdote, qui divino iudicio lepræ morbo repressus, in Parochiali Ecclesia prælationis officio fungitur. Confirmatur ex illo principio, quia privilegia extendi debent.

Privilegia non debent extendi ultra proprietatem verborum.

Respondeo ad confirmationem; privilegia non debent extendi, maxime quando sunt contra jus commune, ultra naturalem & civilem proprietatem verborum, nisi ad absurdum evitandum; jam autem Parochus simpliciter & absolute nunquam in jure dicitur Prælati.

157. in Clement. Dudum de Sepulturis. Angelus de Panormitano. Dicitur inter Prælatos & Parochos.

Quin potius in Clement. Dudum de Sepulturis fit aperte distinctio inter Parochos & Prælatos ibi: Ab olim squidem inter Prælatos, & Rectores seu Sacerdotes ac Clericos Parochialium Ecclesiarum per diversas mundi Provincias constitutos ex una parte &c. Ubi, ut notat Glossa verb. Prælati, Rector Ecclesiarum, id est, Parochus, exprimitur post Prælatum; ergo ab eo distinguitur.

Omnes Prælati sunt Iudices ordinarii.

Et alia Glossa in cap. Decernimus 2. de Iudiciis, verb. Ecclesiarum Prælati ait: Omnes Ecclesiarum Prælatos esse Iudices ordinarios, scilicet in foro externo seu contentioso; argumen. cap. 3. de Officio Judicis ordinarii, quod sic incipit: Cum ab Ecclesiarum Prælati Ecclesiastica sententia in malefactores aliquos promulgatur

&c. Ubi Glossa verb. Ecclesiastica sententia. inquit: Sic ergo Prælati isti possunt excommunicare 16. q. 1. Alia causa est, & sic sunt Iudices ordinarii, argumen. inf. de Excess. Prælatorum. Ad hæc. & habent curam animarum sup. de Electi. Cum in cunctis §. Inferiora. sic & Abbas potest excommunicare & habet jurisdictionem &c. Constat autem Parochos quæ tales, licet habeant curam animarum, non tamen posse excommunicare suos Parochianos.

& possunt excommunicare.

Parochi quæ tales non possunt excommunicare.

De Plebanis contrarium insinuat cap. 3. mox citato, ibi: Quapropter mandamus, quatenus si quando Plebanus sancti P. in Clericos vel laicos Parochianos suos; interdicti vel excommunicationis sententiam rationabiliter tulcrit: ipsam factis inviolabiliter observari &c. Ergo Plebanus iste erat verus Prælati. Atque ut omnes Parochi essent veri Prælati, equidem quia non exempti, de jure communi scripto nequeunt sibi eligere Confessarium.

Contrariis insinuat cap. 3. de Offic. Jud. ord. de Plebanis.

Dico: De iure communi scripto; quia putant Aliqui Parochos, immo & omnes alios Sacerdotes sæculares id posse ex consuetudine, vel melius ex tacito consensu Prælatorum, ad quos alioquin de jure spectat Absolutio. Melius, inquam, ex tacito consensu &c. quia obligatio confitendi proprio Sacerdoti est juris divini, quod nulla consuetudine revocari potest.

158. An Parochi & alii Sacerdotes ex consuetudine possint eligere Confessarium.

Unde scriptum habes cap. 2. de Pœnit. & Remiss. in 6. Nulla quoque potest consuetudine introducti, quod aliquis præter sui Superioris licentiam, Confessorem sibi eligere valeat, que enim possit solvere vel ligare. Ergo requiritur licentia Superioris, saltem tacita, id est, quod Superior sciat, Parochos & alios Sacerdotes sæculares passim eligere sibi Confessarios, & non contradicat, cum facile posset contradicere, si vellet; argumen. Reg. 43. de Reg. Juris in 6. Qui tacet, consensu videtur.

Potestas eligendi Confessarium abique licentia Superioris, non potest consuetudine introducti. Cap. 2. de Pœnit. & remiss. in 6. Reg. 43. de Reg. Juris in 6.

Quæ utique regula est in multis casibus fallat, in hoc tamen locum habet: quia agitur de invalida Absolutione, quam Superior debet impedire, quando commodè potest; adeoque nili impediatur, censetur tacite consentire in ejus valorem, favore Sacramenti & prenitentis. Non quod per illum consensum tollatur lex divina seu naturalis confitendi proprio Sacerdoti; sed quia per ipsum fit, ut Parochus v. g. non eligat Confessorem, præter sui Superioris licentiam.

159.

Ex quo patet diversitas inter hanc legem naturalem seu divinam, & legem humanam: nam lex humana consuetudine, seu potius tacito consensu Principis absolute tollitur; at verò lex naturalis, vel divina in casu nostro, non tollitur absolute tacito illo consensu Episcopi vel alterius Superioris, sed per illum consensum, ut mox dixi, fit, ut subditus non confiteatur alieno, præter licentiam proprii Sacerdotis.

Lex humana abrogari potest consuetudine, sed lex divina aut naturalis.

160.
Facultas Pa-
rochorum
eligendi
Confessa-
rium revocari potest
ab Episcopo; uti &
Sacerdotum
à Parocho.

Hinc, quod bene notandum est, facultas ista Parochorum & aliorum Sacerdotum secularium continuè pendet à voluntate proprii Sacerdotis, ita ut, non obstante consuetudine, semper sit in ejus potestate illam revocare, si velit: aliàs talis consuetudo formaliter ac directè esset contra jus divinum, quandoquidem ex vi illius posset subditus Confessorem eligere, etiam proprio Sacerdote repugnante, quod foret valde onerosum Prælati Ecclesiæ, & contra subjectionem illis debitam, multumque contrarium convenienti regimini animarum; ut notat Glossa in textum præallegatum verb. *Consuetudine*. dicens: *Est enim onerosa Ecclesiis: ideo non valet supra In antiquis de Consuet. c. 2. & ex ea frangitur Ecclesiastica disciplina nervus supra de Consuet. Cùm Venerabilis etiam esset hoc contra obedientiam Principis præscribere: quod esse non potest supra de Præscript. Cùm non liceat.*

Quia ergo consuetudo (si quæ est) ut Parochi eligant Confessorem, solum ex consensu Episcoporum creditur manasse, & consuetudo, ut alii Sacerdotes eligant Confessorem, ex consensu Parochorum: procul dubio Episcopus in suo Episcopatu, & Parochus in sua Parochia possent hoc mutare, vel generatim pro omnibus vel specialiter pro aliquo, prout expedire censuerint.

161.
An Sacerdotes seculares ex consuetudine possint eligere Confessarium.
Lugo.

Dixi signanter, si quæ est; quia censet Lugo disput. 19. n. 6. quod non possit jam constare talis consuetudo; quia, inquit, hi omnes post Trident. non possunt eligere Confessarium, nisi approbatur ab Episcopo: qui si Regularis sit, jam habet aliunde jurisdictionem per privilegia sui Ordinis: si verò sit secularis, habebit jurisdictionem ab Episcopo, qui non solet communiter dare approbationem Sacerdoti seculari, sine licentia & jurisdictione ad absolvendum in sua Diocesi: quare vix unquam poterit occurrere casus, quo Parochus vel Sacerdos eligant sibi Confessarium non habentem aliunde jurisdictionem. Hæc ille.

Ego autem dico, Episcopum sæpius dare approbationem Sacerdoti seculari sine jurisdictione ad absolvendum in sua diocesi; quare sæpius poterit occurrere casus, quo Parochus vel Sacerdos eligant sibi Confessarium, non habentem aliunde jurisdictionem. Et ideo consequenter dico contra Eminentissimum, hodie posse constare de tali consuetudine, & constare in hac nostra diocesi Mechliniensi.

Suarez.

Immo generaliter omnes Sacerdotes seculares ex consuetudine posse eligere Confessorem docet Suarez Disp. 27. Sect. 3. n. 2. & 4. nam, inquit, quia illi solent frequenter confiteri, ideo onerosum erat Parochis, omnes audire, & ideo facile in principio consenserunt, ut inter se invicem confiterentur, qui consensus non revocatus, consuetudine quasi

continuatur, & ipsa consuetudo indicium est ejusdem consensûs. Hæc ille.

Rogat aliquis, an etiam confitet de tali consuetudine inter Sacerdotes Regulares? Respondeo: hi non solent confiteri extra Ordinem suum, nisi de speciali licentia Prælatorum. Hinc Benedictus XI. Extravag. comm. de Privilegiis c. 1. *Electi igitur ab iisdem fratribus ad audiendam Confessiones & poenitentias injungendus libere auctoritate Apostolica absque licentia Diocesani, vel aliorum Prælatorum inferiorum exemptorum, & non exemptorum, quibus subjunt, qui ad confitendum accedunt, audiant eos, peccata sua confiteri volentes (non Religiosos, qui secundum statuta suorum Ordinum propriis Prælati confiteri debent, aut ab eis, ne confiteantur aliis prohibentur) absolvant, ipsi quoque poenitentias saluberes injungant. &c.*

Ubi supponit Papa, aliquibus Religiosis, per expressâ statuta suorum Ordinum, prohibitam esse Confessionem extra Ordinem. Et quamvis per consuetudinem illis statutis posset derogari, tamen, sicut dixi, non constat de tali consuetudine; immo de consuetudine contraria, id est, semper confitendi intrâ Ordinem juxta diversa privilegia, quibus prohibetur Religiosis confiteri extra Ordinem, nisi de expressâ vel tacita licentia Superiorum, non obstante etiam Bullâ Cruciatæ, ut Multi volunt, de quo infra latius.

Sed nunquid Guardiani, Priores, Præpositi & Rectores Regularium, possunt pro libito dare licentiam suis subditis, confitendi extra Ordinem?

Posset alicui videri quod non, ex Bulla Sixti IV. 30. apud Rodriguez, quâ concedit Fratribus Ordinis Minorum confiteri posse secularibus, cùm fuerint extra conventum. Subscribo verba textûs: *Supplicari nobis humiliter fecistis, ut cùm in constitutionibus & privilegiis vestri Ordinis expresse caveatur, ne Fratres Ordinis ejusdem, præterquam suis Prælati, & de eorum licentia Fratribus delli Ordinis confiteantur, dignaremur concedere, ut aliquando alterius Ordinis Sacerdotibus, maxime necessitate exigente, possint confiteri. Nos ut cum majori animi quiete & consentientia pace, fratres vobis subditi Altissimo sammulari possint, hujusmodi supplicationibus inclinati, ut Fratres vestri, vel aliorum Prælatorum, & suorum, qui pro tempore erunt, licentiâ, solummodo tamen cùm itineaverint, vel fuerint extra conventus eorum prout eis conceditis, confiteri possint, & vos quomodocumque Sacerdotibus cujuscumque secularis seu regularis Ordinis confiteri valeatis tenore presentium, auctoritate Apostolica concedimus & indulgemus. Datum Roma, apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 2. Augusti anno 1479. Pontificatus nostri anno 9.*

Similem concessionem fecit Innocent. VII. Fratribus Prædicatoribus Bullâ unicâ apud Rodriguez ibi: *Nos igitur hujusmodi supplicationibus*

162.
An etiam
Regulares,

163.
An Guardi-
diani & he-
miles Sup-
plices poss-
sint dare
licentiam
confitendi
extra Ordini-
nem.
Sixtus IV.

164.
Witand
Pillab

nibus inclinati, Fratibus hujusmodi, quos pro tempore (ut preferunt) itinerare, & per eorum Superiores mitti contigerit, ut si aliquem Presbyterum idoneum ex Professoribus dicti Ordinis habere non possint, quemcumque alium Presbyterum idoneum & discretum Religiosum vel saecularem, in eorum Confessorem eligere valeant, qui Confessiones eorum audire, & eorum Confessionibus diligenter auditis, pro commissis eis debitam Absolutionem impendere, ac Poenitentiam salutarem inungere liberè & licitè possit, nisi talia fuerint, propter quae Sedes Apostolica sit merito consulenda, auctoritate Apostolica de speciali gratia, tenore praesentium indulgemus. Nulli ergo &c. Datum Viterbii 16. Kal. Novem. Pontificatus nostri Anno 1.

164. Aliquando in privilegiis conceditur Regularibus minus, quam quod de jure communi illis competit.

Diana, Lamas.

Ad quid autem haec privilegia, si Praelati Regularium, tanquam Ordinarii, possint pro libito, suam potestatem absolvendi subditum, delegare cuilibet Sacerdoti intra vel extra Ordinem? Respondet Diana p. 3. tract. 2. resol. 2. cum Llamas in Meth. p. 1. c. 5. §. 5. quod aliquando in privilegiis conceditur Regularibus minus, quam quod de jure communi illis competit, & ideo in casu nostro plus possunt subditi à Praelatis Regularibus ex potestate ordinaria obtinere, quam quod in privilegiis summi Pontifices concesserunt, qui tamen cum dictis privilegiis potestatem ordinariam Praelatis Regularium tollere minimè intenderunt.

Probatur totum hoc ex privilegiis, quae afferunt Llamas ubi supra, concedentibus Praelatis Regularium, eligere Confessorem, cum licentia sui Generalis, non obstante, quod hoc competeat illis de de jure cap. fin. de Poenit. & Remiss. ut supra probatum est, independentè à licentia Generalis; & tamen, ut patet, per dicta privilegia hoc jus illis non fuit ablatum, quin si velent, sine Generalis licentia Confessarium eligere possint. Sic dicendum est in casu nostro, supradicta privilegia non tollere Praelatis Regularium potestatem ordinariam, quin possint, si velint, praebere licentiam subditis, non solum itinerantibus, sed etiam in Monasterio existentibus eligere saecularem vel Regularem Confessarium.

165. Miranda, Villalobos.

Et ideo Miranda in Manuali Praelatorum tom. 2. q. 32. a. 6. Concl. 1. Villalobos in Sum. tom. 1. tract. 9. diff. 49. n. 11. & 12. & Alii adducunt supradicta privilegia Pontificum. Attamen non obstantibus dictis privilegiis, firmant, posse Praelatos supradictam licentiam potestate ordinaria suis subditis praebere, quia proprias oves, ait Miranda ubi supra, cui voluerint Pastori, aliàs idoneo, possunt committere. Et ideo ait Graffius in decis. p. 1. lib. 1. c. 23. n. 54. quod Franciscanus de licentia sui Praelati confiteri possit Augustiniano, & credendum est illi sine litteris, si dicat, habuisse licentiam.

Nec refert, quod possit Praelatus indiscrète uti tali potestate, nam id est per accidens, & quomodocumque id faciat, factum tenebit. Verùm advertant Praelati hanc licentiam non praebere absque causa, nam si aliter facerent, non expediret; Confessionem tamen cum tali licentia factam, validam & firmam esse putat Hucusque Diana.

Tantum addo, quod lego apud Portel verb. Confessor Regularis. n. 12. Minoritis & ferè omnibus aliis prohibitum est confiteri Clerico saeculari, vel Religioso alterius Ordinis. At si sint extra Conventum itinerantes, neque habent Confessorem Ordinis, & oblii sunt petere licentiam confitendi extraneo Confessori; poterunt id facere extra Conventum: quia quando licentia datur ad itinerandum, in illa includitur licentia confitendi Sacerdoti extraneo, attentà fragilitate naturae humanae; & necessitate celebrandi: si tamen subditus ante egressum praevideat, tenetur petere talem licentiam. Haec ille.

Ego autem non video necessitatem, seu obligationem petendi licentiam, cum in privilegio ab Innocentio concessio nulla fiat mentio petitionis licentiae confitendi, sed solum licentiae itinerandi: quo ergo fundamento obligat ille Auctor Fratres itinerantes, cum debita licentia Superiorum; ad petitionem hujusmodi licentiae?

Addit ibidem Portel, quod oblata necessitate gravi celebrandi extra Conventum, si habeat peccatum mortale, & non habeat nisi Confessorem saecularem, tenetur illi confiteri, & non poterit celebrare cum sola Contritione; quia hic militat praecipuum divinum & Ecclesiasticum generale confitendi, quod praevalet praecipuo positivo Religionis, non confitendi extraneo. Ita praefatus Auctor.

Sed non placet; quia praecipuum divinum & Ecclesiasticum generale confitendi, supponit copiam Confessoris, ut clarè patet ex Trident. sess. 13. c. 7. ibi: *Modo non desit illis copia Confessoris*. Cur autem fieri non possit per positivum praecipuum Religionis, ut Sacerdos, qui alioquin ex jure communi habet potestatem absolvendi, hic & nunc nequeat validè absolvere? Quid aliud clamat reservatio peccatorum, quae fit per positivum praecipuum Religionis?

Nonne licentia, aliquando data in Provincia nostra, confitendi in termino Sacerdoti non approbato, hodie revocata est? Non possunt (inquiunt statuta Provincialia c. 7. §. 1. n. 1.) confiteri Sacerdoti non approbato, nequidem in termino, revocata licentia circa hoc aliquando data. Num ideo prohibitio confitendi simpliciter Sacerdoti, praevalet praecipuo divino & Ecclesiastico generali confitendi ante celebrationem Missae? Vel si haec prohibitio praevalet

E 3 valet

166. Minoritis extra Conventum itinerantes possunt confiteri extra Ordinem. Portel.

An debeat petere licentiam.

167. An teneatur confiteri ante celebrationem Missae.

Trident.

168. Licentia aliquando data in nostra Provincia, confitendi in termino Sacerdoti non approbato, hodie est revocata.

valet (nam, illâ stante, potest Sacerdos in termino celebrare non præmissâ Confessione, quam ante revocationem licentiæ tenebatur præmittere) cur etiam præceptum positivum, seu prohibitio confitendi extraneo, non poterit prævalere?

169. Quamquam nec hæc, nec illa prævaleat, sed utraque tantum faciat, ut desit copia Confessoris, quæ aliàs non deesset; eodem modo, quo lex excommunicationis, per quam privatur Sacerdos jurisdictione spirituali seu Ecclesiastica, necessariâ ad validè absolvendum. Hinc si occurrat necessitas celebrandi, & nullus alius adsit Sacerdos, præter hunc excommunicatum, potest Sacerdos celebrare cum sola Contritione, non præmissâ Confessione, quia desit copia Confessoris; ergo similiter in nostro casu, supposito, quod absolutè Religio prohibuerit confiteri extraneo.

Quippe vel ille extraneus suam jurisdictionem accipit ab Episcopo, à quo, ut suppono, Religio exempta est; adeoque vi hujus jurisdictionis non potest absolvere Religiosum, contradicente Religione, cum ab ea debeat accipere jurisdictionem: non est autem verisimile, quod velit dare jurisdictionem, quando absolutè prohibet Confessionem; vel habet jurisdictionem universalem à Pontifice; quis autem dixerit Pontificem velle dare jurisdictionem contra expressam voluntatem Religionis, cum ipse Religioni dederit privilegium, ne aliquis extraneo possit confiteri, sine licentia Superiorum?

170. Cæterum, ut ad primum propositum revertamur, quoddam Superiores non possint dare illam licentiam nisi itinerantibus, sicut dixi, non satis probatur ex illis privilegiis, quæ sæpius dantur, ut alibi ostendimus, ad sedandos scrupulos conscientiarum. Regulares, inquit Rodriguez to. 1. q. 9. Reg. q. 7. a. 1. à Sede Apostolica impetrarunt multa privilegia, quæ licet nihil aliud concedant, quam id, quod jure ipso communi poterant facere; hæc tamen privilegia operantur, ut facilius & clarius jus habeant, & sic provideatur eorum conscientis timoratis, & litibus, quæ super eorum dubia oriri possunt, finis facilius datur, quod volunt summi Pontifices, maxime in causis Regularium observari. Itæ ille.

Maneat itaque, Prælatos Regularium posse eligere sibi providum & discretum Confessorem intra vel extra Ordinem, nisi obstat specialis constitutio Religionis, per quam eorum potestas restringatur. Idque non tantum pro una vice, sed toties quoties voluerint, eundem vel diversum; estò aliquando adeffet, qui de jure ordinario posset & deberet absolvere. Quod etiam dicendum est de Episcopis. Ratio; quia cap. ult. de Pœnit. & Remiss. in quo conceditur facultas

eligendi Confessorem, loquitur generaliter; ergo sine ratione non debet limitari ad absentiam ordinarii Confessarii, vel ad unicam Confessionem.

171. Prorsus, inquis, non debet limitari sine ratione; verum ratio limitandi in promptu est, utputa; quia quando adest Confessarius ordinarius, nullum imminet periculum animarum, quod periculum est ratio illius privilegii. Deinde in singulari dicitur, ut possit eligere discretum Confessorem, non autem in plurali, discretos Confessores. Adde, similes facultates in jure ita solere intelligi, ut uno actu finiuntur.

172. Respondeo ad ultimum: si aliquando in jure nonnulla similia rescripta intelligantur finiri uno actu, illud est, quia sunt odiosa; secus verò dicendum de gratiosis privilegiis; nisi aliud evidenter constet aut ex verbis, aut ex materia subjecta.

Ad secundum; idcirco in textu in singulari ponitur Confessor, quia electio semper in particulari fit circa unum Confessorem, non quia illa non possit sæpius fieri. Nam indubitatum est, si moriatur, vel impeditus sit Confessor, prius electus, posse alium loco ipsius substitui ex vi ejusdem privilegii. Et aliunde, nisi privilegium ita intelligeretur, ferè nullus esset momenti, nec per illud sequeretur Pontifex, quod intendit: cum raro contingat, ut singulis vicibus, quando Episcopi vel alii Prælati indigent Confessione, adit Confessor, primâ vice electus.

173. Ad primum Respondeo; cessante fine, seu ratione legis in casu particulari, solum negativè, non cessat ipsa lex, multò minus privilegium. Nam, ut Multi docent in materia de Legibus, dispensatio absolutè concessa, cui ab initio iusta causa suberat, cessante non desinit valere; argum. Reg. 16. de Reg. Juris in 6. Decet concessum à Principe beneficium esse mansurum. Cur ergo non valeat præfatum privilegium eligendi Confessorem, estò hic & nunc non imminet periculum animarum ex dilatione Pœnitentiæ?

Sanè periculum illud, quod natum est subesse, causa fuit sufficiens, concedendi absolutum privilegium, etiam pro illis casibus, in quibus hic & nunc per accidens non subest tale periculum: hoc quippe expedit bono communi, tum ut scrupulis obviatur, tum etiam, ne beneficia, seu privilegia Principum, faciliè valore suo destituantur.

174. Atque hæc satis de privilegio concessio Episcopis, Abbatibus (non Abbatissis, cum jurisdictionem Ecclesiasticam non habeant) & aliis Prælati exemptis; privilegio, inquam, eligendi sibi providum & discretum Confessorem, id est, qui sciat ligare & solvere, & qui diligenter investiget qualitatem criminis & personæ; juxta Glossam cap. ult.

169. Illa revocatio non prævalet juri divino præmittendi Confessionem Communioni.

170. Privilegia sæpe dantur ad sedandos scrupulos conscientiarum.

Rodriguez.

Prælati Regularium possunt eligere Confessarium intra & extra Ordinem.

toties quoties voluerint, etiam in præsentia Confessorii ordinarii.

171. Objectio.

Solvuntur.

172. Cessante fine privilegii in casu particulari negativè, non cessat privilegium.

173. Privilegium concessum à Principe beneficium esse mansurum.

174. Abbatissæ non possunt eligere Confessarium.

ult. de Poenit. & Remiss. verb. *Providum*.
Quero autem ulterius; an etiam ceteri
fideles in aliquo casu habeant similem facul-
tatem à jure, vel ab homine? Responso
patet ex dicendis Conclusionem sequenti,
quæ talis est:

CONCLUSIO VII.

Peregrini, si non peregrinentur in
fraudem, possunt eligere quem-
libet Confessarium publicè ex-
positum. Similiter vagi, sed
in loco, in quo sunt. Igno-
rantia proprii Sacerdotis, non
dat jus, eligendi alienum.

mus passim & sine scrupulo, etiam homi-
nes timoratos, confiteri Parocho loci, in
quo peregrinantur, & Parochum sine scrupulo
eos absolvere, quam praxim condem-
nare non audeo; cum proprii Sacerdotes eam
faciant, & non contradicant; cum tamen fa-
cile possent contradicere.

Quid ergo, inquis, si aliquis contradice-
ret? Respondeo; tunc recurrendum foret ad
declarationem Eugenii; vel tacitam licen-
tiam Episcopi: nam & Pontifex, & Episco-
pus possunt, etiam contradicente Parocho,
dare suis subditis licentiam alteri confitendi.
Et quid ni Episcopus censeretur dare, ad
evitandum periculum animarum, ubi Paro-
chus irrationabiliter contradiceret?

Porro rationabiliter contradicit, seu po-
tius nunquam censetur consensisse, aut de-
disse licentiam absolvendi peregrinos, qui
peregrinantur in fraudem, id est, ad hoc
praxise, ut habeant occasionem alteri, &
non proprio Sacerdoti confitendi: quippe jam
illa non est necessitas, sed mera voluntas, &
ideo non esset valida Confessio. Unde Ec-
clesia talem consuetudinem non habet.

Sed nunquid quæ peregrini, eadem est ra-
tio vagi seu vagabundi? Disparitas inter va-
gos & peregrinos est, quod hi retineant pro-
prium suum Parochum, scilicet loci, in
quo habent domicilium; unde & illi, & al-
teri ex ejus commissione possunt confiteri
ubicumque fuerint: vagi autem, cum nullibi
domicilium aut quasi domicilium habeant,
fortiuntur, proprium Sacerdotem secundum
loca, in quibus de facto morantur, quocirca
soli Parocho illius loci, ubi existunt, vel al-
teri ex ejus commissione possunt valide con-
fiteri; non autem Parocho alterius Parochiæ,
in qua v. g. præcedenti die fuerunt.

Est contra Navar. in cap. *Placuit* n. 79. 80.
& 81, ubi sic ait: Secundo casui addo pri-
mò; quod vagabundus est, qui nullibi cer-
tum habet domicilium, ut habet Glossa me-
morabilis in l. *Hares absens* §. *Proinde*. verfic.
At si quo. ff. de Iudiciis. Secundo addo, talem
vagabundum non solum posse confiteri Pa-
rocho, in cujus Parochiam pervenerit: sed
etiam cuilibet alii Sacerdoti, quem elegerit,
secundum Paludanum & Antoninum.

Quod eà ratione probatur; quia cap. hoc,
& cap. *Omnis*, de Poenitent. & Remiss. cum
similibus, de illo tantum disponunt, qui ali-
cui Parocho subest. Quod clarè colligitur in
hoc cap. (*Placuit* de Poenit. dist. 6.) ex illis
verbis: *Cui præs se commisit*; & in cap. *Omnis*.
ex illis verbis: *Proprio Sacerdoti*; & ex illis: *Alie-
no Sacerdoti*; ergo quoad alios, qui nulli jure
committuntur, antiqua jura & antiqua con-
suetudo servanda est, ut scilicet confitean-
tur cui volunt.

Confirmatur; quia quemadmodum pa-
rochiani

176.
Quid si Pa-
rochas nobis
let dare li-
centiam
peregrino?

Qui perem-
ptoratur in
fraudem
non potest
alieno Sa-
cerdoti con-
fiteri.

177.
Disparitas
inter vagos
& peregrinos.

178.
Vagus tollit
Parocho il-
lius loci, in
quo existit,
potest con-
fiteri.

Oppositum
docet Navar-
rus.

Quis sit va-
gabundus.

178.
Probat
sententia
Navarri.

Confitean-
tur.

174.
Inobedi-
entia Concl.
ut supra
in oraculo
leg. 4.

Quam declarationem intelligo (inquit
Suarez Disp. 25. Sect. 2. n. 9.) esse exten-
sionem, non limitationem: nam si de aliqua
dubitari poterat, maxime de illa; quia in eo
tempore videtur esse maxima obligatio confi-
tendi proprio Sacerdoti: si ergo tunc fieri po-
test alteri, etiam poterit quocumque alio
tempore, maxime si aliqua necessitas vel
specialis utilitas occurrat: non quidem de
jure communi, quia peregrini manent semper
subjecti Parocho, in cujus Diocesi habi-
tant; sed de tacito consensu proprii Sacerdo-
tis, quem colligimus ex communi praxi &
consuetudine, maxime rationabili, & mo-
raliter quasi necessaria, propter itineris occa-
siones & pericula.

175.
Ingenit
nec non
proprio lo-
co.

Herculè si peregrini teneantur propriis locis
gibus locorum, in quibus peregrinantur, ut
Plurimi docent, & videtur nobis verisimilius;
quid ni proprii Sacerdotes consentiant, ut in
eisdem locis Sacramentum Poenitentiae reci-
pian ab illis, quibus in tali loco incumbit illud
ministrare? Interim, ut notat Suarez supra
n. 8. si ibi fuerint alii, habentes potestatem
delegatam à Papa, securius erit illis confi-
teri: quia est res magis certa.

Quæ utique major securitas fortè fuit
causa, cur olim solerent fideles facultatem
petere à suis propriis Sacerdotibus ad agen-
dum iter: in qua facultate censebatur dari
licentia confitendi alteri in itinere; nunc au-
tem cessavit illa consuetudo, & tamen vide-

rochiani tenentur confiteri Parocho, ita è contrario Parochus parochianorum suorum Confessiones audire tenetur. Cùm igitur nullus Parochus teneatur vagabundum audire, nisi qui velit; sic ille nulli tenebitur confiteri, nisi ei, quem eliget. Ita Navar.

179. Rejicitur sententia Navarri.

Sed hæc gratis dicuntur: quia nupiam ostenditur vel à Deo, vel ab Ecclesia talis facultas data his hominibus, neque esset rationalis; tum quia non magis illi merentur hoc privilegium, quam alii habentes domicilia, aut quasi domicilia; tum etiam, quia esset illis valde nocivum: aliàs neque aliquis haberet ex officio propriam & particularem curam eorum, neque ipsi tenerentur alicui rationem reddere, quod impleverint præceptum Confessionis. Ita Suarius supra n. 7.

In vagis actualis habitatio faceret loco domicilium.

Qui propterea nobiscum docet, vagos ibi habere proprium Sacerdotem ubi vagantur, & in hujusmodi hominibus actualem habitationem succedere loco domicilii; quandoquidem aliud non habeant: & ideo ordinarium Parochum illorum esse illum, in cujus parochia habitant, & mutatâ habitatione mutari. Et sic habet consuetudo; estque optimum signum: quia ipse Parochus tenetur ex officio eis ministrare Sacramenta, si indigeant, eosque potest ad præceptum implendum compellere.

180. Responsio ad Confirmationem Navarri.

Ex quo patet responsio ad confirmationem Navarri: tantum enim nos habemus fundamentum affirmandi, Parochum teneri ex officio audire Confessionem vagabundi, quantum ipse habet, ad id negandum; immo majus fundamentum habemus, cùm alioquin valde malè esset provisum isti vagabundo, si nullus teneretur audire ipsius Confessionem, vel administrare alia Sacramenta, nisi qui volet.

Non favet Navarri Glos. in Clement. Dudum, de Sepultis.

Nec favet Navarri Glossa, quam citat, in Clementi Dudum de Sepulturis verb. impendant, ut patet inspicienti. Subscribo quod aliquo modo potest facere ad propositum. Dicit finaliter Iouan. Mo. quod isti non sunt Curati quod etiam secundum eum esset quoad Frates Minores contra Constitutionem Exiit de verb. signif. lib. 6. Sit ratio: quia nec ipsi adstricti sunt ad executionem, vel exercitium istorum aliorum: nec fideles sunt adstricti, ut in his ad eos recurrant: & sic licet ex privilegio hujus perpetue Constitutionis hoc possint, non per hoc sunt censendi Curati. Hæc, inquam, Glossa non favet Navarri, nisi prius probaverit, Parochum non teneri vagabundum audire. Quod cùm non probet, sequimur sententiam Suarii & Aliorum.

181. Respondetur ad rationem Navarri.

Et respondemus ad rationem Navarri, vagabundos jure consuetudinario, si non scripto, commissos esse Parocho istius loci, in quo de facto morantur, ne sint omnino exleges; præsertim cùm ad assistendum Ma-

trimonio ipsum adhibere debeant; & ipse teneatur ex officio assistere, ut suo loco dicitur. Item tenetur ministrare Viaticum & Extremam Unctionem, quid ni etiam Sacramentum Pœnitentiæ?

Cap. Presbyter 1. de Celebr. Miss. ita legitur: Presbyter manet matutinali officio explicito, pensum servituti sue, videlicet Primam, Tertiam, Sextam, Nonam, Vesperam, persolvat &c. Deinde peractis Horis, & infirmis visitatis, si voluerit exeat ad opus rurale jejuniis, ut iterum necessitatibus peregrinorum & hospitum, sive diversorum communitatum, infirmorum atque deservitorum succurrere possit (Missam celebrando) usque ad statutam horam pro temporis qualitate. Si Ecclesia sic providit peregrinis de celebratione Missæ, per consequens de administratione Eucharistiæ; putas quia liberum reliquit Parocho administrare vel non administrare peregrinis & vagabundis Sacramentum Pœnitentiæ? Non est credibile.

Perfisto itaque in Conclusionem, cui non contrariatur Gabriel, ut perperam existimat Suarez supra, dicens: Et ob eandem rationem non placet, quod Gabriel ait in 4. dist. 17. q. 2. a. 3. dub. 2. hos (vagabundos) non habere alium Sacerdotem proprium, præter Episcopum Diocesis, in qua versantur, & ab illo habere ex consuetudine facultatem eligendi Confessorem, quem voluerint.

Legi Gabrielem loco citato, & nihil simile repetio; signum, quod Suarez propriis oculis eum non legerit. Quid ergo dicit Gabriel? Accipe verba ejus: Si laicus nullum habet domicilium, sed vagatur de loco ad locum; Curatus loci, in quo pro tempore fuit, est suus proprius Sacerdos. Hæc ille de vagabundis.

De peregrinis autem subjungit: Peregrini (si cum licentia sui Curati peregrinantur) habent licentiam confitendi, & Sacramentum Eucharistiæ sumendi, quocumque loco se inveniunt. Si non habent licentiam, extra articulum necessitatis non possunt absolvi ab alieno.

De mercatoribus dicitur similiter; sicut de scholaribus, scilicet quod si alicubi morantur per annum vel majorem partem anni, præsertim ultra Pascha, in quo tenentur confiteri, & quando communiter in Paschate non declinant ad sui loci domum; quia tunc non videntur habere domicilium, ubi est eorum domus quoad Sacramenta percipienda: ideo tunc licite confitentur Curato illi, ubi pro tunc existunt, & ab eo absolvuntur, & Eucharistiâ providentur. Si verò morantur alicubi non trahunt, non possunt absolvi, nisi à Curato Parochiæ, in qua habent domicilium, nisi de licentia ejus vel Superioris. Ideo cautum est talibus, accipere licentiam generalem

Cap. 1. de Celebr. Miss.

182. Conclusio non contrariatur Gabriel ut perperam existimat Suarez.

Quid sentiat Gabriel de vagabundis.

Quid de peregrinis.

183. Quid de mercatoribus & scholaribus.

ralem à Papa, Episcopo, vel suo Curato confitendi, & Sacramenta percipiendi à quocumque. Hucusque Gabriel.

Qui, sicut ad oculum patet, nihil omninò dicit ex his, quæ Suarez, tamquam ab eo dicta, nobis proponit, & prorsus nobiscum convenit, quantum ad vagabundos. Quòd autem contra nos docet de peregrinis, jam solum est: & quia aliud non occurrit solvendum, pergo ad tertiam partem Conclusionis, in qua disputatur; an ignorantia proprii Sacerdotis, tribuat unicuique fidelium jus, eligendi Sacerdotem alienum.

Negat Conclusio, quamquam sententia affirmans sit magis communis, quam sequitur Vasquez q. 93. a. 2. dub. 3. cum his tamen limitationibus; Prima, ut proprius Sacerdos adeò sit ignarus, quòd potens non sit nec sufficiens ad hoc ministerium, ita ut propter scientiæ defectum esset nulla Confessio cum eo facta. Secunda, si nullus adsit, qui habeat jurisdictionem ex commissione: conceditur namque illa facultas in defectu proprii, aut habentis jurisdictionem, saltem ex commissione.

Sed quod fundamentum hujus sententiæ? Unicum sanè, desumptum ex Decreto Gratiani 9. q. 2. c. 2. & de Pœnit. dist. 6. cap. fin. sequentis tenoris: *Placuit ut deinceps nulli Sacerdotum, liceat quemlibet commissum alteri Sacerdoti, ad penitentiam suscipere, sine ejus consensu, cui prius se commisit, nisi pro ignorantia illius, cui penitens prius confessus est. Qui verò contra hæc statuta facere tentaverit, gradus sui periculo subiacet.* Ita Urbanus II.

Ubi videtur concedere cuilibet fideli facultatem eligendi Confessorem, si proprius Sacerdos sit ignorans. Quod indubiè potuit facere, cum fuerit Summus Pontifex, qui est Sacerdos proprius omnium Christi fidelium, ut patet ex ante dictis; ergo non solum in casu ignorantie, sed etiam malitiæ aut alterius cujuscumque impedimenti, immo Parocho existente apprimè docto, sanctissimo, & nullatenus impedito, potuit alteri delegare potestatem absolvendi, toties quoties ab aliquo fideli eligeretur in Confessorem. An autem quod potuit facere, id ipsum fecerit, de hoc controversitur inter DD.

Cumque expresserit casum solius ignorantie, nescio, quâ auctoritate, præfatam concessionem Aliqui extendant ad casum malitiæ, v. g. quando timeatur revelatio Confessionis, aut sollicitatio ad peccandum, vel simile damnum. Item ad casum excommunicationis vel suspensionis proprii Sacerdotis. Neque enim in positivis valet semper argumentum à paritate, immo identitate rationis, nisi ad evitandum absurdum: siquidem non ratio, sed voluntas Legislatoris est anima legis.

Et quamvis ratio indicet, Legislatorem

potuisse casum similem comprehendere; equidem, cum Legillator non debeat velle omnia præcipere, quæ potest, immo cum non semper expediat id fieri, non satis significat, illum voluisse talem casum propter similem vel eandem rationem comprehendere; nisi aliàs voluntas Legislatoris roret irrationabilis & injusta.

Profectò si verba legis semper possent sumi improprie, aut extendi ad casum similem, vix aliquid certi haberetur ex verbis legis; quia similitudo est valde ambigua, & valde latè patens, ut proinde ex una lege infinitæ pullularent, quod est contra bonum commune, adeoque maximè repugnans voluntati Legislatoris: pluralitas namque legum parit contemptum.

Dices; nisi Pontifex comprehendat suâ lege casus similes, jam enumeratos, non est sufficienter provisum penitentibus, adeoque ad evitandum illud absurdum, verba Decreti extendenda sunt ultra naturalem & civilem significationem.

Respondè; ita provisum esse in istis casibus, sicuti dum proprius Sacerdos oblit, dum abiens est, dum ex malitiâ non vult audire penitentem &c. quis propterea dixerit, in omnibus his casibus & similibus, quemlibet posse eligere Sacerdotem alienum vi præfatæ Constitutionis Urbani II?

Enimverò tutum non erat, ob alia incommoda tam ampliam licentiam concedere, ex qua oriretur confusio Ecclesiasticæ Hierarchiæ & jurisdictionis, cum quilibet facile posset prætexere vel malitiam proprii Sacerdotis, vel absentiam, vel similem aliquam causam. Sufficit ergo, quòd in his casibus penitens possit justificari Contritione Charitate perfectâ, & cum illa sola, deficiente copia Confessoris, accedere ad Sacramentum Eucharistiæ, urgente necessitate.

Cur autem Pontifex potius exceperit casum ignorantie, fortè quia ignorantia est impedimentum perpetuum, & satis rarum, ut propterea non sit nata oriri confusio notabilis jurisdictionum, qualis oriretur, ut dixi, si in omnibus istis casibus, & aliis similibus liceret eligere Confessorem alienum.

Porro quæmadmodum non licet extendere privilegium ultra naturalem & civilem proprietatem verborum, nisi ad evitandum absurdum; pari ratione illicitum est restringere privilegium ultra naturalem & civilem proprietatem verborum, nisi ad evitandum absurdum. Cum ergo verba Urbani, supra allegata, generaliter loquantur de ignorantia proprii sacerdotis, quo fundamento Vasquez illam restringit ad talem & tantam ignorantiam, quæ est impossibilis cum valida Absolutione?

F Deinde

Verba legis non semper possunt improprie accipi, aut extendi ad casum similem.

186. Objectio.

Dilectus.

187.

Cur Pontifex potius exceperit casum ignorantie, quam alterius impedimenti.

188.

An sufficiat qualibet ignorantia Confessarii, etiam in presentia delegati.

184. An ignorantia proprii Sacerdotis tribuat jus confitendi alieno. Vasquez.

Sententia affirmans non probatur ex e. in de Pœnit. dist. 6.

185. Quod Aliqui perperam extendunt ad casum, in quo timeatur revelatio Confessionis, item ad casum excommunicationis vel suspensionis proprii Sacerdotis.

Deinde cum Pontifex nullam faciat mentionem Commissariorum, videri posset Vasquez sine fundamento restringere hoc Decretum ad casum, in quo non adest Commissarius seu delegatus Pontificis, vel Episcopi. Quod enim ait: Conceditur namque illa facultas in defectum proprii aut habentis jurisdictionem, saltem ex commissione; petitio principii est; hoc enim quaeritur, adedque probatum oportuit, non suppositum.

189.
Probatur
non suffi-
cere, quan-
do adest de-
legatus Pa-
rochi.

Probatur ergo; quia si adest aliquis Sacerdos, qui haberet jurisdictionem delegatam à Parocho, deberet pœnitens ei confiteri non obstante ignorantia proprii Sacerdotis; hic enim reputatur Vicarius Parochi, & consequenter habet locum proprii Sacerdotis. Quid enim si Parochus nondum sit ordinatus Sacerdos, & aliquem dignum coadjutorem sibi eligat? Parochiani tenentur, per se loquendo, illi confiteri. Ergo similiter si propter suam ignorantiam alteri digno delegaverit suam jurisdictionem absolvendi; non est enim verisimile, Parochum ignorantem per præfatam Constitutionem Urbani privari hoc jure.

Item quan-
do adest de-
legatus Epi-
scopi.

Et idem dicendum videtur, quando adest delegatus Episcopi; nam & ipse Episcopus proprius Sacerdos est, & ipsi committuntur diocessani, non minus quam parochiani Parocho: sicut ergo mortuo Parocho, parochiani non possunt eligere quemlibet Sacerdotem, sed debent confiteri vel delegatis à Parocho, vel ipso Episcopo, aut ab eo delegatis; pari jure & ratione dum Parochus propter ignorantiam incapax est officii, tenentur parochiani confiteri vel delegatis ab eo, vel Episcopo, aut ab eo delegatis. Quæ namque disparitas? Neque enim cap. *Placuit*, specialiter loquitur de proprio Parocho, sed simpliciter de Sacerdote, cui alter commissus est.

190.
Quid si ali-
quis habeat
duos Paro-
chos &
tunc tan-
tum sit ig-
norans.

Nonne si quispiam habeat duos Parochos, & unus eorum est ignorans, idcirco statim potest uti facultate eligendi Confessorem, estò alius Parochus sit sufficiens? Procul dubio si alium commodè potest adire, tenetur; ergo similiter si Episcopum potest commodè adire in casu proposito, tenetur eum adire & per consequens adire ejus Commissarios sive delegatos.

Obiectio
solvitur.

Si inferas; ergo tenetur petere licentiam à Parocho ignorante, & non habente coadjutorem idoneum. Respondetur Neg. Sequel. quia simpliciter & sine tali onere datur subditis jus eligendi Confessorem in casu ignorantia proprii Sacerdotis; ergo si hic non delegaverit ex seipso jurisdictionem suam Sacerdotibus idoneis, non tenentur subditi ab eo petere hujusmodi delegationem.

191.

Si rursùm inferas; ergo tenetur adire

Pontificem, si commodè potest, vel delegatos ab ipso: nam & Pontifex proprius Sacerdos est, non minus, quam Episcopus.

Alia objec-
tio.

Respondetur rursùm Neg. Sequelam: quia ipse Pontifex est, qui facultatem concedit eligendi Confessorem ob ignorantiam proprii Sacerdotis, quomodo ergo, ex vi illius concessionis, potest esse necessarius recursus ad Summum Pontificem? Adeoque nec ad ejus delegatos, cum nemo teneatur accedere ad Iudicem, qui alterius vices gerit, nisi quatenus per se tenebatur accedere ad ipsum principalem Iudicem; vel nisi hoc sit specialiter præceptum: de tali autem præcepto hic non constat.

Respon-
sio.

Hæc itaque restrictio: Si non adest delegatus Pontificis, caret sufficienti fundamento; uti & ista, quam subjungo: Si aliquis adest Sacerdos, habens alias jurisdictionem in hoc foro, quamvis non habeat in hunc parochianum, ille est eligendus; v. g. Parochus alterius Ecclesiæ potius, quam simplex Sacerdos.

192.
Quid si ad-
sit Parochus
alterius Ec-
clesiæ?

Sed cur hoc? Enimverò jurisdictio Sacerdotis, si non sit in ipsum pœnitentem, per se loquendo impertinens est ad hoc iudicium; ergo nisi aliquo jure ponatur illa, tamquam conditio necessaria in Sacerdote eligendo, non est cur exigatur; hic autem nullum est jus postulans talem conditionem, nam textus absolute loquitur de altero Sacerdote, si vera est expositio, quam hucusque profecuti sumus.

Cæterum quamvis hæc expositio non careat probabilitate, possitque, ut notat Suarez Disput. 27. Sect. 2. n. 21. securè ad praxim applicari; equidem cum ipso & Aliis existimo, juxta veriorum intelligentiam illius cap. *Placuit*, nullam facultatem concedi ipso jure ad eligendum Confessorem alienum, qui absolvat à peccatis, sive propter ignorantiam speculativam proprii Sacerdotis, sive propter ignorantiam practicam, id est, malitiam.

193.

Moveor præcipue ex illis verbis textus: *Propter ignorantiam illius, cui pœnitens prius confessus est.* Quid si enim aliunde comperta foret pœnitenti ignorantia Parochi, num equidem deberet prius ei confiteri, antequam posset eligere alienum Confessarium? Non est verisimile, Pontificem id voluisse, & tamen verba sic sonant. Ergo non loquitur Pontifex de receptione ad Pœnitentiam sacramentalem.

Explicatur
cap. *Placuit*,
de pœnitentia
publica
non sacra-
mentali.

De qua igitur? Arbitror de receptione ad pœnitentiam publicam, id est, loquitur de cursu ad secundum Sacerdotem, pro moderanda pœnitentia publica, à priori imposita, cui se pœnitens commiserat, ut ab ipso pro delicto publico acciperet pœnitentiam publicam.

Collig-

Colligitur ex illis verbis: *Cui prius se commisit*: nam ex illo relativo reciproco, se, constat, non esse sermonem de sola commissione facta Pastoribus Ecclesiae per divisionem jurisdictionum (quae dudum antea facta fuerat, ut patet ex Dionysio Papa in cap. Ecclesias 13. q. 1. superius à nobis relato: neque per hanc divisionem parochianus se committit Parocho, sed ab Ecclesia committitur) sed de commissione & subjectione illa, quae poenitens se actu subdit Sacerdoti, cum voluntate illi confitendi, & recipiendi poenitentiam, utique publicam pro peccatis publicis, prout tunc temporis moris erat. Atque illam impositam à priori Sacerdote, non vult Pontifex, ut secundus Sacerdos mutet, nisi propter ignorantiam prioris Sacerdotis, id est, nisi contineat manifestum errorem, cuius iudicium non ipsi poenitenti, sed alteri Confessori intelligitur esse commissum.

Unde ex vi illius textus non prohibetur Sacerdos audire Confessionem, prius alteri factam, sed ita audire, & iudicare de illa, ut mutet poenitentiam publicam, ab alio injunctam, nisi manifestum errorem in illa perspiciat, quod necessarium fuit ad conservandum rigorem disciplinae, ne alioquin singuli Confessarii ex timore, quod postea recurreretur ad alium, imponderent poenitentias minus dignas.

Sermo igitur est in illo textu non de duobus Sacerdotibus, uno proprio, & altero alieno, neque enim his terminis utitur Pontifex, sed de duobus Sacerdotibus publicè expositis ab Episcopo, vel alio Superiore ad recipiendos poenitentes & taxandas poenitentias publicas, pro publicis delictis. Et quamvis liberum foret poenitenti huic vel illi se committere, tamen postquam huic se commississet, non erat liberum se committere alteri, nisi propter ignorantiam prioris.

Equidem non est verisimile, ante hanc Constitutionem solitos fuisse fideles confiteri sacramentaliter alieno Sacerdoti, relicto proprio, cum sit manifestè contra jus divinum; & tamen ait Pontifex: *Placuit, ut deinceps*; ergo quod hic prohibetur, prius erat licitum, scilicet adire alium Sacerdotem, in eadem Ecclesia jurisdictionem habentem, pro mutatione impositae poenitentiae, quod Pontifex deinceps noluit fieri, nisi propter ignorantiam prioris Sacerdotis.

Hæc videtur esse genuina explicatio illius textus; juxta quam (inquit Suarez supra n. 23.) per illam exceptionem: *Nisi pro ignorantia illius, cui poenitens prius confessus est*, nulla facultas conceditur ad eligendum Confessorem, qui jurisdictionem habeat in

poenitentem, propter solam ignorantiam proprii Parochi: & per sese est ferè incredibile, hoc esse commissum jure communi omnibus poenitentibus doctis & indoctis, bene & malè affectis erga suos Parochos: neque talis facultas videtur esse in usu in Ecclesia, vel unquam fuisse: & ideo fortasse Concilium Lateranense simpliciter & absque tali exceptione locutum est dicens (ut refertur cap. *Omni*. de Poenit. & Remiss.) *Si quis alieno Sacerdoti voluerit iusta de causa, sua confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obtineat à proprio Sacerdote: cum aliter ipse illum non possit absolvere vel ligare.*

Quin immo, si solum in casu ignorantiae Parochi, quae Confessionem redderet nullam, daretur ibi facultas poenitenti eligendi Confessarium, esset ferè inutilis illa decisio: vix enim unquam talis ignorantia in Parocho reperitur, aut certe difficillimum est, eam probare, ut tamen probari deberet, ad evadendam poenam impositam in eo textu: quare provisum solum fuisset necessitati poenitentis in casu quodam metaphysico.

Confirmatur; quia vel poenitens ille, cui providetur, est doctus, & potest supplere ignorantiam Parochi, adeoque non indiget alio Confessario; vel & ipse est ignorans, ac proinde nequit iudicare de ignorantia Parochi sufficienti ad hoc, ut propter illam possit sibi eligere alium Confessarium. Ad quid ergo illa facultas?

Quod ergo placuit Pontifici, hoc ipsum & tibi placeat, scilicet publicam poenitentiam, propter ignorantiam Sacerdotis, qui eam imposuit, posse mutari ab alio Sacerdote, quem poenitens elegerit, juxta superius dicta. Quia autem non solent amplius imponi poenitentiae publicae, de facto hoc jus cessavit, & ideo hic sit finis praesentis Conclusionis. Finis autem Sectionis erit

CONCLUSIO VIII.

Ordinaria jurisdictio cessat cessante officio. Exerceri potest extra proprium territorium. Non acquiritur ratione delicti, commissi in tali loco.

Hæc Conclusio quoad omnes suas partes est communis & verissima. Prima pars probatur argum. cap. 60. de Appell. *Cum cessante causa, cesset effectus*. Innoc. III. in Conc.

propter solam ignorantiam proprii Sacerdotis,

197. quia talis facultas esse ferè inutilis.

198. Conceditur facultas morandi publicam poenitentiam illi Sacerdoti, quem poenitens elegerit.

199. Probatum r. pars. Conclusus ex e 60. de Appell.

194. Probatio.

195. Quid in illo cap. prohibetur.

196. Illud quod prohibetur ante erat licitum.

In illo capite nulla conceditur facultas eligendi Confessorem, qui jurisdictionem accipiat

& cap. 26. de Jurejurando.

Conc. Gener. Later. cap. 36. Et cap. *Esse Christus*, 26. de jurejurando. ibi: *Quia cessante causa, cessat effectus*. Innoc. III. Abbati & Capitulo Castellionis.

Cessante fine inadæquato legis non cessat lex.

Intellige autem, cessante causâ adæquatâ; nam, ut communiter docetur in Tract. de Legibus, cessante fine inadæquato legis, non necessario tollitur obligatio, etiam si Legislator non fuisset legem laturus, nisi motus etiam ab isto fine. Ratio; quia finis inadæquatus permanens, potest esse sufficiens pro justitia legis; & quamvis non tulisset legem, nisi etiam motus ab hoc fine, qui cessat; hinc tamen solum sequitur, finem qui remanet, non fuisse adæquatum motivum legis: interim fuit motivum sufficiens; propter quod Legislator non conditionatè, sed absolute & simpliciter tulit legem, nisi aliud expressè constet de ipsius mente.

Officium est causa adæquata jurisdictionis.

Sic ergo impræsentiarum, cum officium sit causa adæquata jurisdictionis ordinariæ; definitur quippe (ut patet ex præambulo hujus Sectionis) quæ alligatur alicui muneri seu officio; liquet profectò; cessante illo officio, cui alligatur; & ipsam jurisdictionem, quæ alligatur; necessario cessare. Sin autem contingeret; unum & eundem Sacerdotem plura obtinere officia, per se seorsim sufficientia, seu habentia annexam jurisdictionem, estò cessaret unum ex illis, non idèo cessaret jurisdictionis ordinariæ, quia non cessat causa adæquata.

200. Objection.

Dices; dispensatio seu privilegium absolute concessum, cui ab initio justa causa suberat, eâ cessante, non definit valere: ergo consimiliter jurisdictionis ordinariæ, cui ab initio justa causa suberat, utputâ officium, seu cura animarum, eâ cessante, non definit valere.

Antecedens probatur: quia cessante causâ; non cessat effectus perfectus & consummatus; sed effectus perfectus & consummatus dispensationis est relaxatio legis; ergo licet cesset causa dispensationis, non tamen propterea cessat relaxatio legis: Reg. 73. de Reg. Juris in 6. *Factum legitime retractari non debet, licet casus postea eveniat, à quo non potuit inchoari*. Et leg. 85. ff. eodem tit. *Non est novum, ut, que semel utiliter constituta sunt, durent, licet ille casus extiterit, à quo initium capere non poterunt*.

Reg. 73. de Reg. Jur. in 6.

Leg. 85. ff. eod.

Nonne sæpissimè ex causâ aliqua temporali, v. g. propter præclara gesta parentum, conceditur legitime perpetuum privilegium filiis, v. g. exemptio à tributis? Similiter austeritas alicujus Religionis frequenter fuit causa; quare Pontifex pro perpetuo concesserit privilegia. Ergo consimiliter licet hodie cesset officium, sine quo non poterat jurisdictionis ordinariæ capere initium, quid ni tamen sine illo officio perseveret jurisdictionis, semel concessa?

Respondet; quia jurisdictionis illa est accessorium officii: *Accessorium autem naturam sequi congruit principalis*. Reg. 42. de Reg. Juris in 6. quod non habet locum in dispensatione & aliis privilegiis perpetuis.

201. Solutio.

Quamquam etiam subinde privilegia cessent, cessante causâ, quando scilicet in calu particulari id exprimitur; prout fit in cap. *Abbate* 25. de Verb. signif. in fine: *Ita videlicet, ut tamdiu Monasterium ipsum hæc honoris debeat prærogativa gaudere, donec eidem viguerit observantia regularis, ut idonee persone inveniantur in illo, qui possint in Abbatem assumi*.

Subinde cessant privilegia cessante causâ.

Cap. 25. de Verb. signif.

Quidquid ergo sit de dispensatione, & aliis privilegiis (nam Sanchez lib. 8. de Matrim. disp. 30. n. 14. putat probabilius, cessante omnino causâ finali dispensationis, etiam ejus valorem cessare, & idem docet de privilegiis, & probat utrumque tum ex jure, tum ex ratione) certum deler esse, & reverè est apud omnes; jurisdictionem ordinariam cessare, cessante officio, cui annexatur, ne alicuius infinitos propemodum habeamus ministros ordinarios hujus Sacramenti; cum Prælati Religionum sæpissimè defungantur suo officio, & novi substituantur, quod est contra bonum commune; utpotè repugnans manifestè Ecclesiasticæ Hierarchiæ, & pariens confusionem jurisdictionum.

Sanchez.

Cessante officio cessat jurisdictionis ordinariæ.

Itaque jurisdictionis ordinariæ non conceditur personæ; sicuti dispensatio vel aliud privilegium, sed ipsi officio; adeoque ad quemcumque transit officium, ad eundem transit jurisdictionis ordinariæ illi annexa. Noli ergo dubitare de veritate primæ partis Conclusionis, pro qua abundè sufficit praxis, & communis sensus Ecclesiæ.

que non conceditur personæ, sed ipsi officio.

Neque major est ratio dubitandi de veritate secundæ partis Conclusionis, quam similitè probat praxis & communis sensus Ecclesiæ. Ratio à priori; quia jurisdictionis sacramentalis non est localis, sed personalis; adeoque sequitur personam; ubicumque fuerit, cur ergo eam non possit exercere ubicumque fuerit? Siquidem Absolutio sacramentalis est actus jurisdictionis voluntariæ, quæ in solos subditos volentes exercetur, idque sine speciali solemnitate exteriori. Jam autem sola contentiosa jurisdictionis, quæ scilicet habet contradictorem; & inter contententes exercetur, redditurque in invitos; hæc, inquam, sola exerceri nequit à Judice extra proprium territorium, ne Judici alieni territorii injuriam inferat; cum opus sit externâ cognitione causæ, sedente Judice pro tribunali &c.

202. Probatur à Paris Concl.

Jurisdictionis sacramentalis non est localis, sed personalis, estque voluntaria.

Colligitur ex leg. 2. ff. de Officio Proconsulis ibi: *Omnes Proconsules statim quam urbem egressi fuerint, habent jurisdictionem: sed non contentiosam; sed voluntariam; ut ecce manumitti* apud

l. 2. ff. de Offic. Procons.

apud eos possunt tam liberi, quam servi, & adoptiones fieri. Vide etiam Gloissam in cap. Novit. 7. de Officio Legati verb. Terminos, ubi sic ait: Videtur tamen quod possit absolvere aliquos, dum est extra Provinciam; quia ea, que spectant ad voluntariam jurisdictionem, exequitur extra Provinciam. Et ita communiter DD. in præfatum cap. teste Covarruvia l. 3. Variarum c. 20. nu. 8.

Tullius volentia exercetur extra territorium.

Covarruvia

203. Occurrunt objectioni.

c. 2. de Com. in 6.

si est dispensatio in Absolutio exerceri potest extra territorium.

sed non nisi in subditum.

c. 6. de Major. obed.

l. 1. ff. de Jurisdic. Extra territorium jus dicenti impune non paritur. Idem est si supra jurisdictionem suam velis sic dicere. Quæ cum ita sint, de veritate secundæ partis Conclusio nis haudquaquam est dubitandum.

204. Probatur 3. jus Concl.

205. Prælati Religionis absolvit peccata sui subditi in saculo commissa.

versalem jurisdictionem, sed præcisè jurisdictionem respectivè in suos subditos; id est, Prælati ordinariæ suæ jurisdictione ipsi absolvi directe ab omnibus peccatis, sive in Religione, sive in sæculo commissis.

Quid miramur? Jurisdictio namque hæc, prout supra dixi, non tam localis est, quam personalis, utpote solum ordinata ad internam salutem & reconciliationem poenitentis tum Deo; adedque sequitur personam, non locum, in quo crimen committitur. At verò jurisdictio fori externi, seu iudicium externum, cum ordinetur ad externam gubernationem, & publicam punitionem, quæ fit ad aliorum exemplum, expedit planè, ut ibi exercetur, id est, ut ibi puniatur delictum, ubi committitur.

Quapropter, quoniam censuræ spectant ad forum externum, forte earum absolutio perenda est ab Episcopo vel alio Superiore loci, in quo crimen commissum fuit. Ita docet Antoninus 3. p. tit. 17. c. 4. ibi Quintus casus est ratione delicti, 6. q. 3. Placuit, quod Quidam dicunt esse verum tunc solum, quando propter hoc est excommunicatus; quia si esset excommunicatus à Prælato loci illius, propter illud peccatum: sicut consuevit fieri in furtis, & hujusmodi, quorum ignorantur actores, mittendus esset talis ad excommunicatorem, absolvendus ab eo. Hæc ille.

Idem docet Sylvester v. Confessor 1. q. 6. argum. cap. 1. de Raptoribus. sequentis tenoris: De illis autem, qui de loco ad locum iter faciunt, & ibi rapinas & depredationes peragunt: Placuit, ut ab illius loci Prælato excommunicentur: nec ante ex parochia illa exeant, quam digne, quæ perpetraverunt, emendent: quorum excommunicatio proprio Episcopo signifianda est, ne eos recipiat, antequam illuc redeant, ubi rapinam fecerint, & omnia plenè emendent. Ita Conc. Meldense c. 2.

Et verò nihil aliud probat cap. Placuit, quod allegat Antoninus. Placuit (inquit Conc. apud Compendium c. 3.) pro communi utilitate & instante necessitate, ut nullus Episcoporum graviter ferat, si ejus parochianum pro depredationis causa alter Episcopus excommunicaverit.

Hinc Gloissa in cap. Placuit. 16. q. 1. verb. Sepeliat. sed quid si parochianus alicuius deliquit in alterius Episcopatu vel territorio? Videtur quod confitebitur sacerdoti Parochia illius, in cuius territorio deliquit: quia ratione criminis factus est de foro suo. Item alia ratione, quia per Confessionem poenæ æternæ commutatur in poenam temporalem, sed poenam temporalem nunquam extraneus Iudex potest remittere. Dic, quod proprius Sacerdos est Iudex illius criminis quoad unam poenam: & ille ubi deliquit quoad aliam poenam. Quasi diceret, proprius Sacerdos est Iudex illius criminis quoad Absolutionem à culpa seu remissionem poenæ æternæ; & ille ubi deliquit quoad poenam temporalem fori externi.

206. Fortè absolutio censuræ petenda est à Superiore loci, in quo crimen commissum fuit.

Sylvester c. 1. de Raptoribus.

207.

Glossa in cap. Placuit.

203.
Absolutio
sacramen-
talis non
competit
iudici loci,
in quo cri-
men com-
missum
fuit.

Porro impræsentiarum tantum quærimus de Absolutione à culpa in foro sacramentali, quam competere Iudici illius loci in quo crimen commissum fuit, nec jus positivum, nec ratio probat. Ideoque sine aliqua restrictione vel distinctione loci, dico generaliter cum Conc. Later. cap. *Omnis utriusque* 12.

de Pœnit & Remiss. omnia peccata esse confitenda proprio Sacerdoti, vel alieno de eius licentia. Hæc autem licentia potest esse particularis seu in casu particulari, vel etiam generalis pro omni casu, & solet appellari jurisdictione delegata, & qui illam habet, solet vocari minister delegatus, de quo instituitur

SECTIO SECVNDA.

De Ministro Delegato.

1.
Jurisdictio
fori sacra-
mentalit est
delegabilis,
ex Florent.
& Trident.

Iurisdictionem hujus fori esse delegabilem, patet novissimè ex Conc. Florent. in Decreto Eugenii ibi: *Minister hujus sacramenti (Pœnitentiæ) est sacerdos habens auctoritatem a solventi vel ordinariam, vel ex commissione Superioris.* Et Conc. Trident. sess. 14. c. 7. ibi: *Persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem.*

Que sit pro-
pria jurisdic-
tio subde-
legata.

Ubi jurisdictionem, quam nos vocamus delegatam, Conc. vocat, subdelegatam, eò quod subordinetur potestati ordinariæ; et si specialiter subdelegata dici soleat, quam communicat delegatus, habens potestatem subdelegandi, de qua in fine hujus Sectionis. Et verò licet Concilia tacerent, praxis tamen communis nimis altè clamaret.

Si autem à me quæritur, quis, cui possit delegare hanc jurisdictionem? Resp. citius & dico:

CONCLUSIO I.

Quilibet Ordinarius, cuilibet Sacerdoti, à se distincto, aliunde non impedito, validè pro suis subditis delegat jurisdictionem in hoc foro; invalidè sibi ipsi immediate, etiam in futurum, cum officio defungetur.

2.
Probat 1.
pars Concl.
ex c. 15. de
Offic. Iud.
ord.

Est communis. Probat 1. pars ex cap. *Inter cetera* 15. de Offic. Iud. ord. ibi: *Vnde precipimus tam in Cathedralibus, quam in aliis Conventualibus Ecclesiis, viros idoneos ordinari, quos Episcopi possint conductores & cooperatores habere, non solum in predicationis officio, verum etiam in audendis Confessionibus & pœnitentiis in-*

jungendis, ac ceteris, qua ad salutem pertinent animarum. Ita Innoc. III. in Conc. Gener. Later. c. 10. Et verò quis illos viros ordinaret, nisi Pontifex vel Episcopus?

Item cap. *Cum Episcopus* 7. de Offic. Ord. in 6. de Episcopo sic loquitur Bonif. VIII. *Cum Episcopus in tota sua diocesi jurisdictionem ordinariam noscatur habere, dubium non existit, quin in quolibet loco ipsius diocesis non exempto, per se vel per alium possit pro tribunali sedere: casus ad Ecclesiasticum forum spectantes audire: personas Ecclesiasticas (cum earum excessus exegerint) capere, ac carceri deponere; nec non cetera que ad ipsius spectant officium, liberè exercere; scilicet per se vel per alium; ergo per se, vel per alium audire Confessiones, cum hæc auditio spectet ad ipsius officium.*

Et universaliter Conc. Generale Later. sub Innoc. III. cap. 21. statuit, fideles posse confiteri alieno Sacerdoti de licentia proprii, cap. *Omnis utriusque* 12. de Pœnit. & Remiss. ibi: *Si quis autem alieno Sacerdoti voluerit iusta de causa, sua confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obtineat à proprio Sacerdote &c.* Ergo quilibet proprius Sacerdos potest concedere licentiam confitendi alieno, per consequens ei delegare seu committere jurisdictionem absol-
vendi.

Accedat jus civile leg. 5. ff. de jurisd. *Majorum ita comparatum est, ut is denique jurisdic-
tionem mandare possit, qui eam suo jure, non alieno beneficio habet.* Cumque jus non distinguat, sed generaliter loquatur de eo, qui jurisdictionem habet suo jure; sequitur, quòd omnes, qui jurisdictionem habent suo jure, possint eam alteri mandare, quoniam non est major ratio de uno, quam de alio.

Porro æqualis ratio de omnibus est: quia delegatio est unus ex propriis actibus jurisdictionis ordinariæ; siquidem non est cogendus Pastor semper per seipsum officium exequi, cum hoc moraliter sit impossibile; ergo oportuit, ut vices suas alteri posset delegare; committere, inquam, ea, quæ jurisdictionis existunt, argum. c. *Aqua*, 9. de Consec. Eccl.